



ANTAGNA TEXTER

P9_TA(2022)0315

Energieffektivitet (omarbetning) *I**

Europaparlamentets ändringar antagna den 14 september 2022 av förslaget till Europaparlamentets och rådets direktiv om energieffektivitet (omarbetning) (COM(2021)0558 – C9-0330/2021 – 2021/0203(COD))¹

(Ordinarie lagstiftningsförfarande – omarbetning)

[Ändring 1, om inget annat anges]

EUROPAPARLAMENTETS ÄNDRINGAR*

till kommissionens förslag

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV

om energieffektivitet (omarbetning)

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT
DETTA DIREKTIV

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 194.2,
med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,
efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,
med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande²,

¹ Ärendet återförvisades för interinstitutionella förhandlingar till det ansvariga utskottet, i enlighet med artikel 59.4 fjärde stycket i arbetsordningen (A9-0221/2022).

* Ändringar: ny text eller text som ersätter tidigare text markeras med fetkursiv stil och strykningar med symbolen ■.

² EUT C 152, 6.4.2022, s. 134.

med beaktande av Regionkommitténs yttrande¹,
i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet, och
av följande skäl:

- (1) Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/27/EU² har ändrats väsentligt flera gånger³. Eftersom ytterligare ändringar ska göras, bör det direktivet av tydlighetsskäl omarbetas.
 - (2) Med klimatmålsplanen⁴ föreslog kommissionen att unionens ambitionsnivå skulle höjas genom en ökning av utsläppsmålen för växthusgaser till minst 55 % under 1990 års nivåer till 2030. Detta är en betydande ökning jämfört med det nuvarande 40-procentsmålet. Genom förslaget fullgjordes åtagandet från meddelandet om den europeiska gröna given⁵ om att lägga fram en övergripande plan för att öka EU:s mål för 2030 till 55 % på ett ansvarsfullt sätt. Den är också i enlighet med målen från den 21:a partskonferensen för FN:s ramkonvention om klimatförändringar (Parisavtalet) att hålla ökningen av den globala medeltemperaturen långt under två grader över förindustriell nivå samt göra ansträngningar för att hålla den under 1,5 grader.
 - (3) I december 2020 gav Europeiska rådet sitt stöd till ett bindande unionsmål med en inhemsk nettominuskning senast 2030 på minst 55 % av växthusgasutsläppen jämfört med 1990⁶. Europeiska rådet konstaterade att klimatambitionerna behövde höjas på ett sätt som kommer att driva på en hållbar ekonomisk tillväxt, skapa arbetstillfällen, medföra hälso- och miljövinster för unionsmedborgarna samt bidra till EU-ekonomins långsiktiga globala konkurrenskraft genom att främja innovation i grön teknik.
 - (4) För att uppnå dessa mål aviserade Europeiska kommissionen i sitt arbetsprogram för 2021⁷ ett 55 %-paket för att minska utsläppen av växthusgaser med minst 55 % fram till 2030 och göra Europeiska unionen klimatneutral till senast 2050. Paketet omfattar en rad politikområden, bland annat energieffektivitet, förnybar energi, markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk, energibesiktning, ansvarsfördelning och utsläppshandel.
- (4a) 55 %-paketet bör skydda och skapa jobb i unionen och göra det möjligt för unionen att bli världsledande i utvecklingen och användningen av ren teknik i den globala energiomställningen, särskilt när det gäller energieffektivitetslösningar.**

¹ EUT C [...], [...], s. [...].

² Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/27/EU av den 25 oktober 2012 om energieffektivitet, om ändring av direktiven 2009/125/EG och 2010/30/EU och om upphävande av direktiven 2004/8/EG och 2006/32/EG (EUT L 315, 14.11.2012, s. 1).

³ Se bilaga XV del A.

⁴ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén, Höjning av Europas klimatambition för 2030 Investering i en klimatneutral framtid till förmån för våra medborgare, COM(2020)562 final.

⁵ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén, Den europeiska gröna given, COM(2019)640 final.

⁶ <https://www.consilium.europa.eu/media/47296/1011-12-20-euco-conclusions-en.pdf>.

⁷ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén, Kommissionens arbetsprogram 2021 Ett livskraftigt EU i en känslig omvärld, COM(2020)690 final.

- (5) Prognoserna visar att med ett fullständigt genomförande av den nuvarande politiken skulle utsläppen av växthusgaser 2030 uppgå till omkring 45 % jämfört med 1990 års nivåer, om utsläpp och upptag genom markanvändning inte räknas med, och omkring 47 % när detta räknas med. I klimatmålsplanen för 2030 beskrivs därför en rad åtgärder i alla ekonomiska sektorer och ändringar av de viktigaste lagstiftningsinstrumenten som krävs för att klara denna höjda ambitionsnivå.
- (6) Energieffektivitet är ett nyckelområde för åtgärder, eftersom en fullständig utfasning av fossila bränslen i unionens ekonomi inte kan uppnås utan energieffektivitet¹. Det är behovet av att tillvarata de kostnadseffektiva energibesparingsmöjligheterna som har lett till unionens nuvarande energieffektivitetspolitik. I december 2018 infördes unionens nya överordnade energieffektivitetsmål för 2030 på minst 32,5 % (jämfört med energianvändningsprognosen för 2030), som en del av paketet ”Ren energi för alla i EU”.
- (7) Den konsekvensanalys som åtföljer klimatmålsplanen har visat att för att den höjda klimatambitionen ska kunna uppnås måste energieffektivitetsförbättringarna öka avsevärt från den nuvarande ambitionsnivån på 32,5 %. ***En högre ambitionsnivå för unionens energieffektivitetsmål för 2030 kan minska energipriserna och vara avgörande för minskade växthusgasutsläpp, i kombination med en ökning och användning av elektrifiering, väte, e-bränslen och annan relevant teknik som krävs för den gröna omställningen, även inom transportsektorn. Även med en snabb ökning av grön elproduktion kan energieffektivitet minska behovet av ny kraftproduktionskapacitet. Ökad energieffektivitet är också av stor vikt för unionens energiförsörjningstrygghet genom att unionens beroende av bränsleimport från tredjeländer minskar. Energieffektivitet är en av de renaste och mest kostnadseffektiva åtgärderna för att komma till rätta med detta beroende.***
- (8) De sammanlagda nationella bidrag som medlemsstaterna meddelat i sina nationella energi- och klimatplaner når inte upp till unionens ambitionsnivå på 32,5 %. Medlemsstaternas kollektiva bidrag skulle minska den slutliga energianvändningen med 29,4 % och primärenergianvändningen med 29,7 % jämfört med referensscenariot för 2030 enligt 2007 års prognoser. Detta skulle innebära ett kollektivt underskott på 2,8 procentenheter för primärenergianvändning och 3,1 procentenheter för den slutliga energianvändningen för EU27. ***När det gäller siffrorna för primär och slutlig energianvändning för 2020 och uppnåendet av unionens mål bör de ses mot bakgrund av de tillfälliga effekterna av de åtgärder som vidtogs 2020 med anledning av covid-19-pandemin vilka avsevärt minskade den ekonomiska aktiviteten och i synnerhet transporterna. De rapporterade nivåerna för primär och slutlig energianvändning för 2020 kräver noggrann analys.***
- (9) Potentialen för energibesparingar är fortfarande stor inom alla sektorer, men det finns särskilda utmaningar när det gäller transporter, i och med att transportsektorn står för mer än 30 % av den slutliga energianvändningen, och byggnader, eftersom 75 % av unionens byggnadsbestånd har låg energiprestanda. En annan allt viktigare sektor är sektorn för informations- och kommunikationsteknik (IKT), som står för 5–9 % av världens totala elanvändning och mer än 2 % av alla utsläpp. År 2018 stod datacentraler för 2,7 % av efterfrågan på el i EU28². I detta sammanhang lyfte unionens digitala

¹ Meddelande – En ren jord åt alla – En europeisk strategisk långsiktig vision för en stark, modern, konkurrenskraftig och klimatneutral ekonomi (COM/2018/773 final), som omfattar en analys av energieffektivitetens roll som nödvändig förutsättning för alla scenarion för utfasning av fossila bränslen.

² Se även Europeiska kommissionens slutrapport från studien Energy-efficient Cloud Computing Technologies and Policies for an Eco-friendly Cloud Market, <https://digital->

strategi¹ fram behovet av klimatneutrala, mycket energieffektiva och hållbara datacentraler och insynsåtgärder riktade mot telekomoperatörer gällande deras miljöpåverkan. Den eventuella ökning av industrins efterfrågan på energi som kan bli resultatet av att den fasar ut fossila bränslen, särskilt för energiintensiva processer, bör också beaktas.

- (10) Den högre ambitionsnivån innebär att främjandet av kostnadseffektiva energieffektivitetsåtgärder måste öka inom alla delar av energisystemet och inom alla berörda sektorer där verksamheten påverkar efterfrågan på energi, såsom transportsektorn, vattensektorn och jordbrukssektorn. Att förbättra energieffektiviteten i hela energikedjan, inbegripet produktion, överföring, distribution och slutanvändning av energi, kommer att gynna miljön, förbättra luftkvaliteten och folkhälsan, minska utsläppen av växthusgaser, förbättra energitryggheten **genom att minska behovet av energiimport, särskilt av fossila bränslen**, sänka energikostnaderna för hushåll och företag, bidra till att lindra energifattigdomen och leda till ökad konkurrenskraft, fler jobb och ökad ekonomisk verksamhet i hela ekonomin och därmed förbättra livskvaliteten för medborgarna. Detta överensstämmer med unionens åtaganden inom ramen för energiunionen och den globala klimatagendan som upprättats genom 2015 års Parisavtal.
- (10a) Att förbättra energiprestandan inom olika sektorer, däribland transport- och bostadssektorerna, har potential att främja stadsförnyelse, sysselsättning, förbättring av byggnader och förändring av rörlighets- och tillgänglighetsmönster. Det är därför av yttersta vikt att främja mer effektiva, hållbara och ekonomiskt överkomliga alternativ.*
- (11) Detta direktiv innebär ett steg framåt mot klimatneutralitet senast 2050, där , energieffektivitet ska behandlas som en energikälla i sig. Principen om energieffektivitet först är en övergripande princip som bör beaktas i alla sektorer, även utanför energisystemet, och på alla nivåer, inklusive finanssektorn. Energieffektivitetslösningar bör betraktas som förstahandsalternativet i samband med alla policy-, planerings- och investeringsbeslut, **såvida de inte leder till ökade utsläpp av växthusgaser**, när nya regler fastställs för försörjningssidan och andra politikområden. Principen om energieffektivitet först bör visserligen tillämpas utan att den påverkar andra rättsliga skyldigheter, mål och principer, men dessa bör inte heller begränsa principens tillämpning eller undantas från att tillämpa den. Kommissionen bör säkerställa att energieffektivitet och efterfrågefleksibilitet kan konkurrera på lika villkor med produktionskapaciteten. Förbättringar av energieffektiviteten behöver göras så fort de är mer kostnadseffektiva än motsvarande lösningar på försörjningssidan. Detta bör bidra till möjligheten att utnyttja de många fördelarna med energieffektivitet för unionen, särskilt för dess medborgare och företag. Genomförandet av åtgärder för förbättrad energieffektivitet bör också prioriteras i arbetet med att minska energifattigdomen.
- (12) Energieffektivitet bör erkännas som en avgörande faktor och ges prioritet vid framtida beslut om investeringar i unionens energiinfrastruktur. Principen om energieffektivitet först bör också tillämpas med särskilt beaktande av systemeffektivitetsstrategin **såväl som samhälls- och hälsoperspektivet, med fokus på försörjningstrygghet, integrering av energisystem och omställningen till klimatneutralitet**. Därmed bör den bidra till att öka effektiviteten i enskilda slutanvändarsektorer och i hela energisystemet.

strategy.ec.europa.eu/en/library/energy-efficient-cloud-computing-technologies-and-policies-eco-friendly-cloud-market.

¹ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt regionkommittén – Att forma EU:s digitala framtid (COM(2020) 67 final).

Tillämpningen av principen bör också stödja investeringar i effektiva lösningar som bidrar till miljömål som anges i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/852¹.

- (13) Principen om energieffektivitet först definierades i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1999² och är central för EU:s strategi för integrering av energisystem³. Principen baseras på kostnadseffektivitet, men dess tillämpning har bredare effekter *ur ett samhällsperspektiv*, som *bör utvärderas noggrant med hjälp av robusta metoder för kostnads-nyttoanalys som tar hänsyn till de många fördelarna med energieffektivitet*. Kommissionen utarbetade särskilda riktlinjer för principens funktion och tillämpning, genom att föreslå särskilda verktyg och exempel på tillämpning inom olika sektorer. Kommissionen har också utfärdat en rekommendation till medlemsstaterna som bygger på kraven i detta direktiv och som uppmanar till specifika åtgärder när det gäller tillämpningen av principen. *Medlemsstaterna bör ta största möjliga hänsyn till den rekommendationen och låta sig vägledas av den när de genomför principen om energieffektivitet i praktiken.*
- (13a) *Principen om energieffektivitet först innebär att anta en helhetsstrategi som beaktar det integrerade energisystemets övergripande effektivitet, försörjningstryggheten och kostnadseffektiviteten och som främjar de effektivaste lösningarna för klimatneutralitet under hela värdekedjan (från energiproduktion och nätverkstransport till slutlig energianvändning), så att effektivitet uppnås vid både primär och slutlig energianvändning. Den strategin bör undersöka systemets prestanda och dess dynamiska energianvändning, om resurser på efterfrågesidan och systemflexibilitet anses vara effektivitetslösningar. Principen kan samtidigt även tillämpas på en lägre tillgångsnivå, när särskilda lösningars energieffektivitetsprestanda ska beräknas och när lösningar anpassas för att gynna dem med större effektivitet i de fall då de också står för en kostnadseffektiv utfasning av fossila bränslen.*
- (14) För att principen ska vara verkningsfull måste den tillämpas konsekvent av *de nationella, regionala, lokala och sektoriella* beslutsfattarna vid alla relevanta *scenarier och* policy-, planerings- och större investeringsbeslut (vilket avser storskaliga investeringar till ett värde av mer än 50 miljoner euro vardera eller 75 miljoner euro för transportinfrastrukturprojekt) som påverkar *användningen, överföringen, distributionen, lagringen av energi* eller energiförsörjningen. För en korrekt tillämpning av principen krävs att rätt kostnads-nyttoanalysmetod används, för att skapa villkor som främjar energieffektiva lösningar och en korrekt övervakning. *Kostnads-nyttoanalyser bör alltid baseras på den mest aktuella informationen om energipriser och inkludera scenarier för stigande priser, såsom på grund av minskande utsläppsrätter inom ramen för utsläppshandelssystemet, för att ge incitament till energieffektivitetsåtgärder, och bör systematiskt utvecklas, genomföras och göras offentligt tillgängliga. Lösningar på efterfrågesidan bör prioriteras om de är mer kostnadseffektiva än investeringar i infrastruktur för energiförsörjning när det gäller att uppnå de politiska målen.* Flexibilitet på efterfrågesidan kan ge *större ekonomiska,*

¹ EUT L 198, 22.6.2020, s. 13.

² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1999 av den 11 december 2018 om styrningen av energiunionen och av klimatåtgärder samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 663/2009 och (EG) nr 715/2009, Europaparlamentets och rådets direktiv 94/22/EG, 98/70/EG, 2009/31/EG, 2009/73/EG, 2010/31/EU, 2012/27/EU och 2013/30/EU samt rådets direktiv 2009/119/EG och (EU) 2015/652 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 525/2013, PE/55/2018/REV/1 (EUT L 328, 21.12.2018, s. 1).

³ En EU-strategi för integrering av energisystemet, COM(2020) 299 final.

miljömässiga och samhällliga fördelar för konsumenter **och lokalsamhällen**, och kan öka energisystemets effektivitet och minska energikostnaderna, exempelvis genom att minska systemets driftskostnader vilket leder till lägre avgifter för alla konsumenter. Medlemsstaterna bör ta hänsyn till potentiella fördelar från flexibilitet på efterfrågesidan när de tillämpar principen om energieffektivitet först och, när så är relevant, beakta laststyrning **på både centraliserad och decentraliserad nivå**, energilagring, och smarta lösningar som ett led i sina ansträngningar för att öka det integrerade energisystemets effektivitet.

- (15) Principen om energieffektivitet först bör alltid tillämpas på ett proportionellt sätt och kraven i detta direktiv bör inte medföra några överlappande eller motstridiga skyldigheter för medlemsstater där principens tillämpning säkerställs direkt genom annan lagstiftning. Detta kan vara fallet för projekt av gemensamt intresse som ingår i unionsförteckningen enligt **artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/869¹**, som inför krav på att principen om energieffektivitet först ska beaktas vid utvecklingen och bedömningen av dessa projekt.
- (16) En rättvis omställning till en klimatneutral union till 2050 är central för den europeiska gröna given. Energifattigdom är ett centralt begrepp som konsoliderats i lagstiftningspaketet ”Ren energi för alla i EU” och utformats för att underlätta en rättvis energiomställning. I enlighet med förordning (EU) 2018/1999 och Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/944² tillhandahöll kommissionen vägledande riktlinjer om ändamålsenliga indikatorer för att mäta energifattigdomen och definierade vad som avses med ”betydande antal energifattiga hushåll”³. Enligt direktiv (EU) 2019/944 och Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/73/EG⁴ ska medlemsstaterna vidta lämpliga åtgärder för att ta itu med energifattigdomen överallt där problemet identifieras, inbegripet i samband med åtgärder mot fattigdom överlag. **Detta är särskilt relevant mot bakgrund av stigande energipriser och inflationstryck, där både kort- och långsiktiga åtgärder bör genomföras för att ta itu med systemiska utmaningar för unionens energisystem.**
- (17) Låg- och medelinkomsthushåll, utsatta kunder, inbegripet slutanvändare, personer som är drabbade av eller riskerar energifattigdom och personer som bor i subventionerade bostäder **samt små och medelstora företag och mikroföretag** bör gagnas av tillämpningen av principen om energieffektivitet först. Genomförandet av energieffektivitetsåtgärder bör prioriteras för att förbättra situationen för dessa individer och hushåll **och** för att lindra energifattigdomen, **och bör inte uppmuntra en opropotionerlig ökning av kostnaderna för bostäder, rörlighet eller energi**. En helhetssyn för beslutsfattandet och genomförandet av åtgärder innebär att medlemsstaterna måste säkerställa att andra policyer och åtgärder inte har någon negativ inverkan på dessa individer och hushåll.

¹ **Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/869 av den 30 maj 2022 om riktlinjer för transeuropeisk energiinfrastruktur, om ändring av förordningarna (EG) nr 715/2009, (EU) 2019/942 och (EU) 2019/943 och direktiven 2009/73/EG och (EU) 2019/944, och om upphävande av förordning (EU) nr 347/2013 (EUT L 152, 3.6.2022, s. 45).**

² Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/944 om gemensamma regler för den inre marknaden för el och om ändring av direktiv 2012/27/EU (EUT L 158, 14.6.2019, s. 125).

³ Kommissionens rekommendation om energifattigdom, C(2020) 9600 final.

⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/73/EG av den 13 juli 2009 om gemensamma regler för den inre marknaden för naturgas och om upphävande av direktiv 2003/55/EG (EUT L 211, 14.8.2009, s. 94).

- (18) Detta direktiv ingår i en bredare politisk ram för energieffektivitetspolitik som omfattar energieffektivitetspotentialen inom specifika politikområden, inklusive byggnader (direktiv 2010/31/EG¹), produkter (direktiv 2009/125/EG, förordning (EU) 2017/1369 och förordning (EU) 2020/740²) och styrningsmekanism (förordning (EU) 2018/1999). Dessa politiska strategier har en mycket stor betydelse för uppnåendet av energibesparingar när produkter byts ut eller byggnader uppförs eller renoveras³.
- (19) För att uppnå ambitiösa energieffektivitetsmål är det nödvändigt att undanröja hinder för att göra det lättare att investera i energieffektivitetsåtgärder. Life-delprogrammet ”Övergång till ren energi” kommer att avsätta finansiering för att stödja utvecklingen av europeisk bästa praxis inom genomförandet av energipolitiken för att ta itu med beteende-, marknads- och regleringshinder för energieffektivitet.
- (20) Europeiska rådet ställde sig den 23 och 24 oktober 2014 bakom ett energieffektivitetsmål på 27 % för 2030 på unionsnivå, med en översyn senast 2020 med siktet inställt på en unionsnivå på 30 %. I sin resolution den 15 december 2015 På väg mot en europeisk energiunion uppmanade Europaparlamentet kommissionen att dessutom bedöma genomförbarheten av ett energieffektivitetsmål på 40 % för samma tidsperiod.
- (21) Det beräknas att unionens energieffektivitetsmål på 32,5 % för 2030 och de andra politiska instrumenten i den befintliga ramen skulle leda till att utsläppen av växthusgaser skulle minska med omkring 45 % till 2030⁴. I konsekvensanalysen för klimatmålsplanen för 2030 analyserades vilken nivå av insatser som skulle krävas inom olika politikområden för att klara den höjda klimatambitionen att minska utsläppen med 55 % till 2030. Slutsatsen var att för att utsläppsmålet för växthusgaser ska kunna uppnås på ett kostnadsoptimalt sätt, i förhållande till grundscenariot, måste den slutliga energianvändningen och primärenergianvändningen minska med minst 36–37 % respektive 39–41 %.
- (22) Unionens energieffektivitetsmål fastställdes och beräknades ursprungligen med användning av 2007 års referensscenarioprognoser för 2030 som grundscenario. Mot bakgrund av Eurostats ändrade metod för beräkning av energibalansen och förbättringar i senare prognosmodeller bör grundscenariot ändras. Med användning av samma tillvägagångssätt för att definiera målet, som alltså innebär att det jämförs med de framtida grundscenarioprognoserna, fastställs därmed ambitionsnivån för unionens energieffektivitetsmål för 2030 jämfört med 2020 års referensscenarioprognoser för 2030 som återspeglar de nationella bidragen från de nationella energi- och

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/31/EG av den 19 maj 2010 om byggnaders energiprestanda (EUT L 153, 18.6.2010, s. 13).

² Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/125/EG av den 21 oktober 2009 om upprättande av en ram för att fastställa krav på ekodesign för energirelaterade produkter. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/1369 av den 4 juli 2017 om fastställande av en ram för energimärkning och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/740 av den 25 maj 2020 om märkning av däck med avseende på drivmedelseffektivitet och andra parametrar.

³ Genomförandet av produktöversyner inom ramen för arbetsplanen för ekodesign för 2020–2024 och handlingsplanen för ”renoveringsvågen” kommer, tillsammans med översynen av direktivet om byggnaders energiprestanda, i hög grad att bidra till energieffektivitetsmålet för 2030 ska kunna uppnås.

⁴ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén, regionkommittén och Europeiska investeringsbanken – En ren jord åt alla En europeisk strategisk långsiktig vision för en stark, modern, konkurrenskraftig och klimatneutral ekonomi (COM(2018) 773 final).

klimatplanerna. Med detta uppdaterade grundscenario kommer unionen att behöva höja sin ambitionsnivå för energieffektivitet. Det nya sättet att uttrycka ambitionsnivån för unionens mål påverkar inte den faktiska nivån på de ansträngningar som behövs.

- (23) Metoden för att beräkna den slutliga energianvändningen och primärenergianvändningen är anpassad till Eurostats nya metod, men de indikatorer som används för detta direktiv har en annan räckvidd – dvs. de omfattar inte omgivningsvärme men omfattar energianvändning inom internationell luftfart när det gäller målet för slutlig energianvändning. Användningen av nya indikatorer innebär också att eventuella ändringar av energianvändningen i masugnar nu endast återspeglas i primärenergianvändningen.
- (24) Unionens behov av att förbättra sin energieffektivitet bör uttryckas som primär och slutlig energianvändning som ska uppnås till 2030, med angivelse av ytterligare ansträngningar som krävs jämfört med de åtgärder som vidtagits eller planeras i de nationella energi- och klimatplanerna. Prognosen enligt 2020 års referensscenarioprognoser är att en slutlig energianvändning på 864 Mtoe och en primärenergianvändning på 1124 ska uppnås till 2030 (exklusive omgivningsvärme men inklusive internationell luftfart). En ytterligare minskning på **14,5 %** innebär **740 Mtoe** respektive **960 Mtoe** år 2030. **Detta motsvarar en minskning på 40 % av den slutliga energianvändningen och en minskning på 42,5 % av primärenergianvändningen jämfört med 2007 års referensscenarioprognoser för 2030.** Det finns inga bindande mål på medlemsstatsnivå **för att uppnå energieffektivitetsmålet för 2020. För att uppnå målet för 2030 bör nationella bidrag bli bindande** och medlemsstaterna bör fastställa sina bidrag till unionens energieffektivitetsmål i enlighet med den formel som föreskrivs i detta direktiv. Medlemsstaterna bör vara fria att fastställa sina nationella mål grundat antingen på primärenergianvändning eller slutlig energianvändning, på primärenergibesparing eller slutlig energibesparing eller på energiintensitet. Detta direktiv ändrar sättet för hur medlemsstaterna bör uttrycka sina **bindande** nationella bidrag till unionens **bindande** mål. Medlemsstaternas **bindande** bidrag till unionens mål bör uttryckas som slutlig och primär energianvändning, för att säkerställa konsekvens och övervakning av framstegen. En regelbunden utvärdering av framstegen i riktning mot att uppnå unionsmålen för 2030 är nödvändig, och föreskrivs i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1999.
- (25) **Energieffektivitetsmålet bör** uppnås som ett resultat av ett samlat genomförande av specifika **lokala, regionala, nationella** och europeiska åtgärder som främjar energieffektiviteten inom olika områden. Det bör krävas att medlemsstaterna fastställer nationella policyer och åtgärder för energieffektivitet. Dessa policyer och åtgärder och de enskilda medlemsstaternas insatser, liksom uppgifterna om de framsteg som uppnåtts, bör utvärderas av kommissionen för en bedömning av sannolikheten för att unionens övergripande mål ska kunna uppnås och om de individuella insatserna är tillräckliga för att nå det gemensamma målet.
- (26) Den offentliga sektorn står för omkring 5–10 % av den slutliga energianvändningen i unionen. Offentliga myndigheter spenderar cirka 1,8 biljoner euro per år. Detta motsvarar omkring 14 % av unionens bruttonationalprodukt. Därför utgör den offentliga sektorn en viktig drivkraft för att stimulera en marknadsomvandling mot mer effektiva produkter, byggnader och tjänster, samt för att utlösa förändringar av medborgarnas och företagens beteende när det gäller energianvändning. Dessutom kan en minskad energianvändning genom åtgärder för förbättrad energieffektivitet frigöra offentliga resurser för andra ändamål. Offentliga organ på nationell, regional och lokal nivå bör föregå med gott exempel när det gäller energieffektivitet.

- (27) För att föregå med gott exempel bör den offentliga sektorn fastställa sina egna mål för utfasning av fossila bränslen och för energieffektivitet. Energieffektivitetsförbättringar i den offentliga sektorn bör återspegla de insatser som krävs på unionsnivå. En skyldighet att årligen minska energianvändningen i offentliga sektorn med minst 2 % bör säkerställa att den offentliga sektorn föregår med gott exempel. Medlemsstaterna bör behålla full flexibilitet vad gäller valet av åtgärder för att förbättra energieffektiviteten och minska den slutliga energianvändningen. Ett krav på en årlig minskning av den slutliga energianvändningen innebär en mindre administrativ börda än om mätmetoder för energibesparingar fastställs.
- (28) För att uppfylla sina skyldigheter bör medlemsstaterna inrikta sig på den slutliga energianvändningen för alla offentliga tjänster och alla anläggningar för offentliga organ. För att fastställa vilka adressater som ska omfattas bör medlemsstaterna tillämpa den definition av upphandlande myndigheter som anges i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/24/EU¹. Skyldigheten kan uppfyllas genom en minskning av den slutliga energianvändningen inom vilket område som helst av den offentliga sektorn, inbegripet transporter, offentliga byggnader, hälso- och sjukvård, fysisk planering, vattenförvaltning och avloppsvattenrening, avloppsvatten och vattenrening, avfallshantering, fjärrvärme och fjärrkyla, energidistribution, försörjning och lagring, offentlig belysning och infrastrukturplanering. För att minska den administrativa bördan för offentliga organ bör medlemsstaterna inrätta digitala plattformar eller verktyg för att samla in aggregerade energianvändningsdata från offentliga organ, offentliggöra dessa data och rapportera dem till kommissionen.
- (29) Medlemsstaterna bör föregå med gott exempel genom att säkerställa att alla energiprestandekontrakt, **energibesiktningar** och energiledningssystem i offentliga sektorn genomförs i linje med europeiska eller internationella standarder, eller säkerställa en omfattande användning av energibesiktningar i de delar av den offentliga sektorn som har en intensiv energianvändning. **Medlemsstaterna bör tillhandahålla tydlig vägledning och tydliga förfaranden för användningen av dessa instrument.**
- (30) Offentliga myndigheter uppmuntras att se till att få stöd från sådana enheter som organ för hållbar energi, i förekommande fall etablerade på regional eller lokal nivå. Dessa organs organisation återspeglar vanligtvis de individuella behoven för offentliga myndigheter i en viss region eller med verksamhet inom ett visst område av den offentliga sektorn. Centraliserade organ kan tillgodose behoven bättre och arbeta effektivare i andra avseenden, exempelvis i mindre eller centraliserade medlemsstater eller när det gäller komplexa eller regionöverskridande aspekter som fjärrvärme och fjärrkyla. Organ för hållbar energi kan fungera som enda kontaktpunkt i enlighet med artikel 21. Dessa organ har ofta ansvaret för att utarbeta lokala eller regionala planer för utfasning av fossila bränslen, som också kan innefatta andra åtgärder för utfasning av fossila bränslen, såsom att byta ut värmepannor som använder fossila bränslen, och för att stödja offentliga myndigheter i genomförandet av energirelaterade strategier. Organ för hållbar energi eller andra enheter för bistånd till regionala och lokala myndigheter kan ha tydliga befogenheter, mål och resurser på området hållbar energi. Dessa organ bör uppmuntras att beakta initiativ inom ramen för borgmästaravtalet, som för samman lokala myndigheter som frivilligt åtar sig att genomföra unionens klimat- och energimål, och andra befintliga initiativ i detta syfte. Planerna för utfasning av fossila bränslen bör kopplas till territoriella utvecklingsplaner och ta hänsyn till den övergripande bedömning som medlemsstaterna bör utföra.

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/24/EU av den 26 februari 2014 om offentlig upphandling och om upphävande av direktiv 2004/18/EG (EUT L 94, 28.3.2014, s. 65).

- (31) Medlemsstaterna bör stödja offentliga organ i planeringen och genomförandet av åtgärder för att förbättra energieffektiviteten, inbegripet på regional och lokal nivå, genom att tillhandahålla *ekonomiskt och tekniskt stöd och lägga fram planer för att åtgärda bristen på den arbetskraft och de kvalificerade yrkesutövare som krävs i alla skeden av den gröna omställningen, inbegripet hantverkare samt högkvalificerade experter på grön teknik, personer som arbetar med tillämpad vetenskap och innovatörer. Medlemsstaterna bör hjälpa offentliga organ att ta med de bredare fördelarna utöver energibesparingar i beräkningen, såsom en bättre luftkvalitet inomhus och en sundare inomhusmiljö samt en bättre livskvalitet för människor, särskilt i skolor, förskolor, vårdhem, skyddade bostäder och sjukhus. Medlemsstaterna bör tillhandahålla riktlinjer för att främja kompetensutveckling och utbildningsmöjligheter och genom att uppmuntra samarbete mellan offentliga organ, inklusive byråer. I detta syfte skulle medlemsstaterna kunna inrätta nationella **och regionala** kompetenscentrum för komplexa frågor, såsom rådgivning till lokala eller regionala energioorgan om fjärrvärme och fjärrkyla.*
- (31a) *I en situation med en energiförsörjningskris och kraftigt stigande energipriser bör medlemsstaterna ges incitament att tidigarelägga investeringar i energibesparingar. Medlemsstater som renoverar mer än 3 % av den totala golvytan i sina byggnader under ett visst år under perioden 2024–2026 bör därför ges möjlighet att i den årliga renoveringstakten för något av de tre efterföljande åren medräkna överskottet. En medlemsstat som renoverar mer än 3 % av den totala golvytan i sina byggnader från den 1 januari 2027, får i den årliga renoveringstakten för något av de efterföljande två åren medräkna överskottet. Denna möjlighet bör inte användas för ändamål som inte överensstämmer med de allmänna målen och ambitionsnivån i detta direktiv.*
- (32) Byggnader och transporter är, jämsides med industrin, de största energianvändarna och utsläppskällorna¹. Byggnader står för omkring 40 % av unionens totala energiförbrukning och 36 % av unionens växthusgasutsläpp från energi². Kommissionens meddelande om renoveringsvägen³ behandlar den dubbla utmaningen med energi- och resurseffektivitet och överkomliga priser inom byggsektorn och syftar till att fördubbla renoveringstakten. Det inriktas på byggnaderna med sämst prestanda samt på energifattigdom och offentliga byggnader. Dessutom är byggnader avgörande för att uppnå unionens mål att till 2050 uppnå klimatneutralitet. Byggnader som ägs av offentliga organ, **och byggnader som tillhandahåller tjänster av allmänt intresse, såsom utbildning (t.ex. dagcenter, skolor och universitet), hälso- och sjukvård (t.ex. sjukhus och äldreboenden) och sociala tjänster (t.ex. kommunala mötesplatser för unga, äldre och personer i låginkomsthushåll) eller subventionerat boende**, står för en betydande andel av byggnadsbeståndet och hög grad av synlighet i det offentliga livet. Det är därför lämpligt att ange en årlig renoveringstakt för byggnader som ägs av offentliga organ **och byggnader för samhällsnyttiga ändamål** på en medlemsstats territorium för att uppgradera deras energiprestanda **och omvandlas till nära-nollenergibyggnader eller nollutsläppsbyggnader**. Medlemsstaterna uppmanas att fastställa en högre renoveringstakt, när detta är kostnadseffektivt inom ramen för renoveringen av deras byggnadsbestånd i enlighet med deras långsiktiga renoveringsstrategier eller nationella renoveringsprogram. Renoveringstakten ska inte

¹ COM(2020)562 final.

² Se IRP, Resource Efficiency and Climate Change, 2020, och UN Environment Emissions Gap Report, 2019. Dessa siffror avser byggnadernas användning och drift, inklusive indirekta utsläpp i kraft- och värmesektorn, inte deras hela livscykel. Inbyggt kol i byggnader beräknas stå för omkring 10 % av de årliga utsläppen av växthusgaser i världen.

³ COM(2020)662 final.

påverka de skyldigheter vad gäller nära-nollenergibyggnader (NNE-byggnader) som fastställs i Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/31/EU¹. **Medlemsstaterna bör kunna tillämpa mindre stränga krav på vissa byggnader, t.ex. byggnader av särskilt arkitektoniskt eller historiskt värde.** Under nästa översyn av direktiv 2010/31/EU bör kommissionen bedöma medlemsstaternas framsteg i fråga om renovering av offentliga organs byggnader. Kommissionen bör överväga att lägga fram ett lagstiftningsförslag för att justera renoveringstakten, med beaktande av de framsteg som gjorts av medlemsstaterna, väsentlig ekonomisk eller teknisk utveckling eller, vid behov, unionens åtaganden för utfasning av fossila bränslen och nollutsläpp. Skyldigheten enligt det här direktivet att renovera offentliga organs byggnader kompletterar det direktivet, som kräver att medlemsstaterna, när befintliga byggnader genomgår en större renovering, säkerställer att energiprestanda för byggnaden förbättras så att de uppfyller kraven för NNE-byggnader. **Kommissionen och medlemsstaterna bör tillhandahålla ytterligare vägledning om genomgripande renovering av byggnader av historiskt värde.**

- (33) För att fastställa renoveringstakten behöver medlemsstaterna en överblick över de byggnader som inte når upp till NEE-nivån. Därför bör medlemsstaterna offentliggöra och uppdatera en inventering av offentliga byggnader, **inklusive subventionerade bostäder**, som en del av en allmän databas över energicertifikat. Inventeringen bör också göra det möjligt för privata aktörer som energitjänsteföretag att föreslå renoveringslösningar och de kan aggregeras av unionens observatorium för byggnadsbeståndet.
- (34) År 2020 bor mer än hälften av världens befolkning i stadsområden. Siffran väntas öka till 68 % år 2050². Samtidigt återstår hälften av städernas infrastrukturer för 2050 att byggas³. Städer och storstadsområden är centrum för ekonomisk verksamhet, kunskapsgenerering, innovation och ny teknik. Städerna påverkar livskvaliteten för de medborgare som lever och arbetar där. Medlemsstaterna bör stödja kommuner tekniskt och ekonomiskt. Ett antal kommuner och andra offentliga organ i medlemsstaterna har redan infört integrerade strategier för energibesparingar, energiförsörjning **och hållbar rörlighet**, bland annat via handlingsplaner för hållbar energi **eller planer för hållbar rörlighet i städer**, till exempel sådana som utarbetats inom ramen för initiativet för borgmästarförsamlingar, och integrerade urbana strategier som sträcker sig längre än individuella ingrepp i byggnader eller transportsätt. **Det krävs ytterligare insatser för att förbättra energieffektiviteten när det gäller rörlighet i städer, både för passagerar- och godstransporter, eftersom denna rörlighet använder omkring 40 % av all vägtransportenergi. Förordning... [omarbetad TEN-T-förordning - COD 2021/420] bör i hög grad bidra till att ta itu med energieffektiviteten i stadstrafiken med en enhetlig, integrerad och multimodal strategi genom kravet på att anta planer för hållbar rörlighet i städer enligt definitionen i den förordningen. I syfte att uppnå målen i detta direktiv bör medlemsstaterna dessutom starkt uppmuntra så många lokala myndigheter som möjligt att anta planer för hållbar rörlighet i städer för att bidra till minskad energianvändning och undvika onödiga transporter där så är möjligt, i linje med principen om energieffektivitet först.**
- (35) När det gäller inköp av vissa produkter och tjänster samt inköp och hyra av byggnader bör upphandlande myndigheter och upphandlande enheter när de ingår offentliga byggentreprenad-, varu- eller tjänstekontrakt föregå med gott exempel och fatta

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/31/EU av den 19 maj 2010 om byggnaders energiprestanda (EUT L 153, 18.6.2010, s. 13).

² <https://www.unfpa.org/world-population-trends>.

³ https://www.un.org/en/ecosoc/integration/pdf/fact_sheet.pdf.

energieffektiva köpbeslut och tillämpa principen om energieffektivitet först, även när det gäller offentliga kontrakt och koncessioner för vilka inga särskilda krav föreskrivs i bilaga IV. Detta bör gälla de administrativa organ vars befogenhet omfattar hela territoriet. Om det i en viss medlemsstat med avseende på en viss behörighet inte finns något sådant tillämpligt administrativt organ som omfattar en medlemsstats hela territorium, bör skyldigheten gälla för sådana administrativa organ vilkas behörighet tillsammans omfattar hela territoriet. Bestämmelserna i unionens direktiv om offentlig upphandling bör dock inte påverkas. Medlemsstaterna bör undanröja hinder för gemensam upphandling inom en medlemsstat eller över gränser om detta kan minska kostnaderna och öka fördelarna med den inre marknaden genom att skapa affärsmöjligheter för energitjänstleverantörer och andra leverantörer.

- (36) Alla offentliga enheter som investerar offentliga resurser genom upphandling bör föregå med gott exempel vid tilldelning av kontrakt och koncessioner genom att välja de produkter, tjänster, byggtreprenader och byggnader som har högst energiprestanda, också när det gäller de upphandlingar som inte omfattas av särskilda krav enligt direktiv 2009/30/EG. I detta sammanhang måste alla tilldelningsförfaranden för offentliga kontrakt och koncessioner över de tröskelvärden som fastställs i artiklarna 6 och 7 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/23/EU¹, artikel 2.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/24/EU² och artiklarna 3 och 4 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/25/EU beakta den energieffektivitetsprestanda för dessa produkter, byggnader och tjänster som fastställs i unionsrätten eller nationell rätt, genom att prioritera principen om energieffektivitet först i sina upphandlingsförfaranden.
- (37) Det är också viktigt att medlemsstaterna övervakar hur energieffektivitetskraven beaktas av upphandlande myndigheter och upphandlande enheter vid upphandlingen av produkter, byggnader, byggtreprenader och tjänster genom att säkerställa offentliggörandet av information om dessa vinnande anbuds energieffektivitetskonsekvenser över de trösklar som avses i direktiven. Det ger intressenter och medborgare möjlighet att bedöma den offentliga sektorns roll i arbetet med att säkerställa principen om energieffektivitet först inom offentlig upphandling på ett transparent sätt.
- (38) Den europeiska gröna given erkänner den cirkulära ekonomins roll när det gäller att bidra till unionens övergripande mål för utfasning av fossila bränslen. Den offentliga sektorn **bör** bidra till dessa mål genom att använda sin köpkraft till att, när så är lämpligt, välja miljövänliga produkter, byggnader, tjänster och byggtreprenader via tillgängliga verktyg för grön upphandling och på så sätt bidra avsevärt till att minska energianvändningen och miljöpåverkan.
- (39) Det är viktigt att medlemsstaterna ger de offentliga organen det stöd som är nödvändigt när de börjar tillämpa energieffektivitetskrav i samband med offentlig upphandling och tillämpa grön offentlig upphandling, genom att tillhandhålla nödvändiga riktlinjer och metoder för att bedöma livscykelkostnader, och miljöpåverkan och kostnader. Väl utformade verktyg, i synnerhet digitala verktyg, väntas underlätta upphandlingsförfarandena och minska de administrativa kostnaderna, särskilt i mindre medlemsstater som kanske inte har tillräcklig kapacitet att förbereda upphandlingar. I detta avseende bör medlemsstaterna aktivt främja användning av digitala verktyg och

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/23/EU av den 26 februari 2014 om tilldelning av koncessioner (EUT L 94, 28.3.2014, s. 1).

² Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/24/EU av den 26 februari 2014 om offentlig upphandling och om upphävande av direktiv 2004/18/EG (EUT L 94, 28.3.2014, s. 65).

samarbete mellan upphandlande myndigheter, även över gränser, för utbyte av bästa praxis.

- (40) Eftersom byggnader står för utsläpp av växthusgaser både före och efter sin operativa livslängd bör medlemsstaterna också beakta hela livscykeln för byggnadernas koldioxidutsläpp. Detta görs inom ramen för ansträngningarna för att öka uppmärksamheten på prestandan under hela livscykeln, aspekter som rör cirkulär ekonomi och miljöpåverkan, som ett led i den offentliga sektorns roll att föregå med gott exempel. Offentlig upphandling kan därmed tjäna som en möjlighet att ta itu med inbyggt kol under byggnadernas hela livscykel. I detta hänseende är de upphandlande myndigheterna viktiga aktörer som **bör** agera som ett led i upphandlingsförfarandena genom att köpa in nya byggnader som beaktar faktorn för global uppvärmningspotential under hela livscykeln.
- (41) Faktorn för global uppvärmningspotential under hela livscykeln mäter de växthusgasutsläpp som är förbundna med byggnaden i olika skeden av dess livscykel. Därmed mäter den byggnadens totala bidrag till utsläpp som leder till klimatförändring. Detta kallas ibland bedömning av koldioxidavtrycket eller koldioxidmätning under hela livscykeln. Det omfattar en sammanställning av de koldioxidutsläpp som ingår i byggnadsmaterialen och de direkta och indirekta koldioxidutsläppen från användningsstadiet. Byggnader är en betydande materialbank eftersom de utgör lagringsplatser för koldioxidintensiva resurser under många årtionden, och det är därför viktigt att undersöka konstruktioner som främjar framtida återanvändning och återvinning i slutet av den operativa livscykeln, **i linje med handlingsplanen för den cirkulära ekonomin. Medlemsstaterna bör främja byggmaterialens cirkularitet, hållbarhet och anpassningsförmåga för att hantera byggprodukternas hållbarhetsprestanda samtidigt som de fastställer ett konkurrenskraftigt och attraktivt pris, genom att använda alla tillgängliga finansiella instrument för att ge incitament för användning av cirkulära material.**
- (42) Faktorn för global uppvärmningspotential uttrycks som en numerisk indikator i kgCO₂e/m² (av användbar inre golvyta) för varje livscykelstadium som genomsnitt för ett år i en referensstudieperiod på 50 år. Dataurvalet, definitionen av scenarier och beräkningarna görs i enlighet med standarden EN 15978. Omfattningen vad gäller byggnadselement och teknisk utrustning fastställs i indikator 1,2 i den gemensamma unionsramen Level(s). Om ett nationellt beräkningsverktyg finns eller krävs för information om eller erhållande av bygglov, bör det vara möjligt att använda detta nationella verktyg för att tillhandahålla den information som behövs. Det bör vara möjligt att använda andra beräkningsverktyg om de uppfyller de minimikriterier som fastställs i den gemensamma unionsramen Level(s).
- (43) Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU¹ reglerar anläggningar som bidrar till energiproduktion eller som använder energi för produktionsändamål, och information om den energi som används eller genereras i anläggningen måste finnas med i ansökningar om samordnade tillstånd (artikel 12.1 b). I artikel 11 i det direktivet anges också att en effektiv energianvändning är en av de allmänna principerna för verksamhetsutövarens grundläggande skyldigheter och ett av kriterierna för att fastställa bästa tillgängliga teknik i enlighet med bilaga III till direktiv 2010/75/EU. Effektiviteten i energisystemets funktion påverkas vid varje givet tillfälle av om det går att obehindrat och flexibelt mata in i näten energi från olika energikällor

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU av den 24 november 2010 om industriutsläpp (samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar) (EUT L 334, 17.12.2010, s. 17).

med olika tröghet och olika uppkörningstider. Förbättrad energieffektivitet gör det möjligt att utnyttja förnybar energi bättre.

- (44) En förbättring av energieffektiviteten kan bidra till ökad ekonomisk effektivitet. Medlemsstaterna och unionen bör ha som mål att minska energianvändningen oavsett ekonomisk tillväxtnivå.
- (45) Det energisparkrav som införs genom detta direktiv bör ökas och bör också gälla efter 2030. Detta säkerställer stabilitet för investerare och därmed uppmuntra uppmuntrar därmed till långsiktiga investeringar och långsiktiga energieffektivitetsåtgärder, såsom genomgripande renovering av byggnader med det långsiktiga målet att möjliggöra kostnadseffektiv omvandling av befintliga byggnader till NNE-byggnader. **Totalrenoveringar som förbättrar en byggnads energiprestanda med minst 60 % genomförs för närvarande årligen i endast 0,2 % av byggnadsbeståndet, och energieffektiviteten förbättras i betydande grad endast i var femte totalrenovering.** Energisparkravet har en viktig roll när det gäller att skapa lokal tillväxt, lokala arbetstillfällen och konkurrenskraft och att lindra energifattigdomen. Det bör säkerställa att unionen kan uppnå sina energi- och klimatmål genom att skapa ytterligare möjligheter och bryta kopplingen mellan energianvändning och tillväxt. Samarbete med den privata sektorn är viktigt för att bedöma under vilka förhållanden privata investeringar för energieffektivitetsprojekt kan frigöras, och för att utveckla nya intäktsmodeller för innovation på energieffektivitetsområdet.
- (46) Åtgärder för förbättrad energieffektivitet har också en positiv effekt på luftkvaliteten, eftersom mer energieffektiva byggnader bidrar till att minska behovet av bränsle för uppvärmning, inbegripet fast bränsle för uppvärmning. Energieffektivitetsåtgärder bidrar därför till att förbättra luftkvaliteten inomhus och utomhus och hjälper till att på ett kostnadseffektivt sätt uppnå målen i unionens luftkvalitetspolitik, såsom den fastställs särskilt i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/2284¹.
- (47) Medlemsstaterna är skyldiga att uppnå ackumulerad energibesparing i slutanvändningsledet för hela sparkravspanoroden fram till 2030 som motsvarar nya årliga besparingar på minst 0,8 % av den slutliga energianvändningen till och med den 31 december 2023 och minst 2 % från och med den 1 januari 2024. Detta krav kan uppfyllas genom nya policyåtgärder som antas under sparkravspanoroden 1 januari 2021–31 december 2030 eller genom nya enskilda åtgärder till följd av policyåtgärder som antagits under eller före den föregående perioden, under förutsättning att de enskilda åtgärder som leder till energibesparingar införs under den följande perioden. Medlemsstaterna bör i detta syfte kunna använda sig av ett kvotpliktsystem för energieffektivitet, alternativa policyåtgärder eller bådadera.
- (48) För perioden 2021–31 december 2023 bör Cypern och Malta vara skyldiga att uppnå en ackumulerad energibesparing i slutanvändningsledet som motsvarar nya besparingar på 0,24 % av den slutliga energianvändningen endast för perioden 2021–2030. Detta individuella sparkrav bör upphöra att gälla den 1 januari 2024.
- (49) När medlemsstaterna använder kvotpliktsystem bör de utse kvotpliktiga parter bland systemansvariga för överföringssystemen, **systemansvariga för distributionssystemen**, energidistributörer, företag som säljer energi i detaljistledet och drivmedelsdistributörer eller drivmedelsåterförsäljare på grundval av objektiva och icke-diskriminerande kriterier. Beslut att utse eller beviljande av undantag från att utses

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/2284 av den 14 december 2016 om minskning av nationella utsläpp av vissa luftföroreningar, om ändring av direktiv 2003/35/EG och om upphävande av direktiv 2001/81/EG (EUT L 344, 17.12.2016, s. 1).

för vissa kategorier av sådana distributörer eller återförsäljare bör inte ses som oförenligt med principen om icke-diskriminering. Därför kan medlemsstaterna välja huruvida sådana systemansvariga för överföringssystemen, **systemansvariga för distributionssystemen**, distributörer eller återförsäljare eller enbart vissa kategorier av dem ska utses till kvotpliktiga parter. För att stärka och skydda utsatta kunder **och låginkomsthushåll**, personer som berörs av energifattigdom och personer som bor i subventionerade bostäder, och för att prioritera genomförandet av policyåtgärder bland dessa personer, kan medlemsstaterna ålägga kvotpliktiga parter att uppnå energibesparingar bland utsatta kunder, personer som påverkas av energifattigdom och personer som bor i subventionerade bostäder. I detta syfte kan medlemsstaterna också fastställa minskningsmål avseende energikostnader. Kvotpliktiga parter skulle kunna uppnå dessa mål genom att främja installation av åtgärder som leder till energibesparingar och ekonomiska besparingar på energiräkningarna, såsom av isolerings- och uppvärmningsåtgärder, **och genom att stödja energibesparingsinitiativ från gemenskaper för förnybar energi och medborgarenergigemenskaper. Dessa åtgärder kan vara särskilt fördelaktiga för utsatta kunder, personer som berörs av energifattigdom och personer som bor i subventionerade bostäder, eftersom dessa personer tenderar att bo i byggnader med sämre prestanda och därmed har störst nytta av förbättrad energieffektivitet.**

- (50) Vid utformningen av policyåtgärder för att uppfylla energisparkravet bör medlemsstaterna iaktta unionens klimat- och miljönormer och -prioriteringar och iaktta principen ”inte orsaka betydande skada” i den mening som avses i förordning (EU) 2020/852¹. Medlemsstaterna bör inte främja verksamheter som inte är miljömässigt hållbara, såsom användning av ■ fossila bränslen. Energisparkravet syftar till att stärka åtgärderna mot klimatförändringar genom att främja incitament för medlemsstaterna att genomföra en hållbar och ren policymix som är resilient och mildrar klimatförändringarna. Därför **får** energibesparingar från policyåtgärder som avser användningen av direkt förbränning av fossila bränslen **under vissa omständigheter och under en viss period** ■ räknas med i energibesparingarna **efter** införlivandet av detta direktiv **i enlighet med bilaga V**. Detta kommer att göra det möjligt att anpassa energisparkravet till målen för den europeiska gröna given, klimatmålsplanen och renoveringsvågen, och återspegla det behov av åtgärder som identifierats av IEA i dess rapport om nettonollutsläpp². Begränsningen syftar till att uppmuntra medlemsstaterna att endast spendera offentliga medel på framtidssäkrad, hållbar teknik. Det är viktigt att medlemsstaterna tillhandahåller en tydlig politisk ram och investeringssäkerhet för marknadsaktörerna. Genomförandet av beräkningsmetoden enligt energisparkravet bör göra det möjligt för marknadsaktörerna att anpassa sin teknik inom rimlig tid. I de fall som medlemsstaterna stöder införandet av effektiv teknik för fossila bränslen eller en tidig ersättning av sådan teknik, exempelvis genom subventionssystem eller system för energieffektivitetskrav, är det möjligt att energibesparingarna inte längre kan beaktas för energisparkravet. De resulterande energibesparingarna, exempelvis från främjandet av naturgasbaserad kraftvärme, skulle inte beaktas, men begränsningen skulle inte tillämpas på indirekt användning av fossila bränslen, exempelvis när elproduktion inkluderar produktion med fossila bränslen. Policyåtgärder som inriktas på beteendeförändringar för att begränsa användningen av fossila bränslen, exempelvis genom informationskampanjer och sparsam körning, bör kunna beaktas även i

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/852 av den 18 juni 2020 om inrättande av en ram för att underlätta hållbara investeringar och om ändring av förordning (EU) 2019/2088 (EUT L 198, 22.6.2020, s. 13).

² IEA (Internationella energiorganet) (2021), Net Zero by 2050 A Roadmap for the Global Energy Sector, <https://www.iea.org/reports/net-zero-by-2050>.

fortsättningen. Energibesparingarna från policyåtgärder inriktade på byggnadsrenovering får innefatta sådana åtgärder som ersättning av värmesystem för fossila bränslen tillsammans med förbättringar av klimatskalet, vilket bör begränsas till sådan teknik som gör det möjligt att uppnå de energibesparingar som krävs enligt nationella byggnormer som fastställts i en medlemsstat. Medlemsstaterna bör dock främja uppgradering av värmesystem som ett led i totalrenovering i linje med det långsiktiga målet om koldioxidneutralitet, dvs. att minska uppvärmningsbehovet och täcka det återstående uppvärmningsbehovet med en koldioxidfri energikälla. ***Vid redovisningen av de besparingar som krävs för att uppnå en andel av energisparkravet bland personer som påverkas av energifattigdom får medlemsstaterna beakta sina klimatförhållanden.***

- (51) Medlemsstaternas åtgärder för förbättrad energieffektivitet inom transportsektorn kan komma att beaktas när det gäller att uppfylla energisparkravet i slutanvändningsledet. Sådana åtgärder inkluderar strategier som bland annat är avsedda att främja effektivare fordon, ***inbegripet batteridrivna transportsätt***, en övergång till cykel-, gång- och kollektivtrafik eller rörlighets- och stadsplanering som minskar behovet av transport. System som påskyndar införandet av nya, effektivare fordon eller strategier som främjar en övergång till bränslen med lägre ***nivåer av växthusgasutsläpp***, utom policyåtgärder som avser användning av direkt förbränning av fossila bränslen, som minskar användningen av energi per kilometer kan också komma att beaktas, förutsatt att de uppfyller reglerna om väsentlighet och additionalitet i bilaga V till det här direktivet. Policyåtgärder som främjar införandet av nya fordon som drivs med fossila bränslen bör inte anses som åtgärder som ska beaktas inom ramen för energisparkravet.
- (52) Åtgärder som vidtas av medlemsstaterna enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/842¹ och som leder till kontrollerbara, och mätbara eller uppskattningsbara, förbättringar av energieffektiviteten kan anses vara ett kostnadseffektivt sätt för medlemsstater att uppfylla energisparkravet enligt det här direktivet.
- (53) Som ett alternativ till att kräva att kvotpliktiga parter uppnår den mängd ackumulerade energibesparingar i slutanvändningsledet som krävs enligt artikel 8.1 i det här direktivet, bör det vara möjligt för medlemsstaterna att inom sina kvotpliktsystem tillåta eller kräva att kvotpliktiga parter bidrar till en nationell energieffektivitetsfond som kan användas för ett prioriterat genomförande av policyåtgärder bland utsatta kunder, personer som påverkas av energifattigdom och personer som bor i subventionerade bostäder.
- (54) Medlemsstater och kvotpliktiga parter bör använda alla tillgängliga medel och tekniker, utom användning av teknik för direkt förbränning av fossila bränslen, för att uppfylla de ackumulerade energibesparingar i slutanvändningsledet som krävs, inbegripet genom att främja ***smart och hållbar teknik*** i effektiva system för fjärrvärme och fjärrkyla, infrastruktur för effektiv värme och kyla, ***effektiva och smarta byggnader, elfordon och elindustrier*** och energibesiktningar eller motsvarande energiledningssystem, förutsatt att de energibesparingar som anförs uppfyller kraven i artikel 8 i och bilaga V till det här direktivet. Medlemsstaterna bör eftersträva stor flexibilitet när de utarbetar och genomför alternativa policyåtgärder. Medlemsstaterna bör uppmuntra åtgärder som ger energibesparingar under ***hela livscykeln***.

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/842 av den 30 maj 2018 om medlemsstaternas bindande årliga minskningar av växthusgasutsläpp under perioden 2021–2030 som bidrar till klimatåtgärder för att fullgöra åtagandena enligt Parisavtalet samt om ändring av förordning (EU) nr 525/2013 (EUT L 156, 19.6.2018, s. 26).

- (55) Långsiktiga energieffektivitetsåtgärder kommer att fortsätta att åstadkomma energibesparingar efter 2020, men för att bidra till unionens energieffektivitetsmål för 2030 bör dessa åtgärder leda till nya besparingar efter 2020. Å andra sidan bör energibesparingar som uppnåtts efter den 31 december 2020 inte räknas med vid beräkningen av den ackumulerade energibesparing i slutanvändningsledet som krävs för perioden 1 januari 2014–31 december 2020.
- (56) Nya besparingar bör gå utöver den vanliga verksamheten så att besparingar som skulle ha inträffat under alla omständigheter inte bör räknas med vid beräkningen av huruvida kraven på energibesparingar är uppfyllda. För att beräkna effekten av de införda åtgärderna bör endast nettobesparingar räknas med, uppmätta som förändringar av energianvändningen som är direkt hänförliga till energieffektivitetsåtgärden i fråga som genomförs för tillämpningen av artikel 8 i detta direktiv. För att beräkna nettobesparingar bör medlemsstaterna upprätta ett referensscenario för hur situationen skulle utvecklas utan åtgärden i fråga. Policyåtgärden i fråga bör utvärderas mot det referensscenariot. Medlemsstaterna bör ta hänsyn till de minimikrav som föreskrivs i den berörda lagstiftningsramen på unionsnivå, och bör ta hänsyn till den omständigheten att andra policyåtgärder kan vidtas inom samma tidsram och att även dessa kan ha en inverkan på mängden energibesparingar, så att inte alla förändringar som observerats sedan den policyåtgärd som ska utvärderas infördes kan hänföras endast till den åtgärden. För att säkerställa att kravet på väsentlighet uppfylls bör de åtgärder som vidtas av kvotpliktiga, deltagande eller bemyndigade parter faktiskt bidra till att de anförda energibesparingarna uppnås.
- (57) Det är viktigt att när så är relevant beakta alla steg i energikedjan vid beräkningen av energibesparingar, i syfte att öka potentialen för energibesparingar vid överföring och distribution av el. Studier som gjorts och samråd med intressenter har visat att det finns en betydande potential. De fysiska och ekonomiska villkoren skiljer sig dock ganska mycket mellan olika medlemsstater, och även inom flera medlemsstater, och det finns ett stort antal systemoperatörer. Dessa omständigheter pekar mot ett decentraliserat tillvägagångssätt, i enlighet med subsidiaritetsprincipen. Nationella tillsynsmyndigheter har den kunskap, rättsliga kompetens och administrativa kapacitet som krävs för att främja utvecklingen av ett energieffektivt elnät. Sådana enheter som det europeiska nätverket av systemansvariga för överföringssystem för el (Entso-E) och den europeiska enheten för unionens systemansvariga för distributionssystem (EU DSO-enheten) kan också ge värdefulla bidrag och bör stödja sina medlemmar i genomförandet av energieffektivitetsåtgärder.
- (58) Liknande överväganden gäller för det mycket stora antalet systemansvariga för naturgassystemet. Naturgasens betydelse och försörjningsgrad och territoriella täckning varierar mycket mellan medlemsstaternas. I sådana fall är de nationella tillsynsmyndigheterna bäst lämpade för att övervaka och styra systemets utveckling mot ökad effektivitet, och sådana enheter som det europeiska nätverket av systemansvariga för överföringssystemen för gas (Entso-G) kan ge värdefulla bidrag och bör stödja sina medlemmar i genomförandet av energieffektivitetsåtgärder.
- (58a) *Energitjänsteföretag är viktiga för att utveckla, utforma, bygga och ordna med finansiering för projekt som sparar energi, minskar energikostnaderna och minskar drifts- och underhållskostnaderna inom exempelvis byggnads-, industri- och transportsektorerna.***
- (59) ***Det är särskilt viktigt att beakta kopplingen mellan vatten och energi för att ta itu med den ömsesidigt beroende energi- och vattenanvändningen och det ökande trycket på båda resurserna.*** Effektiv vattenförvaltning kan utgöra ett betydande bidrag till energibesparingar ***som inte bara ger klimatfördelar utan även ekonomiska och sociala***

fördelar. Vatten- och avloppssektorn står för 3,5 % av elanvändningen i unionen, och denna andel väntas öka. Samtidigt står vattenläckor för 24 % av den totala vattenförbrukningen i unionen och energisektorn är den största vattenförbrukaren, och står för 44 % av förbrukningen. Potentialen för energibesparing genom att använda smart teknik och smarta processer **i alla vattenkretslopp och vattentillämpningar i industri- och bostadsområden samt i kommersiella områden** bör undersökas noga och tillämpas när helst det är kostnadseffektivt, och principen om energieffektivitet först bör beaktas. Dessutom bör avancerad bevattningsteknik, **teknik för uppsamling av regnvatten och återanvändning av vatten** avsevärt kunna minska vattenförbrukningen inom jordbruket, **i byggnader och i industrin** och den energi som används för behandling och transport av vatten.

- (60) I enlighet med artikel 9 i fördraget bör unionens politik för energieffektivitet vara inkluderande och bör därför säkerställa att alla konsumenter som påverkas av energifattigdom har lika tillgång till energieffektivitetsåtgärder. Förbättringar av energieffektivitet bör på ett prioriterat sätt genomföras bland sårbara kunder och slutanvändare, personer som påverkas av energifattigdom och **låginkomsthushåll**, medelinkomsthushåll och personer som bor i subventionerat boende samt äldre personer och personer som bor på landsbygden och i avlägsna områden **och i de yttersta randsområdena**. I detta sammanhang bör särskild uppmärksamhet riktas mot särskilda grupper som löper större risk att påverkas av energifattigdom och som i högre grad drabbas av de negativa effekterna av energifattigdom, såsom kvinnor, personer med funktionshinder, äldre personer, barn och personer med minoritetsbakgrund i fråga om ras eller etnisk tillhörighet. Medlemsstaterna kan kräva att kvotpliktiga parter inkluderar sociala mål i energibesparande åtgärder i samband med energifattigdom, och denna möjlighet hade redan utvidgats till alternativa policyåtgärder och nationella energieffektivitetsfonder. Detta bör omvandlas till en skyldighet att skydda och stärka utsatta kunder och slutanvändare och att mildra energifattigdomen, samtidigt som medlemsstaterna ges möjlighet att bibehålla full flexibilitet vad gäller policyåtgärdernas typ, storlek, omfattning och innehåll. Om ett kvotpliktsystem för energieffektivitet inte tillåter att åtgärder vidtas som rör enskilda energianvändare, får medlemsstaten vidta åtgärder för att lindra energifattigdomen enbart genom alternativa policyåtgärder. Inom sin policymix bör medlemsstaterna säkerställa att andra policyåtgärder inte har en negativ effekt på utsatta kunder, slutanvändare, personer som påverkas av energifattigdom och, om tillämpligt, personer som bor i subventionerade bostäder. Medlemsstaterna bör se till att offentliga medel som investeras i åtgärder för att förbättra energieffektiviteten utnyttjas på bästa möjliga sätt, inklusive finansiering och finansieringsinstrument som inrättats på unionsnivå.
- (61) I detta direktiv hänvisas till begreppet utsatta kunder, som medlemsstaterna ska fastställa i enlighet med direktiv (EU) 2019/944. I enlighet med direktiv 2012/27/EU klargör begreppet ”slutanvändare” vid sidan av begreppet ”slutkund” att rättigheterna när det gäller fakturerings- och användningsinformation även gäller konsumenter som inte har ett individuellt eller direkt avtal med leverantören av energi som används för gemensamma system för uppvärmning, kylning eller varmvatten för hushållsbruk i flerbostadshus. Begreppet utsatta kunder säkerställer inte nödvändigtvis en inriktning på slutanvändare. För att säkerställa att de åtgärder som fastställs i detta direktiv når alla individer och hushåll i en utsatt situation bör medlemsstaterna inte bara inkludera kunder i strikt bemärkelse utan även slutanvändare när de fastställer sin definition av utsatta kunder.

- (62) Omkring 34 miljoner hushåll i unionen kunde inte värma upp sina hem tillräckligt 2019¹. Den europeiska gröna given prioriterar den sociala dimensionen av omställningen genom att följa principen att ”ingen lämnas utanför”. Den gröna omställningen, inbegripet omställningen till ren energi, påverkar kvinnor och män på olika sätt och kan ha en särskild påverkan på missgynnade grupper såsom personer med funktionsnedsättning. Energieffektivitetsåtgärder måste därför ha en central betydelse för varje kostnadseffektiv strategi mot energifattigdom och konsumenters sårbarhet, och utgöra komplement till socialpolitiken på medlemsstatsnivå. För att säkerställa att energieffektivitetsåtgärder på ett hållbart sätt minskar energifattigdom för hyresgäster bör åtgärdernas kostnadseffektivitet samt frågan huruvida fastighetsägare och hyresgäster har råd att vidta dem beaktas, och tillräckligt ekonomiskt och tekniskt stöd till sådana åtgärder bör garanteras på medlemsstatsnivå. Medlemsstaterna bör stödja den lokala och regionala nivån när det gäller att kartlägga och lindra energifattigdomen. ***Detta innefattar att identifiera och hantera de specifika behoven för särskilda grupper som riskerar energifattigdom eller som i högre grad drabbas av effekterna av energifattigdom. För att skydda personer som påverkas av energifattigdom, utsatta kunder och, om tillämpligt, personer som bor i subventionerade bostäder, bör medlemsstaterna uppmuntra kvotpliktiga parter att vidta sådana åtgärder som renovering av byggnader, inbegripet subventionerade bostäder, utbyte av apparater, finansiella stöd och incitament för energieffektivitetsåtgärder i enlighet med nationella finansierings- och stödsystem, eller energibesiktningar. Medlemsstaterna bör kräva att kvotpliktiga parter samarbetar med regionala och lokala myndigheter och med sociala tjänster och organisationer i det civila samhället (t.ex. konsumentorganisationer, sociala icke-statliga organisationer och bostadsföreningar) för att inrätta en interaktionsplattform för att minska energifattigdomen.*** Byggnadsbeståndet i unionen behöver långsiktigt omvandlas till NNE-byggnader, i enlighet med målen i Parisavtalet. Byggnader renoveras för närvarande i för långsam takt och byggnader som bebos av låginkomsttagare som påverkas av energifattigdom är de som är svårast att nå. De åtgärder som fastställs i detta direktiv rörande energisparkrav, kvotpliktsystem för energieffektivitet och alternativa policyåtgärder är därför särskilt viktiga.
- (63) För att kunna utnyttja den potential för energibesparing som finns inom vissa marknadssegment där energibesiktning i allmänhet inte erbjuds kommersiellt (till exempel små och medelstora företag) bör medlemsstaterna utarbeta program som uppmuntrar och stöder små och medelstora företag att låta genomföra energibesiktningar ***och att genomföra rekommendationerna från energibesiktningarna, t.ex. genom att inrätta stödsystem, såsom centrum för energibesiktningar för små och medelstora företag och mikroföretag, för att täcka kostnaderna för en energibesiktning. Sådana centrum skulle kunna vara baserade på universitet och ha en central databas för att samla in och kommunicera resultaten av besiktningarna.*** Energibesiktningar bör vara obligatoriska för och genomföras regelbundet av stora företag, eftersom energibesparingarna kan vara betydande. Vid besiktningarna bör hänsyn tas till relevanta europeiska eller internationella standarder. t.ex. EN ISO 50001 (energiledningssystem), ***EN ISO 50005 (energiledningssystem)***, EN 16247-1 (energibesiktningar), ***ISO 50002 (energibesiktningar)*** eller, om en energibesiktning ingår, EN ISO 14000 (miljöledningssystem), så att de således motsvarar bestämmelserna i bilaga VI till detta direktiv i och med att dessa bestämmelser inte går utöver kraven i dessa relevanta standarder. En specifik europeisk standard avseende energibesiktningar är för närvarande under utarbetande. Energibesiktningar kan utföras fristående eller ingå i ett bredare miljöledningssystem

¹ Kommissionens rekommendation om energifattigdom, 14.10.2020, C(2020) 9600 final.

eller ett avtal om energiprestanda. I alla sådana fall bör dessa system uppfylla minimikraven i bilaga VI. Dessutom kan specifika mekanismer och system som inrättats för att övervaka utsläppen och bränsleförbrukningen av vissa transportoperatörer, exempelvis EU:s system för handel med utsläppsrätter enligt EU-rätten, anses vara förenliga med energibesiktningar, inklusive inom ramen för energiledningssystem, om de uppfyller de minimikrav som anges i bilaga VI.

- (63a) **Medlemsstaterna bör säkerställa att det är obligatoriskt för företagen att genomföra rekommendationerna från energibesiktningar. Det faktum att det inte finns någon skyldighet att genomföra besiktningssrekommendationerna är en viktig orsak till att företagen inte tar tillräcklig hänsyn till dessa rekommendationer.**
- (64) Företagets genomsnittliga förbrukning bör vara kriteriet för att definiera tillämpningen av energiledningssystem och energibesiktningar för att öka dessa mekanismers känslighet när det gäller att identifiera relevanta möjligheter för kostnadseffektiva energibesparingar. Företag som ligger under de förbrukningströsklar som fastställts för energiledningssystem och energibesiktningar bör uppmuntras **och ges tekniskt stöd** att genomgå energibesiktningar och att genomföra rekommendationerna från dessa besiktningar.
- (65) När energibesiktningar genomförs av interna experter innebär kravet på oberoende att de inte får vara direkt delaktiga i den verksamhet de besiktigar.
- (66) Sektorn för informations- och kommunikationsteknik (IKT) är en annan viktig sektor som uppmärksammas allt mer. År 2018 hade datacentralerna i EU en energianvändning på 76,8 TWh. Denna siffra väntas öka till 98,5 TWh 2030, vilket är en ökning på 28 %. Denna ökning i absoluta tal kan även iaktas i relativa tal: datacentralerna i EU stod för 2,7 % av efterfrågan på el 2018 och kommer att stå för 3,21 % 2030 om utvecklingen fortsätter enligt samma bana¹. Europas digitala strategi har redan lyft fram behovet av mycket energieffektiva och hållbara datacentraler och transparensåtgärder för telekomoperatörer gällande deras miljöpåverkan. För att främja en hållbar utveckling inom IKT-sektorn, i synnerhet vad gäller datacentraler, bör medlemsstaterna samla in och offentliggöra data av relevans för datacentralernas energiprestanda, vattenfotavtryck **och efterfrågefleksibilitet, som bygger på en gemensam unionsmall**. Medlemsstaterna bör samla in och offentliggöra data endast om datacentraler med ett **installerat it-effektbehov på minst 100 kW** där ändamålsenliga utformnings- eller effektivitetsinsatser, för nya respektive befintliga anläggningar, kan medföra en avsevärd minskning av energi- och vattenanvändningen, **en ökning av systemeffektiviteten som främjar utfasningen av fossila bränslen i nätet** eller återanvändning av spillvärme i näraliggande anläggningar och värmenät. **Hållbarhetsindikatorer** för datacentraler **bör** fastställas på grundval av de data som samlas in, **med beaktande av redan befintliga initiativ inom sektorn. För att underlätta information bör kommissionen utarbeta riktlinjer för övervakning och offentliggörande av information om datacentralers energiprestanda, efter samråd med berörda parter och med beaktande av befintliga standardiserade mätvärden. Det är absolut nödvändigt med en harmoniserad strategi i alla medlemsstater för att undvika olika rapporteringssystem och centrala prestandaindikatorer i medlemsstaterna.**
- (67) Hållbarhetsindikatorerna för datacentraler **bör** användas för att mäta fyra grundläggande dimensioner av en hållbar datacentral, nämligen hur effektivt den använder energi, hur mycket av den energin som kommer från förnybara energikällor, återanvändningen av

¹ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/energy-efficient-cloud-computing-technologies-and-policies-eco-friendly-cloud-market>

eventuell spillvärme som den producerar, **effektiviteten i kylningen, effektiviteten i kolanvändningen** och användningen av färskvatten. Hållbarhetsindikatorerna för datacentraler bör öka medvetenheten bland **nätoperatörer**, ägare och operatörer av datacentraler, tillverkare av utrustning, utvecklare av programvara och tjänster, användare av datacentralernas tjänster på alla nivåer samt enheter och organisationer som inför, använder eller upphandlar molntjänster och datacentraltjänster. De bör också skapa förtroende för de faktiska förbättringarna till följd av insatser och åtgärder för att göra nya eller befintliga datacentraler hållbarare. Slutligen bör de användas som en grund för transparent och evidensbaserad planering och evidensbaserat beslutsfattande. Det bör vara **obligatoriskt** för medlemsstaterna att använda hållbarhetsindikatorerna för datacentraler. Det bör vara frivilligt för medlemsstaterna att använda hållbarhetsindikatorn för datacentraler. **Kommissionen bör bedöma datacentralernas effektivitet på grundval av den information som medlemsstaterna lämnar.**

- (67a) **Kommissionen bör i linje med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1119¹ upprätta sektorsspecifika partnerskap för energieffektivitet genom att på ett inkluderande och representativt sätt sammanföra viktiga intressenter, inklusive icke-statliga organisationer och arbetsmarknadsparter, inom exempelvis IKT-, transport-, finans- och byggsektorn.**
- (68) Lägre energikostnader för konsumenter bör uppnås genom att konsumenterna får hjälp att minska sin energianvändning genom att minska byggnaders energibehov och effektivisera apparater i kombination med att energisnåla transportmedel görs tillgängliga och integreras med kollektivtrafik, **delad rörlighet** och cykling. Medlemsstaterna bör också förbättra konnektiviteten i landsbygdsområden och i avlägsna områden.
- (69) Det är mycket viktigt att öka alla unionsmedborgares medvetenhet om fördelarna med ökad energieffektivitet och att ge dem korrekt information om hur sådan kan uppnås. Medborgare i alla åldrar bör också involveras i energiomställningen via den europeiska klimatpakten och konferensen om Europas framtid. Ökad energieffektivitet är också av stor vikt för unionens energiförsörjningstrygghet genom att unionens beroende av bränsleimport från tredjeländer minskar.
- (70) Konsumenterna bör ha full insyn i kostnaderna och fördelarna med alla energieffektivitetsåtgärder som vidtas, inbegripet återbetalningsperioder.
- (71) När medlemsstaterna genomför det här direktivet och vidtar andra åtgärder på energieffektivitetsområdet, bör de vara särskilt uppmärksamma på synergieffekter mellan energieffektivitetsåtgärder och en effektiv användning av naturresurser i linje med principerna för en cirkulär ekonomi.
- (72) När medlemsstaterna använder nya företagsmodeller och ny teknik, bör de sträva efter att främja och underlätta införandet av energieffektivitetsåtgärder, inklusive genom innovativa energitjänster för stora och små kunder.
- (73) Det är nödvändigt att möjliggöra en tät och förbättrad återkoppling om energianvändning när detta är tekniskt genomförbart och kostnadseffektivt med tanke på befintliga mätanordningar. Det här direktivet klargör att frågan huruvida individuell mätning är kostnadseffektiv avgörs av om de därmed sammanhängande kostnaderna står i proportion till möjliga energibesparingar. Det här direktivet klargör att frågan huruvida

¹ **Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1119 av den 30 juni 2021 om inrättande av en ram för att uppnå klimatneutralitet och om ändring av förordningarna (EG) nr 401/2009 och (EU) 2018/1999 (europeisk klimatlag) (EUT L 243, 9.7.2021, s. 1).**

individuell mätning är kostnadseffektiv avgörs av om de därmed sammanhängande kostnaderna står i proportion till möjliga energibesparingar. **Medlemsstaterna bör säkerställa att slutförbrukare av naturgas, värme, kyla och varmvatten för hushållsbruk, så långt det är tekniskt möjligt, ekonomiskt rimligt och står i proportion till möjliga energibesparingar, förses med individuella mätare till ett konkurrenskraftigt pris som korrekt visar slutförbrukares faktiska energianvändning och ger information om faktisk användningstid.**

- (74) Vid bedömningen av om individuell mätning är kostnadseffektiv kan hänsyn tas till verkan av andra konkreta, planerade åtgärder i en viss byggnad, till exempel en kommande renovering.
- (75) Detta direktiv klargör också att rättigheter avseende fakturering och information om fakturering eller användning bör gälla för konsumenter av värme, kyla eller varmvatten för hushållsbruk från en central källa, även om de inte har några direkta individuella avtal med en energileverantör. Utöver öppenhet och insyn kan medlemsstaterna överväga att vidta åtgärder för att öka konkurrensen vid tillhandahållandet av tjänster för individuell mätning och på så sätt säkerställa att slutanvändarnas eventuella kostnader är rimliga.
- (76) Nyligen installerade värmemätare och värmekostnadsfördelare bör vara fjärravläsbara för att säkerställa kostnadseffektivt och regelbundet tillhandahållande av användningsinformation **och kunna informera om exempelvis detaljerade temperaturer och fasbelastning. Alla uppgifter bör göras lättillgängliga i realtid och vara delbara för slutenergikunden. Mätare och individuella mätare bör visa energianvändningen i ett tillgängligt och användarvänligt format.** Avsikten är att bestämmelserna i detta direktiv vad gäller mätare för värme, kyla och varmvatten för hushållsbruk, individuell mätning och kostnadsfördelning för värme, kyla och varmvatten för hushållsbruk, krav på fjärravläsning, fakturerings- och användningsinformation för värme och kyla samt varmvatten för hushållsbruk, kostnad för tillgång till mätnings-, fakturerings- och användningsinformation för värme, kyla och varmvatten för hushållsbruk, och minimikrav för fakturerings- och användningsinformation för värme, kyla och varmvatten för hushållsbruk ska tillämpas endast på värme, kyla och varmvatten för hushållsbruk som tillhandahålls från en central källa. Det står medlemsstaterna fritt att besluta huruvida walk-by- eller drive-by-teknik ska anses vara fjärravläsbar eller inte. Fjärravläsbara anordningar kräver inte tillträde till enskilda lägenheter eller enheter för avläsningen.
- (77) Medlemsstaterna bör beakta det faktum att ett framgångsrikt genomförande av ny teknik för att mäta energianvändning förutsätter ökade investeringar i utbildning av och kompetens hos både användare och energileverantörer.
- (78) Faktureringsinformation och årliga sammanställningar är ett viktigt sätt att informera kunder om deras energianvändning. Uppgifter om användning och kostnader kan också ge annan information som hjälper konsumenterna att jämföra sitt befintliga avtal med andra erbjudanden och att använda sig av klagomåls- och alternativa tvistlösningsmekanismer. Med tanke på att tvister gällande fakturor är en vanlig orsak till klagomål från konsumenter och även är en faktor som bidrar till fortsatt låga nivåer av kundnöjdhet och engagemang i energisektorn, är det nödvändigt att göra fakturorna enklare, tydligare och mer lättförståeliga, samtidigt som andra instrument, såsom faktureringsinformation, informationsverktyg och årliga sammanställningar, ger alla de upplysningar som konsumenterna behöver för att kunna utöva kontroll över sin energianvändning, jämföra erbjudanden och byta leverantör.
- (79) När medlemsstaterna utformar åtgärder för förbättrad energieffektivitet bör de ta vederbörlig hänsyn till behovet av att säkerställa en korrekt fungerande inre marknad

och ett konsekvent genomförande av unionens regelverk, i enlighet med EUF-fördraget

- (80) Högeffektiv kraftvärme samt effektiv fjärrvärme och fjärrkyla har stor potential att spara primärenergi i unionen. Medlemsstaterna bör genomföra en heltäckande bedömning av potentialen för högeffektiv kraftvärme samt effektiv fjärrvärme och fjärrkyla. Dessa bedömningar bör *baseras på ett referensscenario som leder till en nationell värme- och kylsektor som bygger på förnybar energi, inom en tidsram som är förenlig med uppnåendet av klimatneutralitetsmålet och* vara samstämmiga med de integrerade nationella energi- och klimatplanerna och de långsiktiga renoveringsstrategierna. Nya anläggningar för elproduktion och befintliga anläggningar som genomgått omfattande uppgradering eller som fått sina tillstånd eller licenser uppdaterade bör, under förutsättning att en kostnads-nyttoanalys visar på ett överskott, utrustas med högeffektiv kraftvärme för att återvinna spillvärme från produktionen av el. På samma sätt bör andra anläggningar med betydande genomsnittlig energitillförsel per år utrustas med tekniska lösningar för användning av anläggningens spillvärme om en kostnads-nyttoanalys visar ett kostnads-nyttöverskott. Spillvärmen skulle kunna transporteras dit den behövs genom fjärrvärmenät. De händelser som gör att godkännandekriterier måste tillämpas kommer i allmänhet att vara händelser som också ger upphov till tillståndskrav enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU¹ och för tillstånd enligt direktiv (EU) 2019/944.
- (80a) *När medlemsstaterna bedömer potentialen för effektiv uppvärmning och kylning bör de ta större hänsyn till miljö-, hälso- och säkerhetsaspekter. Eftersom värmepumpar är ett oundgängligt verktyg för att uppnå energieffektivitet vid uppvärmning och kylning bör all potentiell miljöpåverkan från köldmedier bedömas och undanröjas fullt ut.*
- (81) Det kan vara lämpligt att förlägga elproduktionsanläggningar som är avsedda att använda sig av sådan geologisk lagring som tillåts inom ramen för Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/31/EG² till platser där det inte är kostnadseffektivt med återvinning av spillvärme genom högeffektiv kraftvärme eller genom försörjning till ett nät för fjärrvärme eller fjärrkyla. Medlemsstaterna bör därför kunna undanta de anläggningarna från skyldigheten att genomföra en kostnads-nyttoanalys för att förse anläggningen med utrustning som möjliggör återvinning av spillvärme med hjälp av en högeffektiv kraftvärmepanna. Det bör också vara möjligt att undanta toppbelastnings- och reservanläggningar för elproduktion som planeras vara i drift färre än 1500 driftstimmar per år som ett rullande medelvärde över en period av fem år från kravet att också producera värme.
- (82) Det är lämpligt att medlemsstaterna uppmuntrar införandet av åtgärder och förfaranden som främjar kraftvärmeinstallationer med total installerad tillförd effekt på mindre än 5 MW för att främja distribuerad energiproduktion.
- (83) För att genomföra nationella heltäckande bedömningar bör medlemsstaterna uppmuntra bedömningar av potentialen för högeffektiv kraftvärme, *elproduktion från spillvärme för egenförbrukning* och effektiv fjärrvärme och fjärrkyla på regional och lokal nivå. Medlemsstaterna bör vidta åtgärder för att främja och underlätta utnyttjandet av identifierad kostnadseffektiv potential i högeffektiv kraftvärme och effektiv fjärrvärme och fjärrkyla.

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU av den 24 november 2010 om industriutsläpp (samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar) (EUT L 334, 17.12.2010, s. 17).

² Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/31/EG av den 23 april 2009 om geologisk lagring av koldioxid (EUT L 140, 5.6.2009, s. 114).

- (84) Kraven för effektiv fjärrvärme och fjärrkyla bör vara förenliga med de långsiktiga klimatpolitiska målen, unionens klimat- och miljönormer och -prioriteringar och bör iaktta principen ”inte orsaka betydande skada” i den mening som avses i förordning (EU) 2020/85. Alla system för fjärrvärme och fjärrkyla bör syfta till förbättrad förmåga att interagera med andra delar av energisystemet för att optimera energianvändningen och förhindra energisvinn genom att utnyttja byggnadernas hela potential för att lagra värme eller kyla, inklusive överskottsvärme från tjänsteanläggningar och näraliggande datacentraler. Därför bör effektiva system för fjärrvärme och fjärrkyla säkerställa ökad primärenergieffektivitet och en gradvis integrering av förnybar energi och spillvärme **enligt definitionen i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001¹**, eller spillkyla. Därför införs med detta direktiv striktare krav för värme- och kylförsörjning som bör vara tillämpliga under specifika fastställda tidsperioder och bör vara permanent tillämpliga från och med den 1 januari 2050.
- (85) Definitionen av högeffektiv kraftvärme har definierats utifrån de energibesparingar som uppnås genom en kombinerad produktion i stället för separat produktion av värme och el. Kraven för högeffektiv kraftvärme bör vara förenliga med de långsiktiga klimatpolitiska målen. Definitionen av kraftvärme och högeffektiv kraftvärme i unionslagstiftningen bör inte påverka användningen av andra definitioner i den nationella lagstiftningen för andra syften än de som anges i den berörda unionslagstiftningen. För att maximera energibesparingarna och undvika att energibesparingsmöjligheter går förlorade bör största uppmärksamhet fästas vid kraftvärmepannornas driftsvillkor.
- (86) För att säkerställa transparensen och göra det möjligt för slutanvändare att kunna välja mellan kraftvärmeproducerad el och el producerad med andra tekniker, bör ursprunget till högeffektiv kraftvärme garanteras på grundval av harmoniserade referensvärden för effektivitet. System för ursprungsgaranti ger inte i sig rätt att komma i åtnjutande av nationella stödmekanismer. Det är viktigt att alla former av el som produceras från högeffektiv kraftvärme kan omfattas av ursprungsgarantier. Ursprungsgarantier bör kunna skiljas från överlåtbara certifikat.
- (87) Den särskilda strukturen för kraftvärme, fjärrvärme respektive fjärrkyla, med många små och medelstora producenter, bör beaktas, särskilt vid en översyn av de administrativa förfarandena för att få tillstånd till uppbyggnad av kraftvärmekapacitet eller tillhörande nät, enligt principen ”Tänk småskaligt först”.
- (88) De flesta unionsföretag är små och medelstora företag. De representerar en enorm energibesparingspotential för unionen. För att kunna hjälpa dem att anta energieffektivitetsåtgärder bör medlemsstaterna inrätta en lämplig ram i syfte att ge små och medelstora företag tekniskt stöd och riktad information.
- (89) På grundval av kriterier som är objektiva, klara och tydliga samt icke-diskriminerande bör medlemsstaterna fastställa regler som styr hur kostnaderna ska bäras och delas för nätanslutning och nätförstärkning samt för teknisk anpassning som krävs för att integrera nya tillverkare av el som produceras från högeffektiv kraftvärme, med beaktande av riktlinjer och koder som utarbetats i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/943² och Europaparlamentets och rådets förordning (EG)

¹ ***Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor (EUT L 328, 21.12.2018, s. 82).***

² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/943 av den 5 juni 2019 om den inre marknaden för el (EUT L 158, 14.6.2019, s. 54).

nr 715/2009¹. Producenter av el från högeffektiv kraftvärme bör tillåtas använda en anbudsförfrågan rörande anslutningsarbetet. Tillträde till nätsystemet för el producerad från högeffektiv kraftvärme, i synnerhet för småskalig kraftvärme och mikrokraftvärmepannor, bör underlättas. Medlemsstaterna får i enlighet med artikel 9.2 i direktiv (EU) 2019/944 och artikel 3.2 i direktiv 2009/73/EG ålägga företag som bedriver verksamhet inom el- och gassektorerna att tillhandahålla allmännyttiga tjänster, inklusive beträffande energieffektivitet.

- (90) Det är nödvändigt att fastställa bestämmelser om fakturering, gemensam kontaktpunkt, tvistlösning utanför domstol, energifattigdom och grundläggande avtalsenliga rättigheter, för att anpassa dessa bestämmelser, när så är lämpligt, till relevanta bestämmelser om el enligt direktiv (EU) 2019/944, i syfte att stärka konsumentskyddet och ge slutkunderna möjlighet att få direkt tillgång till **detaljerad, tydlig och** aktuell information om sin användning av **el**, värme, kyla eller varmvatten för hushållsbruk och reglera sin energianvändning, **vilket gör att energianvändningen blir helt transparent för konsumenterna.**
- (91) Bättre konsumentskydd bör garanteras genom tillgång till effektiva oberoende mekanismer för tvistlösning utanför domstol för alla konsumenter, till exempel i form av en energiombudsman, ett konsumentorgan eller en tillsynsmyndighet. Medlemsstaterna bör därför införa snabba och effektiva förfaranden för behandling av klagomål.
- (92) Bidragen från gemenskaper för förnybar energi, i enlighet med direktiv (EU) 2018/2001, och medborgarenergigemenskaper, i enlighet med direktiv (EU) 2019/944, till målen för den europeiska gröna given och klimatmålsplanen för 2030 bör erkännas **och aktivt stödjas**. Medlemsstaterna bör därför beakta och främja den roll som spelas av gemenskaper för förnybar energi och medborgarenergigemenskaper. Dessa gemenskaper kan hjälpa medlemsstaterna att **genomföra principen om energieffektivitet först på lokal nivå** genom att främja energieffektivitet på lokal nivå eller hushållsnivå **samt i offentliga byggnader i samarbete med lokala myndigheter**. De kan stärka och engagera konsumenterna och göra det möjligt för vissa grupper av hushållskunder, inbegripet på landsbygden, i avlägsna områden **och de yttersta randområdena**, att delta i energieffektivitetsprojekt och energieffektivitetsåtgärder, **och ofta kombinera sådana åtgärder med investeringar i förnybar energi. Energigemenskaper har också en viktig roll att spela när det gäller att utbilda och öka medborgarnas medvetenhet om de åtgärder som kan vidtas för att uppnå energibesparingar. Om de får rätt stöd från medlemsstaterna kan energigemenskaper** bidra till kampen mot energifattigdomen genom att främja energieffektivitetsprojekt, minskad energiförbrukning och lägre tariffer. **Medlemsstaterna bör undanröja onödiga hinder för att säkerställa att det är attraktivt att inrätta energigemenskaper. Offentliga förvaltningar på alla nivåer bör ges vederbörlig utbildning på området.**
- (92a) **Långsiktiga beteendeförändringar i energianvändningen kan uppnås genom att medborgarna ges egenmakt. Energigemenskaper kan bidra till långsiktiga energibesparingar, särskilt bland hushållen, och till ökade hållbara investeringar från medborgare och småföretag. Medlemsstaterna bör ge medborgarna möjlighet att vidta sådana åtgärder genom stöd till gemensamma energiprojekt och energiorganisationer.**
- (93) Bidraget från gemensamma kontaktpunkter eller liknande strukturer, som mekanismer som kan göra det möjligt för många olika målgrupper – inbegripet medborgare, små och

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 715/2009 av den 13 juli 2009 om villkor för tillträde till naturgasöverföringsnäten (EUT L 211, 14.8.2009, s. 36).

medelstora företag och offentliga myndigheter – att utforma och genomföra projekt och åtgärder som rör övergången till ren energi, bör erkännas. ***De gemensamma kontaktpunkternas bidrag kan vara mycket viktigt för de mest utsatta kunderna, däribland kvinnor i all deras mångfald och ensamstående föräldrar, eftersom de skulle kunna utgöra en enklare, tillförlitlig och tillgänglig informationskälla om förbättringar av energieffektiviteten.*** Detta bidrag kan innefatta tillhandahållande av teknisk, administrativ och finansiell rådgivning och assistans, främjande av de nödvändiga administrativa förfarandena eller av tillgång till finansmarknader, eller vägledning med den nationella och europeiska rättsliga ramen, inklusive regler och kriterier för offentlig upphandling, och EU-taxonomin.

- (94) Kommissionen bör se över effekterna av sina åtgärder för att stödja utvecklingen av plattformar eller forum som bland annat omfattar de europeiska arbetsmarknadsparternas organ i främjandet av utbildningsprogram för energieffektivitet, och bör vid behov föreslå ytterligare åtgärder. Kommissionen bör också uppmuntra de europeiska arbetsmarknadsparternas diskussioner om energieffektivitet, i synnerhet när det gäller utsatta kunder och slutanvändare, inbegripet personer i energifattigdom.
- (95) En rättvis omställning till en klimatneutral union till 2050 är central för den europeiska gröna given. I den europeiska pelaren för sociala rättigheter, som proklamerades gemensamt av Europaparlamentet, rådet och kommissionen den 17 november 2017, ingår energi bland de väsentliga tjänster som alla har rätt att få åtkomst till. Stöd för åtkomst till sådana tjänster ska finnas för dem som behöver det¹, ***särskilt i en situation med inflationstryck och kraftigt stigande energipriser.***
- (96) Det är nödvändigt att säkerställa att personer som påverkas av energifattigdom, utsatta kunder och, om tillämpligt, personer som bor i subventionerade bostäder är skyddade och de bör därför ha egenmakt att aktivt delta i insatser och åtgärder för förbättrad energieffektivitet och tillhörande konsumentskydds- eller informationsåtgärder som genomförs av medlemsstaterna. ***Riktade kampanjer för att öka medvetenheten bör utvecklas för att illustrera fördelarna med energieffektivitet och ge information om det ekonomiska stöd som finns tillgängligt.***
- (97) Tillgängliga offentliga medel på nationell nivå och unionsnivå bör investeras strategiskt i åtgärder för förbättrad energieffektivitet, framför allt så att det gagnar utsatta kunder, personer som påverkas av energifattigdom och personer som bor i subventionerade bostäder. Medlemsstaterna bör dra nytta av eventuella ekonomiska bidrag som de kan få från den sociala klimatfonden² och av intäkter från utsläppsrätter från EU:s system för handel med utsläppsrätter. Dessa intäkter kommer att hjälpa medlemsstaterna att vid uppfyllandet av sin skyldighet att genomföra energieffektivitetsåtgärder och policyåtgärder inom ramen för energisparkravet prioritera utsatta kunder och personer som påverkas av energifattigdom, vilket kan inbegripa personer som bor på landsbygden och i avlägsna regioner.
- (98) Nationella finansieringssystem bör kompletteras med lämpliga system för bättre information, tekniskt och administrativt bistånd, enklare tillgång till finansiering som främjar bästa tillgång till tillgängliga medel i synnerhet för personer som påverkas av

¹ Europeiska pelaren för sociala rättigheter, princip 20 ”Väsentliga tjänster”:
https://ec.europa.eu/commission/priorities/deeper-and-fairer-economic-and-monetary-union/european-pillar-social-rights/european-pillar-social-rights-20-principles_sv.

² Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av en social klimatfond, COM(2021) 568 final.

energifattigdom, utsatta kunder och, om tillämpligt, personer som bor i subventionerade bostäder.

- (99) Medlemsstaterna bör stärka och skydda alla människor i samma grad, oavsett kön, genus, ålder, funktionsnedsättning, ras eller etniskt ursprung, sexuell läggning, religion eller övertygelse, och säkerställa att de som påverkas mest – eller löper störst risk att påverkas – av energifattigdom, eller är mest utsatta för de negativa effekterna av energifattigdom, skyddas tillräckligt. Medlemsstaterna bör säkerställa att energieffektivitetsåtgärder inte förstärker befintlig ojämlikhet, i synnerhet vad gäller energifattigdom.
- (100) Medlemsstaterna bör se till att de nationella energitillsynsmyndigheterna antar en samlad strategi, som omfattar potentiella besparingar inom sektorerna energiförsörjning och slutanvändare. Utan att det påverkar försörjningstryggheten, marknadsintegreringen och föregripande investeringar i havsbaserade nät som behövs för utbyggnaden av havsbaserad förnybar energi, bör de nationella tillsynsmyndigheterna säkerställa att principen om energieffektivitet först tillämpas inom planering- och beslutsprocesserna och att nättarifferna och regleringarna ger incitament för ökad energieffektivitet. Medlemsstaterna bör också säkerställa att systemansvariga för överföringssystem och systemansvariga för distributionssystem beaktar principen om energieffektivitet först. Detta skulle hjälpa systemansvariga för överföringssystem och distributionssystem att överväga bättre energieffektivitetslösningar och beakta marginalkostnaderna för upphandling av resurser på efterfrågesidan, liksom de miljömässiga och socioekonomiska effekterna av olika nätinvesteringar och driftsplaner. En sådan strategi förutsätter en övergång från ett snävt ekonomiskt effektivitetsperspektiv till maximerad social välfärd. Principen om energieffektivitet först bör i synnerhet tillämpas i samband med utvecklingen av scenarier för utbyggnad av energiinfrastruktur där lösningar på efterfrågesidan skulle kunna anses som genomförbara alternativ som måste analyseras ordentligt, och den bör bli en integrerad del av nätplaneringsprojekt. Principens tillämpning bör granskas av nationella tillsynsmyndigheter.
- (101) Ett tillräckligt stort antal pålitliga fackpersoner med kompetens på området energieffektivitet bör finnas tillgängliga för att säkerställa att direktivet införs på ett effektivt sätt och utan dröjsmål, till exempel när det gäller efterlevnad av kraven på energibesiktningar och genomförandet av kvotpliktsystem för energieffektivitet. Medlemsstaterna bör därför införa certifieringssystem och/eller motsvarande kvalificeringssystem och lämplig utbildning för leverantörer av energitjänster, energibesiktningar och andra åtgärder för att förbättra energieffektiviteten i nära samarbete med arbetsmarknadens parter, utbildningsleverantörer och andra berörda parter. Dessa system ska utvärderas vart fjärde år från och med december 2024 och vid behov uppdateras så att den nödvändiga kompetensnivån säkerställs för leverantör av energitjänster, energiinspektörer, energiansvariga och installatörer av byggnadselement .
- (102) Det är nödvändigt att fortsätta att utveckla marknaden för energitjänster för att säkerställa att energitjänster både bjuds ut och efterfrågas. Öppenhet, till exempel genom listor över certifierade leverantörer av energitjänster och tillgängliga modeller för kontrakt, utbyte av bästa praxis och riktlinjer bidrar i hög grad till ökad användning av energitjänster och avtal om energiprestanda och kan också hjälpa till att stimulera efterfrågan och öka förtroendet för leverantörer av energitjänster. Genom ett avtal om energiprestanda undviker mottagaren av energitjänster investeringskostnader genom att använda en del av det finansiella värdet av energibesparingarna för att återbetala investeringen som helt eller delvis görs av en tredje part. Detta kan bidra till att locka privat kapital, vilket är nyckeln till att öka byggnadsrenoveringstakten i unionen, föra

expertis till marknaden och skapa innovativa affärsmodeller. Därför bör det bli ett krav att för byggnader som inte är bostadshus **och för offentliga byggnader som är bostadshus** som har en användbar golvyta som överstiger 500 m² **och för byggnader för samhällsnyttiga ändamål** bedöma om det är genomförbart att använda avtal om energiprestanda i samband med renovering. Detta är ett steg mot att öka förtroendet för energitjänstföretag och bana vägen för ett ökat antal sådana projekt i framtiden.

- (103) Mot bakgrund av de ambitiösa renoveringsmålen för det närmaste årtiondet inom ramen för kommissionen meddelande om renoveringsvägen är det nödvändigt att ge oberoende mellanhänder på marknaden, inbegripet gemensamma kontaktpunkter eller liknande stödmekanismer, en utökad roll för att stimulera marknadsutvecklingen på efterfrågesidan och utbudssidan och att främja avtal om energiprestanda vid renovering av både privata och offentliga byggnader. Lokala energiorgan kan ha en nyckelroll i detta hänseende och identifiera och stödja potentiella kontaktpersoner eller gemensamma kontaktpunkter. **Detta direktiv bör bidra till en förbättrad tillgång till produkter, tjänster och rådgivning på unionsmarknaden och lokala marknader, bland annat genom att främja kvinnliga företagares potential att fylla luckorna på marknaden och tillhandahålla innovativa sätt att förbättra energieffektiviteten.**
- (104) Det finns fortfarande stora hinder för avtal om energiprestanda i flera medlemsstater på grund av kvarvarande rättsliga hinder och andra hinder. Det är därför nödvändigt att ta itu med oklarheter i nationella rättsliga ramar, bristen på expertis, i synnerhet vad gäller upphandlingsförfaranden, och konkurrerande lån och bidrag.
- (105) Medlemsstaterna bör fortsätta stödja den offentliga sektorns användning av avtal om energiprestanda genom att tillhandahålla avtalsmallar som beaktar tillgängliga europeiska eller internationella normer, upphandlingsriktlinjer och Eurostats och Europeiska investeringsbankens vägledning om den statistiska behandlingen av avtal om energiprestanda¹, som offentliggjordes i maj 2018 av Eurostat och Europeiska investeringsbanken och avser hanteringen av avtal om energiprestanda i offentliga räkenskaper, som har gett möjligheter att ta itu med de återstående regleringshindren för dessa avtal i medlemsstaterna.
- (106) Medlemsstaterna har vidtagit åtgärder för att identifiera och åtgärda rättsliga hinder och andra hinder. Det finns dock ett behov av att öka ansträngningarna för att avlägsna rättsliga och andra hinder för användning av avtal om energiprestanda och arrangemang med extern finansiering som bidrar till energibesparingar. Dessa hinder innefattar bland annat redovisningsregler och praxis som förhindrar att kapitalinvesteringar och årliga finansiella besparingar till följd av åtgärder för att förbättra energieffektiviteten speglas korrekt i räkenskaperna under investeringens hela livslängd.
- (107) Medlemsstaterna använde 2014 och 2017 års nationella handlingsplaner för energieffektivitet för att rapportera framstegen med avlägsnandet av rättsliga hinder och andra hinder för energieffektivitet, när det gäller uppdelningen av incitament mellan ägare och hyresgäster eller mellan ägarna till en byggnad eller byggnadsenheter. Medlemsstaterna bör dock fortsätta att arbeta i den riktningen och utnyttja potentialen för energieffektivitet enligt Eurostats statistik från 2016, som visar att mer än fyra av tio européer bor i lägenhet och att mer än tre av tio européer är hyresgäster.
- (108) Medlemsstaterna, **regionala och lokala myndigheter** bör uppmantras att till fullo dra nytta av europeiska medel som finns tillgängliga inom den fleråriga budgetramen och Next Generation EU inbegripet faciliteten för återhämtning och resiliens, de sammanhållningspolitiska fonderna, fonden för landsbygdsutveckling och Fonden för

¹ https://ec.europa.eu/eurostat/documents/1015035/8885635/guide_to_statistical_treatment_of_epcs_en.pdf/f74b474b-8778-41a9-9978-8f4fe8548ab1

en rättvis omställning, samt finansieringsinstrument och tekniskt bistånd inom ramen för InvestEU, för att få fram privata och offentliga investeringar i åtgärder för att förbättra energieffektiviteten. Investeringar i energieffektivitet har potential att bidra till ekonomisk tillväxt, sysselsättning, innovation och en minskning av hushållens energifattigdom, och bidrar därför positivt till den ekonomiska, sociala och territoriella sammanhållningen och den gröna återhämtningen. Potentiella finansieringsområden är energieffektivitetsåtgärder i offentliga byggnader och bostäder, **och utbildning, omskolning och kompetenshöjning för arbetstagare, i synnerhet i yrken som har att göra med renovering av byggnader**, för att främja sysselsättningen inom energieffektivitetssektorn. Kommissionen kommer att säkerställa synergier mellan de olika finansieringsinstrumenten, i synnerhet medlen under delad förvaltning och direkt förvaltning (som de centralt förvaltade programmen: Horisont Europa eller Life), samt mellan bidrag, lån och tekniskt bistånd, för att maximera deras hävstångseffekt på privat finansiering och effekter på uppnåendet av policymålen i fråga om energieffektivitet.

- (109) Medlemsstaterna bör uppmuntra användningen av finansieringsmekanismer för att främja målen med detta direktiv. Medlemsstaterna bör uppmuntra användningen av finansieringsmekanismer för att främja målen med detta direktiv, medel som anslagits för energieffektivitet enligt artikel 10.3 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG¹, medel som anslagits för energieffektivitet i de europeiska fonderna och programmen, och europeiska finansieringsorgan för särskilda ändamål, till exempel Europeiska fonden för energieffektivitet. **Medlemsstaterna bör arbeta med att bygga plattformar som syftar till att aggregera små och medelstora projekt för att skapa pooler av projekt som lämpar sig för finansieringssyften.**
- (110) Finansieringsmekanismer skulle i tillämpliga fall kunna baseras på medel som anslagits för energieffektivitet från unionens projektobligationer, medel som anslagits för energieffektivitet från Europeiska investeringsbanken och andra europeiska finansinstitut, särskilt Europeiska banken för återuppbyggnad och utveckling och Europarådets utvecklingsbank, medel som lånefinansierats vid finansinstitut, nationella medel, bland annat genom inrättande av regelverk och finanspolitiska ramar som uppmuntrar till genomförande av initiativ och program för energieffektivitet samt intäkter från årliga utsläppstilldelningar enligt Europaparlamentets och rådets beslut nr 406/2009/EG².
- (111) Finansieringsmekanismerna skulle särskilt kunna använda dessa bidrag för att möjliggöra och uppmuntra privatkapitalinvesteringar, särskilt från institutionella investerare, och därvid tillämpa kriterier för att se till att både miljömålen och de sociala målen för anslagsbeviljandet nås, använda innovativa finansieringsmekanismer (t.ex. lånegarantier för privatkapital, lånegarantier för att främja avtal om energiprestanda, bidrag, subventionerade lån, särskilda kreditutfästelser och system för tredjepartsfinansiering) som minskar riskerna med energieffektivitetsprojekt och möjliggör kostnadseffektiva renoveringar också bland låg- och medelinkomsthushåll, kopplas till program eller byråer som kommer att sammanställa och bedöma kvaliteten på projekt för energibesparing, ge tekniskt stöd, främja energitjänstemarknaden och bidra till att skapa efterfrågan på energitjänster bland användarna.

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG av den 13 oktober 2003 om ett system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser inom gemenskapen och om ändring av rådets direktiv 96/61/EG (EUT L 275, 25.10.2003, s. 32).

² Europaparlamentets och rådets beslut nr 406/2009/EG av den 23 april 2009 om medlemsstaternas insatser för att minska sina växthusgasutsläpp i enlighet med gemenskapens åtaganden om minskning av växthusgasutsläppen till 2020 (EUT L 140, 5.6.2009, s. 136).

- (112) Finansieringsmekanismerna skulle också kunna tillhandahålla lämpliga medel till stöd för utbildning och certifieringsprogram för att förbättra och ackreditera kompetens för energieffektivitet, tillhandahålla medel för forskning om samt demonstration och påskyndat ibrukttagande av småskalig teknik och mikroteknik för energiproduktion och för optimal nätanslutning av dessa producenter, kopplas till program med åtgärder för att främja energieffektivitet i alla bostäder, förebygga energifattigdom och sporra hyresvärdar som hyr ut bostäder att göra sin egendom så energieffektiv som möjligt, tillhandahålla lämpliga medel till stöd för dialogen mellan arbetsmarknadens parter och fastställandet av standarder för att förbättra energieffektiviteten och säkerställa goda arbetsförhållanden och en god arbetsmiljö.
- (113) Unionens tillgängliga finansieringsprogram, finansieringsinstrument och innovativa finansieringsmekanismer bör användas för att förverkliga målet med bättre energiprestanda för byggnader som tillhör offentliga organ. I det hänseendet får medlemsstaterna utnyttja sina intäkter från årliga utsläppstilldelningar inom ramen för beslut nr 406/2009/EG vid utarbetandet av sådana mekanismer på frivillig basis och med hänsyn tagen till nationella budgetbestämmelser. ***Kommissionen och medlemsstaterna bör förse regionala och lokala förvaltningar med adekvat information om sådana program. Initiativet för borgmästaravtalet skulle exempelvis kunna utgöra ett av verktygen för att tillhandahålla adekvat information.***
- (114) I samband med genomförandet av energieffektivitetsmålet bör kommissionen övervaka hur berörda åtgärder påverkar direktiv 2003/87/EG om inrättande av unionens utsläppshandelssystem, i syfte att bibehålla utsläppshandelssystemets incitament som belönar investeringar i koldioxidsnål teknik och förbereder de sektorer som ingår i utsläppshandeln för de innovationer som krävs i framtiden. Den kommer att bli tvungen att övervaka hur detta påverkar industrisektorer som löper avsevärd risk för koldioxidläckage i enlighet med kommissionens beslut 2014/746/EU¹ för att se till att detta direktiv främjar och inte försvårar dessa sektorer utveckling.
- (115) Medlemsstaternas åtgärder bör stödjas med välplanerade och effektiva finansieringsinstrument från unionens sida inom ramen för InvestEU-programmet och genom finansiering från Europeiska investeringsbanken (EIB) och Europeiska banken för återuppbyggnad och utveckling (EBRD), som bör stödja investeringar i energieffektivitet i alla led i energikedjan och använda en heltäckande lönsamhetsanalys med en modell för differentierat diskonto. Ekonomiskt stöd bör fokusera på kostnadseffektiva metoder för att öka energieffektiviteten, vilket skulle leda till lägre energianvändning. EIB och EBRD bör, tillsammans med nationella investeringsbanker, utforma, generera och finansiera program och projekt som är skräddarsydda för effektivitetssektorn, bland annat för energifattiga hushåll.
- (116) Sektorsövergripande lagstiftning utgör en stark grund för konsumentskydd för ett stort antal olika energitjänster som finns idag, och kommer sannolikt att utvecklas. Trots detta bör vissa grundläggande avtalsenliga rättigheter som kunder har tydligt fastställas. Konsumenterna bör ha tillgång till klar och otvetydig information om sina rättigheter i förhållande till energisektorn.
- (117) Effektiva möjligheter till oberoende mekanismer för tvistlösning utanför domstol för alla konsumenter, till exempel i form av en energiombudsman, ett konsumentorgan eller

¹ Kommissionens beslut 2014/746/EU av den 27 oktober 2014 om fastställande, enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG, av en förteckning över sektorer och delsektorer som anses löpa avsevärd risk för koldioxidläckage, för perioden 2015–2019 (EUT L 308, 29.10.2014, s. 114).

en tillsynsmyndighet, borgar för ett bättre konsumentskydd. Medlemsstaterna bör därför införa snabba och effektiva förfaranden för behandling av klagomål.

- (118) För att det ska vara möjligt att utvärdera hur effektivt det här direktivet är bör det fastställas ett krav på att utföra en allmän översyn av detta direktiv och på att överlämna en rapport till Europaparlamentet och rådet senast den 28 februari 2027. Översynen bör möjliggöra nödvändiga anpassningar, även med beaktande av den ekonomiska utvecklingen och innovationsutvecklingen.
- (119) Lokala och regionala myndigheter bör tilldelas en ledande roll vid utveckling och utformning, utförande och utvärdering av de åtgärder som fastställs i detta direktiv, för att de ska kunna ta tillräcklig hänsyn till sina egna särskilda klimatmässiga, kulturella och sociala omständigheter.
- (119a) Med tanke på de särskilda egenskaperna hos de yttersta randområdena som erkänns genom artikel 349 i EUF-fördraget, särskilt när det gäller energianslutning, energiproduktion, energiförsörjning och energianvändning, samt den ökade risken för energifattigdom, bör särskild uppmärksamhet ägnas åt de yttersta randområdena och deras invånare vid utarbetandet, genomförandet och utvärderingen av de åtgärder som fastställs i detta direktiv.***
- (120) Som återspeglning av den tekniska utvecklingen och den allt större andelen förnybara energikällor inom elproduktionssektorn bör standardkoefficienten för besparingar i kWh el ses över för att återspegla ändringar i primärenergifaktorn (PEF) för el och andra energibärare. Beräkningar av PEF för el som avspeglar energimixen är baserade på årsmedelvärden. Redovisningsmetoden för ”fysiskt energiinnehåll” (physical energy content) används för kärnkraftsgenererad el och värme och metoden för ”teknisk verkningsgrad för omvandling” (technical conversion efficiency) används för produktion av el och värme från fossila bränslen och biomassa. För förnybar energi från icke-brännbara källor är metoden den direkta motsvarigheten baserad på tillvägagångssättet för ”total primärenergi” (total primary energy). För beräkning av primärenergins andel för el i kraftvärme tillämpas den metod som anges i bilaga II till detta direktiv. En genomsnittlig marknadsställning används snarare än en marginell. Verkningsgraden för omvandling antas vara 100 % för icke-brännbara förnybara energikällor, 10 % för jordvärmekraftstationer och 33 % för kärnkraftverk. Total verkningsgrad för kraftvärme beräknas på grundval av de senaste statistiska uppgifterna från Eurostat. Vad beträffar systemgränser är PEF 1 för alla energikällor. PEF-värdet avser 2018 och är baserat på uppgifter interpolerade från den senaste versionen av Primes referensscenariot för 2015 och 2020 och anpassade till uppgifter från Eurostat till och med 2016. Analysen omfattar medlemsstaterna och Norge. Datasetet för Norge är baserat på Entso-E-data.
- (121) Energibesparingar till följd av genomförandet av unionsrätt bör inte anföras om de inte är resultatet av en åtgärd som går utöver det minimum som krävs enligt unionsrättsakten i fråga, oavsett om detta sker genom att mer ambitiösa energieffektivitetskrav fastställs på medlemsstatsnivå eller genom att öka åtgärdens genomslagskraft. I byggnader finns en betydande potential för ytterligare ökad energieffektivitet, och renovering av byggnader är en väsentlig och långsiktig faktor med stordriftsfördelar för ökade energibesparingar. Det är därför nödvändigt att klargöra att det är möjligt att anföras alla energibesparingar till följd av åtgärder för att främja renovering av befintliga byggnader, under förutsättning att de överstiger de besparingar som skulle ha gjorts i frånvaro av policyåtgärden och att medlemsstaten visar att den kvotpliktiga, deltagande eller bemyndigade parten faktiskt har bidragit till att de anförda energibesparingarna uppnåtts.

- (122) I enlighet med strategin för en energiunion och principerna om bättre lagstiftning, bör bestämmelser om övervakning och verifiering för genomförandet av kvotpliktsystem för energieffektivitet och alternativa policyåtgärder, inbegripet kravet att kontrollera ett statistiskt representativt urval av åtgärder, ges en mer framträdande roll. I det här direktivet, bör en statistiskt signifikant andel och ett representativt urval av åtgärderna för förbättrad energieffektivitet förstås som ett krav på upprättande av en delmängd av en statistisk population av de energibesparande åtgärderna i fråga på ett sådant sätt att den korrekt avspeglar hela populationen av alla energibesparande åtgärder, och därmed gör det möjligt att dra rimligen tillförlitliga slutsatser om tilltron till samtliga åtgärder.
- (123) Energi som produceras från förnybar energi i eller på byggnader minskar mängden energi från fossila bränslen. En minskning av energianvändningen och en användning av energi från förnybara energikällor i byggnadssektorn utgör viktiga åtgärder för att minska unionens energiberoende och utsläpp av växthusgaser, särskilt med tanke på ambitiösa klimat- och energimål för 2030 samt det övergripande åtagande som gjordes i samband med Parisavtalet. När det gäller medlemsstaternas ackumulerade energisparkrav får medlemsstaterna beakta energibesparingar som följer av policyåtgärder som främjar förnybar teknik i syfte att uppfylla de krav på energibesparingar som ställs på dem i enlighet med den beräkningsmetod som föreskrivs i detta direktiv. Energibesparingar från policyåtgärder som avser användning av direkt förbränning av fossila bränslen bör inte räknas med.
- (124) Några av de ändringar som införs genom detta direktiv kan innebära att förordning (EU) 2018/1999 behöver ändras för att säkerställa samstämmigheten mellan de två rättsakterna. Nya bestämmelser, i första hand kopplade till fastställandet av **bindande** nationella bidrag, **utvecklingsbanor och delmål**, mekanismer för att täcka skillnader samt rapporteringsskyldigheter, bör rationaliseras och överföras till den förordningen, när den har ändrats. Några av bestämmelserna i förordning (EU) 2018/1999 kan också behöva omprövas mot bakgrund av de förändringar som föreslås i detta direktiv. De ytterligare rapporterings- och övervakningskraven bör inte ge upphov till några nya parallella rapporteringssystem utan de skulle omfattas av den befintliga övervaknings- och rapporteringsramen enligt förordning (EU) 2018/1999.
- (125) För att främja det praktiska genomförandet av detta direktiv på nationell, regional och lokal nivå bör kommissionen fortsätta att stödja ett utbyte av erfarenheter om arbetsmetoder, riktmärkning, nätverksarbete och innovativa arbetsmetoder via en onlineplattform.
- (126) Eftersom målen för detta direktiv, nämligen att uppnå unionens energieffektivitetsmål och bana väg för ytterligare förbättringar av energieffektiviteten och mot klimatneutralitet, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna utan snarare, på grund av åtgärdens omfattning eller verkningar, kan uppnås bättre på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta direktiv inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.
- (127) I syfte att tillåta anpassning till tekniska framsteg och förändringar i distributionen av energikällor bör befogenheten att anta akter i enlighet med artikel 290 i EUF-fördraget delegeras till kommissionen med avseende på översynen av de harmoniserade referensvärdena för effektivitet som fastställts på grundval av detta direktiv och med avseende på värdena, beräkningsmetoderna, standardkoefficienten för primärenergi och kraven i bilagorna till detta direktiv.
- (128) Det är särskilt viktigt att kommissionen genomför lämpliga samråd under sitt förberedande arbete, inklusive på expertnivå, och att dessa samråd genomförs i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre

lagstiftning¹. För att säkerställa lika stor delaktighet i förberedelsen av delegerade akter erhåller Europaparlamentet och rådet alla handlingar samtidigt som medlemsstaternas experter, och deras experter ges systematiskt tillträde till möten i kommissionens expertgrupper som arbetar med förberedelse av delegerade akter.

- (129) För att säkerställa enhetliga villkor för genomförandet av detta direktiv, bör kommissionen tilldelas genomförandebefogenheter. Dessa befogenheter bör utövas i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011².
- (130) Skyldigheten att införliva detta direktiv med nationell rätt bör begränsas till de bestämmelser som utgör en innehållsmässig ändring i förhållande till de tidigare direktiven. Skyldigheten att införliva de oförändrade bestämmelserna följer av det tidigare direktivet.
- (131) Detta direktiv bör inte påverka medlemsstaternas skyldigheter när det gäller tidsfristerna för införlivande med nationell lagstiftning av de direktiv som anges i bilaga XV, del B.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL I

SYFTE, TILLÄMPNINGSSOMRÅDE, DEFINITIONER OCH ENERGIEFFEKTIVITETSMÅL

Artikel 1

Syfte och tillämpningsområde

1. Detta direktiv fastställer en gemensam ram för åtgärder för främjande av energieffektivitet inom unionen för att säkerställa att unionens **bindande** energieffektivitetsmål uppnås, och möjliggör ytterligare förbättringar av energieffektiviteten, **vilket bidrar till genomförandet av Parisavtalet och till unionens energiförsörjningstrygghet genom att minska dess beroende av energiimport, inbegripet fossila bränslen, samtidigt som unionens energiförbindelser med partner i tredjeländer omvandlas för att uppnå klimatneutralitet.**

Genom detta direktiv införs bestämmelser som är avsedda att genomföra energieffektivitet på ett prioriterat sätt i alla sektorer, avlägsna hinder på energimarknaden och avhjälpa marknadsmisslyckanden som hindrar effektiviteten i försörjningen, **överföringen, lagringen** och användningen av energi. Det föreskriver också fastställandet av **bindande** nationella energieffektivitetsbidrag för 2030.

Detta direktiv bidrar till genomförandet av principen om energieffektivitet först, och bidrar därmed till unionen som ett inkluderande, rättvist och välmående samhälle med en modern, resurseffektiv och konkurrenskraftig ekonomi.

2. De krav som fastställs i detta direktiv är minimikrav och ska inte förhindra medlemsstaterna att upprätthålla eller införa strängare åtgärder. Sådana åtgärder ska vara förenliga med unionsrätten. I de fall där nationell lagstiftning föreskriver strängare åtgärder ska

¹ EUT L 123, 12.5.2016, s. 1.

² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 av den 16 februari 2011 om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter (EUT L 55, 28.2.2011, s. 13).

medlemsstaten anmäla denna lagstiftning till kommissionen.

Artikel 2

Definitioner

I detta direktiv gäller följande definitioner:

- (1) *energi*: alla former av energiprodukter, brännbara bränslen, värme, förnybar energi, el eller varje annan form av energi, enligt definitionen i artikel 2 d i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1099/2008¹.
- (2) *energieffektivitet först*: ”energieffektivitet först” enligt definitionen i artikel 2.18 i förordning (EU) 2018/1999.
- (3) *energisystem*: ett system som främst utformats för att tillhandahålla energitjänster för att tillgodose slutanvändaresektorer efterfrågan på energi i form av värme, bränsle och elektricitet.
- (3a) *systemeffektivitet: valet av energieffektiva lösningar om de också möjliggör en kostnadseffektiv färdplan i riktning mot minskade koldioxidutsläpp, ytterligare flexibilitet och en effektiv resursanvändning.*
- (4) *primärenergianvändning*: den tillgängliga bruttoenergin, exklusive internationell sjöbunkring, slutlig användningen utanför energiområdet och omgivningsvärme **samt geotermisk energi som används i värmepumpar**.
- (5) *slutlig energianvändning*: all energi som levereras till industrin, transporter (inklusive energianvändning inom internationell luftfart), hushåll, offentliga och privata tjänster, jordbruk, skogsbruk och fiske samt andra slutanvändare (slutkonsumenter av energi). Undantag gäller för energianvändning inom internationell sjöbunkring, omgivningsvärme och **för geotermisk energi som används i värmepumpar och leveranser till omvandlingssektorn, och energisektorn och förluster till följd av överföring och distribution (definitionerna i bilaga A till förordning (EG) nr 1099/2008 gäller)**.
- (6) *energieffektivitet*: förhållandet mellan produktionen av prestanda, tjänster, varor eller energi och insatsen av energi.
- (7) *energibesparing*: en mängd sparad energi som fastställs genom mätning och/eller uppskattning av användningen före och efter genomförandet av en åtgärd för att förbättra energieffektiviteten, med normalisering för yttre förhållanden som påverkar energianvändningen.
- (8) *förbättrad energieffektivitet*: en ökning av energieffektiviteten som ett resultat av tekniska, beteendemässiga och/eller ekonomiska förändringar.
- (9) *energitjänst*: den fysiska vinst, nytta eller fördel som erhålls genom en kombination av energi med energieffektiv teknik eller med åtgärder, som kan inbegripa den drift, det underhåll och den kontroll som krävs för tillhandahållande av tjänsten, som tillhandahålls på grundval av ett avtal och som under normala förhållanden påvisats leda till kontrollerbar och mätbar eller uppskattningsbar förbättring av energieffektivitet eller primärenergibesparingar.

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1099/2008 av den 22 oktober 2008 om energistatistik (EUT L 304, 14.11.2008, s. 1).

- (10) *offentliga organ*: upphandlande myndigheter enligt definitionen i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/24/EU¹.
- (10a) ***byggnader för samhällsnyttiga ändamål: byggnader som endast nyttjas av organisationer som inte är offentliga organ, vilka finansieras med offentliga medel och tillhandahåller tjänster av allmänt intresse, såsom utbildning, hälso- och sjukvård, sociala tjänster eller subventionerade bostäder.***
- (11) *total användbar golvyta*: golvytan i en byggnad eller del av en byggnad där energi används för att påverka inomhusklimatet.
- (12) *upphandlande myndigheter*: upphandlade myndigheter enligt definitionen i artiklarna 6.1, 2.1 och 3.1 i direktiv 2014/23/EU, direktiv 2014/24/EU respektive direktiv 2014/25/EU.
- (13) *upphandlande enheter*: upphandlade enheter enligt definitionen i direktiv 2014/23/EU respektive direktiv 2014/25/EU.
- (14) *energiledningssystem*: en uppsättning sammanhängande eller interagerande element i en plan som anger energieffektivitetsmål och en strategi för att nå det målet, inklusive övervakning av den faktiska energianvändningen, åtgärder för att öka energieffektiviteten och mätning av framstegen.
- (15) *europaisk standard*: en standard som antagits av Europeiska standardiseringskommittén, Europeiska kommittén för elektroteknisk standardisering eller Europeiska institutet för telekommunikationsstandarder och som gjorts tillgänglig för allmänt bruk.
- (16) *internationell standard*: en standard som antagits av Internationella standardiseringsorganisationen och gjorts offentligt tillgänglig.
- (17) *kvotpliktig part*: energidistributör eller företag som säljer energi i detaljistledet eller en systemansvarig för överföringssystem som är bunden eller bundet av de nationella kvotpliktsystem för energieffektivitet som avses i artikel 9.
- (18) *bemyndigad part*: juridisk person till vilken en statlig myndighet eller ett annat offentligt organ har delegerat befogenheten att utarbeta, förvalta eller hantera ett finansieringssystem för en statlig myndighets eller ett offentligt organs räkning.
- (19) *deltagande part*: företag eller offentligt organ, som inom ramen för ett frivilligt avtal har förbundit sig att uppfylla vissa mål eller som omfattas av ett nationellt, reglerat styrmedel.
- (20) *genomförande offentlig myndighet*: offentligrättsligt organ med ansvar för att genomföra eller övervaka energi- eller koldioxidbeskattning, finansieringssystem och finansieringsinstrument, skatteincitament, standarder och normer, energimärkningssystem eller utbildning.
- (21) *policyåtgärd*: reglering, finansieringsinstrument, finanspolitiskt instrument, frivilligt instrument eller informationsinstrument som formellt inrättats och genomförts i en medlemsstat i syfte att skapa ramar, krav eller incitament för marknadsaktörer att tillhandahålla och köpa energitjänster och vidta andra åtgärder för att förbättra energieffektiviteten.

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/24/EU av den 26 februari 2014 om offentlig upphandling och om upphävande av direktiv 2004/18/EG (EUT L 94 28.3.2014, s. 65).

- (22) *enskild åtgärd*: åtgärd som leder till kontrollerbar och mätbar eller uppskattningsbar förbättring av energieffektiviteten och som vidtas till följd av en policyåtgärd.
- (23) *energidistributör*: fysisk eller juridisk person, inklusive en systemansvarig för distributionssystem, som ansvarar för transport av energi för leverans till slutkunder eller till distributionsstationer som säljer energi till slutkunder.
- (24) *systemansvarig för distributionssystem*: systemansvarig för distributionssystem enligt definitionen i artikel 2.29 i direktiv (EU) 2019/944 när det gäller el och artikel 2.6 i direktiv 2009/73/EG när det gäller gas.
- (25) *företag som säljer energi i detaljistledet*: fysisk eller juridisk person som säljer energi till slutkunder.
- (26) *slutkund*: fysisk eller juridisk person som köper energi för egen slutanvändning.
- (27) *leverantör av energitjänster*: fysisk eller juridisk person som levererar energitjänster eller åtgärder för att förbättra energieffektiviteten i en slutkunds anläggning eller lokaler.
- (27a) ***små eller medelstora företag: företag enligt definitionen i artikel 2.1 i bilagan till kommissionens rekommendation 2003/361/EG¹.***
- (27b) ***mikroföretag: företag enligt definitionen i artikel 2.3 i bilagan till rekommendation 2003/361/EG.***
- (28) *energibesiktning*: ett systematiskt förfarande i syfte att få adekvat kunskap om ***energianvändnings- och energiförvaltningsprofilen*** för en byggnad eller en grupp av byggnader, en industriprocess, kommersiell verksamhet, industrianläggning eller kommersiell anläggning eller privata eller offentliga tjänster, fastställa och kvantifiera möjligheterna för kostnadseffektiva energibesparingar och kartlägga potentialen för kostnadseffektiv användning eller produktion av förnybar energi samt rapportera om resultaten.
- (29) *avtal om energiprestanda*: ett avtalsarrangemang mellan mottagaren och leverantören av en åtgärd för att förbättra energieffektiviteten som verifieras och övervakas under hela avtalsperioden, där arbete, leveranser eller tjänster i åtgärden betalas i förhållande till en avtalad nivå av förbättrad energieffektivitet eller annat avtalat energiprestandakriterium, till exempel finansiella besparingar.
- (30) *smarta mätarsystem eller intelligenta mätarsystem*: ”smarta mätarsystem” enligt definitionen i direktiv (EU) 2019/944.
- (30a) ***laddningspunkt: en laddningspunkt enligt definitionen i artikel 2.41 i direktiv ... [AFIR - 2021/0223(COD)].***
- (31) *systemansvarig för överföringssystem*: systemansvarig för överföringssystem enligt definitionen i artikel 2.35 i direktiv (EU) 2019/944 och direktiv 2009/73/EG , för el respektive gas .
- (32) *kraftvärme*: samtidig framställning i en och samma process av värmeenergi och elenergi eller mekanisk energi.
- (33) *ekonomiskt motiverad efterfrågan*: efterfrågan som inte överstiger behovet av värme eller kyla och som annars skulle tillgodoses på marknadsvillkor genom andra energiframställningsprocesser än kraftvärme.

¹ ***Kommissionens rekommendation av den 6 maj 2003 om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag (EUT L 124, 20.5.2003, s. 36).***

- (34) *nyttiggjord värme*: värme som producerats genom en kraftvärmeprocess för att tillgodose en ekonomiskt motiverad efterfrågan på värme eller kyla.
- (35) *kraftvärmeproducerad el*: el som framställts i en process i samband med produktionen av nyttiggjord värme och som beräknats i enlighet med de metoder som anges i bilaga II.
- (36) *högeffektiv kraftvärme*: kraftvärme som uppfyller de kriterier som anges i bilaga III.
- (37) *total effektivitet*: den årliga summan av produktionen av el och mekanisk energi och nyttiggjord värme dividerad med den bränslemängd som använts för den värme som producerats genom en kraftvärmeprocess och den totala produktionen av el och mekanisk energi.
- (38) *el-värmeförhållande*: förhållandet mellan kraftvärmeproducerad el och nyttiggjord värme vid full kraftvärmedrift med användning av operativa data för den specifika pannan.
- (39) *kraftvärmepanna*: panna som kan användas vid kraftvärmedrift.
- (40) *småskalig kraftvärmepanna*: kraftvärmepanna med en installerad kapacitet som understiger 1 MW_e.
- (41) *mikrokraftvärmepanna*: kraftvärmepanna med en maximal kapacitet som understiger 50 kW_e.
- (42) *effektivt system för fjärrvärme och fjärrkyla*: system för fjärrvärme eller fjärrkyla som uppfyller de kriterier som fastställs i artikel 24.
- (43) *effektiv värme och kyla*: en värme- och kylmöjlighet som, jämfört med ett referensscenario som återspeglar ett scenario där man fortsätter som tidigare, mätbart minskar den primärenergiinsats som behövs för att leverera en enhet levererad energi inom en relevant systemgräns på ett kostnadseffektivt sätt, i enlighet med bedömningen i den kostnads-nyttanalys som avses i detta direktiv, med hänsyn tagen till den energi som krävs för utvinning, omvandling, transport och distribution.
- (44) *effektiv individuell värme och kyla*: en leveransmöjlighet till individuell värme eller kyla som jämförd med effektiv fjärrvärme och fjärrkyla mätbart minskar den icke förnybara primärenergi som krävs för att leverera en enhet levererad energi inom en relevant systemgräns, eller som kräver samma icke förnybara primärenergiinsats men till en lägre kostnad, med hänsyn tagen till den energi som krävs för utvinning, omvandling, transport och distribution.
- (45) *datacentral*: en struktur eller grupp av strukturer **som används för att inrymma, ansluta och driva datorsystem/servrar och kringutrustning för datalagring, databehandling och/eller datadistribution samt relaterad verksamhet enligt definitionen i kommissionens förordning (EU) 2022/132¹.**
- (46) *omfattande uppgradering*: uppgradering vars kostnad överskrider 50 % av investeringskostnaderna för en ny jämförbar enhet.
- (47) *aggregator*: samma innebörd som ”oberoende aggregator” enligt definitionen i artikel 2.19 i direktiv (EU) 2019/944.

¹ **Kommissionens förordning (EU) 2022/132 av den 28 januari 2022 om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1099/2008 om energistatistik, vad gäller genomförandet av uppdateringar av den årliga och månatliga energistatistiken samt av den kortfristiga månatliga energistatistiken (EUT L 20, 31.1.2022, s. 208).**

- (48) energifattigdom: ett hushålls *oförmåga, kopplat till orimliga priser, att tillgodose sina grundläggande energibehov och en* bristande tillgång till väsentliga energitjänster *för att garantera en grundläggande komfort och hälsa*, en skälig levnadsstandard och hälsa, inklusive tillräcklig tillgång till uppvärmning, *varmvatten*, nedkyllning, belysning och energi för att driva elapparater, inom det berörda nationella sammanhanget, befintlig socialpolitik och andra relevanta politikområden, *som orsakats av en eller en kombination av följande faktorer: otillräcklig disponibel inkomst, höga energikostnader och en bostad med låg energieffektivitet.*
- (49) *slutanvändare*: fysisk eller juridisk person som köper värme, kyla eller varmvatten för hushållsbruk för egen slutanvändning, eller fysisk eller juridisk person som är inhytt i en enskild byggnad eller en enhet i ett flerbostadshus eller en byggnad med flera användningsområden som försörjs med värme, kyla eller varmvatten för hushållsbruk från en central källa, och som inte har några direkta eller individuella avtal med energileverantören.
- (50) *uppdelade incitament*: brist på rättvis och rimlig fördelning av finansiella skyldigheter och belöningar förbundna med energieffektivitetsinvesteringar mellan berörda aktörer, exempelvis ägare och hyresgäster eller olika ägare till byggnadsenheter, eller ägare och hyresgäster eller olika ägare till flerbostadshus eller byggnader med flera användningsområden.
- (50a) *strategi för engagemang*: en strategi som ställer upp mål, utvecklar tekniker och fastställer en process för att involvera alla relevanta intressenter på nationell och lokal nivå, *inbegripet företrädare för det civila samhället, såsom konsumentorganisationer, i beslutsfattandet, i syfte att öka medvetenheten, få återkoppling på sådana åtgärder och öka allmänhetens acceptans.*
- (50b) *gemensam kontaktpunkt*: en enda kontaktpunkt för rådgivning, vägledning och information.

Artikel 3

Principen om energieffektivitet först

1. I enlighet med principen om energieffektivitet först ska medlemsstaterna säkerställa att energieffektivitetslösningar, *inklusive resurser på efterfrågesidan och systemflexibilitet*, beaktas vid *utformningen och planeringen av policybeslut* och större investeringsbeslut som rör följande sektorer:

- a) Energisystem.
- b) Andra sektorer än energisektorn, i de fall då dessa sektorer påverkar energianvändningen och energieffektiviteten, *inbegripet byggnads-, transport-, vatten-, informations- och kommunikationstekniska (IKT) sektorerna, samt jordbruks- och finanssektorerna.*

2. Medlemsstaterna ska säkerställa att tillämpningen av principen om energieffektivitet först, *inbegripet, vid behov, sektorsintegration och sektorsövergripande effekter*, kontrolleras av de berörda enheterna i de fall då policy-, planerings- och investeringsbeslut omfattas av krav på godkännande och övervakning.

2a. Vid tillämpningen av denna artikel ska medlemsstaterna beakta kommissionens

rekommendation (EU) 2021/1749¹.

3. När medlemsstaterna tillämpar principen om energieffektivitet först ska de göra följande:

- a) *Utveckla, tillämpa och offentliggöra en kostnads-nyttometod som möjliggör en korrekt bedömning av de bredare fördelarna med energieffektivitetslösningar med beaktande av hela livsrytten och den förutsebara utvecklingen samt system och kostnadseffektivitet, försörjningstrygghet och kvantifiering ur ett samhälls- och hälsoperspektiv samt ut ett ekonomiskt och klimatneutralt perspektiv.*
- aa) *Säkerställa att tillämpningen av principen om energieffektivitet först kommer att inverka positivt på åtgärder mot energifattigdom.*
- b) Identifiera en enhet som är ansvarig för att övervaka tillämpningen av principen om energieffektivitet först och den påverkan som *regelverk, inbegripet finansiella bestämmelser*, planerings-, policy- och investeringsbeslut har på energianvändningen och energieffektiviteten *samt energisystemen*.
- ba) *Säkerställa att de investeringar som görs är miljömässigt hållbara i alla skeden av energivärdekedjan och tillämpa principerna om cirkularitet i omställningen till klimatneutralitet.*
- c) Som ett led i de integrerade nationella energi- och klimatlägesrapporterna i enlighet med artikel 17 i förordning (EU) 2018/1999, rapportera om hur principen *om energieffektivitet först* beaktats i de nationella, regionala *och lokala* planerings-, policy- och större investeringsbeslut som rör de nationella och regionala energisystemen *och andra sektorer än energisektorn, i de fall då dessa sektorer påverkar energianvändningen och energieffektiviteten, inbegripet, men inte begränsat till följande:*
 - i) *En bedömning av den systematiska tillämpningen av och fördelarna med principen om energieffektivitet först i energisystemen, särskilt i förhållande till energianvändningen.*
 - ii) *En förteckning över åtgärder som vidtagits för att undanröja onödiga rättsliga eller andra hinder för genomförandet av principen om energieffektivitet först och lösningar på efterfrågesidan, bland annat genom att identifiera lagstiftning och åtgärder på nationell nivå som strider mot principen om energieffektivitet först.*

3a. Senast ... [6 månader efter datumet för ikraftträdandet av detta direktiv] ska kommissionen anta en delegerad akt som kompletterar detta direktiv genom att fastställa en gemensam allmän ram, inklusive övervaknings- och rapporteringsförfarandet som medlemsstaterna får använda för att utforma de kostnads-nyttometoder som avses i punkt 3 a, i syfte att säkerställa jämförbarhet, samtidigt som medlemsstaterna ges möjlighet att anpassa sig till nationella och lokala förhållanden.

Artikel 4

Energieffektivitetsmål

1. Medlemsstaterna ska kollektivt säkerställa en minskning av energianvändningen på minst **40 % till 2030 i slutlig energianvändning och 42,5 % i primärenergianvändning** jämfört med referensscenarioprognoserna från 2007, så att unionens slutliga energianvändning uppgår till

¹ *Kommissionens rekommendation (EU) 2021/1749 av den 28 september 2021 om energieffektivitet först: från princip till praktik – Riktlinjer och exempel för att genomföra principen i beslutsprocessen inom och utanför energisektorn.*

högst **740** Mtoe och unionens primärenergianvändning uppgår till högst **960** Mtoe 2030.¹

2. Varje medlemsstat ska ange **bindande** nationella energieffektivitetsbidrag avseende primär- och slutlig energianvändning för att kollektivt uppnå det bindande unionsmål som anges i punkt 1. Medlemsstaterna ska anmäla dessa bidrag tillsammans med en **utvecklingsbana, med två referenspunkter (delmål) för 2025 och 2027** för bidragen till kommissionen som ett led i deras uppdateringar av sina integrerade nationella energi- och klimatplaner i enlighet med artikel 14 i förordning (EU) 2018/1999, och som del av deras integrerade energi- och klimatplaner som avses i, och i enlighet med, det förfarande som anges i artikel 3 och artiklarna 7–12 i förordning (EU) 2018/1999. **När de fastställer sina bindande nationella bidrag** ska medlemsstaterna använda den formel som fastställs i bilaga I till detta direktiv och förklara hur och utifrån vilka data bidragen har beräknats.

I sina nationella energieffektivitetsbidrag ska medlemsstaterna också ange andelarna av energianvändningen för slutanvändarsektorer, enligt definitionen i förordning (EG) nr 1099/2008 om energistatistik, inklusive industri, hushåll, tjänster och transport, Prognoser för energianvändningen inom **IKT** ska också anges.

Om medlemsstaterna fastställer dessa bidrag ska de ta hänsyn till:

- a) det faktum att unionens energianvändning 2030 inte ska vara högre än **740** Mtoe slutlig energianvändning eller **960** Mtoe primärenergianvändning .
- b) de åtgärder som anges i detta direktiv,
- c) andra åtgärder för att främja energieffektiviteten inom medlemsstaterna och på unionsnivå,
- d) **följande** relevanta faktorer som påverkar effektivitetsinsatserna **i enlighet med formeln i bilaga I:**
 - i) den kollektiva ambitionsnivå som är nödvändig för att uppnå klimatmålen,
 - ii) en rättvis fördelning av ansträngningar i unionen,
 - iii) ekonomins energiintensitet,
 - iv) återstående potential för kostnadseffektiva energibesparingar,
- e) andra nationella **faktorer** som påverkar energianvändningen, i synnerhet
 - i) BNP-utveckling och BNP-prognoser,
 - ii) förändringar i importen och exporten av energi , utveckling i fråga om energimixen och användningen av nya hållbara bränslen,

¹ Unionens energieffektivitetsmål fastställdes och beräknades ursprungligen med användning av 2007 års referensscenarioprognoser för 2030 som grundscenario. Mot bakgrund av Eurostats ändrade metod för beräkning av energibalansen och förbättringar i senare prognosmodeller bör grundscenariot ändras. Med användning av samma tillvägagångssätt för att definiera målet, som alltså innebär att det jämförs med de framtida grundscenarioprognoserna, fastställs därmed ambitionsnivån för unionens energieffektivitetsmål för 2030 jämfört med 2020 års referensscenarioprognoser för 2030 som återspeglar de nationella bidragen från de nationella energi- och klimatplanerna. Med detta uppdaterade grundscenario kommer unionen att behöva höja sin ambitionsnivå för energieffektivitet 2030 med minst 9 % jämfört med ansträngningarna enligt referensscenariot från 2020. Det nya sättet att uttrycka ambitionsnivån för unionens mål påverkar inte den faktiska nivån på de ansträngningar som behövs.

- iii) utveckling av alla förnybara energikällor, kärnenergi, avskiljning och lagring av koldioxid,
- iv) utfasning av fossila bränslen i energiintensiva sektorer,
- iva) ambitionsnivån i de nationella planerna för minskade koldioxidutsläpp/klimatneutralitet.*

Om medlemsstaterna beaktar de nationella faktorer som avses i tredje stycket led e får detta inte leda till att unionens energieffektivitetsmål inte uppnås. Kommissionen ska bedöma om medlemsstaternas kollektiva bidrag är tillräckligt för att uppnå unionens energieffektivitetsmål och bedöma om bidragen är i linje med uppnåendet av delmålen. Om den drar slutsatsen att det inte är tillräckligt ska den, inom två månader efter det att medlemsstaterna har anmält sina nationella energieffektivitetsbidrag, föreslå varje medlemsstat ett korrigerat nationellt energieffektivitetsbidrag som säkerställer att medlemsstaternas kollektiva bidrag når unionens energieffektivitetsmål. Vid tillämpningen av denna mekanism ska kommissionen säkerställa att det inte finns någon skillnad i den primära och slutliga energianvändningen mellan summan av medlemsstaternas nationella bidrag och unionens energieffektivitetsmål.

3. ■ Kommissionen ***ska***, på grundval av sin bedömning i enlighet med artikel 29.1 och 29.3 i förordning (EU) 2018/1999, ***bedöma medlemsstaternas framsteg när det gäller att uppnå de bindande nationella bidrag och delmål som avses i punkt 2 i den här artikeln. I de fall då kommissionen på grundval av sin bedömning*** kommer fram till att otillräckliga framsteg har gjorts mot att uppfylla energieffektivitetsbidragen ska medlemsstater som ligger över sina ■ utvecklingsbanor ***och delmål*** enligt punkt 2 i denna artikel säkerställa att ytterligare åtgärder vidtas inom ett år från dagen för mottagandet av kommissionens bedömning, för att säkerställa att de kommer tillbaka på rätt spår för att uppnå sina energieffektivitetsbidrag. Dessa ytterligare åtgärder ska omfatta men inte vara begränsade till följande:

- a) Nationella åtgärder som ger ytterligare energibesparingar, inbegripet stärkt projektutvecklingsbistånd för genomförandet av investeringsåtgärder för energieffektivitet.
- b) Ökning av energisparkravet enligt artikel 8.
- c) Anpassning av kravet för den offentliga sektorn.
- d) Ett frivilligt finansiellt bidrag till den nationella energieffektivitetsfond som avses i artikel 28 eller ett annat finansieringsinstrument för energieffektivitet, där det årliga finansiella bidraget ska vara lika stort som de investeringar som krävs för att nå ■ utvecklingsbanan.

I de fall då en medlemsstat ligger över sin ■ utvecklingsbana enligt punkt 2 i denna artikel, ska den i sin integrerade energi- och klimatpolitiska lägesrapport enligt artikel 17 i förordning (EU) 2018/1999 inkludera en redogörelse ***över de åtgärder som den kommer att vidta för att täcka bristen och säkerställa att den uppnår sina nationella energieffektivitetsbidrag och den mängd energibesparingar varje åtgärd förväntas ge.***

Kommissionen ska bedöma om de nationella åtgärder som avses i denna punkt är tillräckliga för att unionens energieffektivitetsmål ska kunna uppnås. I de fall då nationella åtgärder anses otillräckliga ska kommissionen vid behov föreslå åtgärder och utöva sina befogenheter på unionsnivå för att i synnerhet säkerställa att unionens energieffektivitetsmål för 2030 uppnås.

4. Kommissionen ska senast den 31 december 2026 bedöma eventuella metodändringar i de data som rapporteras i enlighet med förordning (EG) nr 1099/2008 om energistatistik, i metoden för beräkning av energibalansen och i energimodellerna för europeisk energianvändning och, om nödvändigt, föreslå tekniska beräkningsjusteringar av unionens 2030-mål i syfte att upprätthålla den ambitionsnivå som fastställs i punkt 1 i denna artikel.

KAPITEL II

OFFENTLIGA SEKTORN SOM FÖREBILD

Artikel 5

Offentliga sektorn ledande inom energieffektivitet

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att den totala slutliga energianvändningen för alla offentliga organ tillsammans minskas med minst 2 % varje år, jämfört med år X-2 (där X är det år då detta direktiv träder i kraft).

Medlemsstaterna får ta hänsyn till klimatvariationer inom medlemsstaten när de beräknar den slutliga energianvändningen för sina offentliga organ.

2. Medlemsstaterna ska i sina nationella energi- och klimatplaner och uppdateringar av dessa i enlighet med förordning (EU) 2018/1999 inkludera ***förteckningen*** över ***alla*** offentliga organ som ska bidra till uppfyllandet av den skyldighet som anges i punkt 1 i denna artikel och ange vilken minskning av energianvändningen ***och vilka energibesparingar*** som ska uppnås för vart och ett av dem samt de åtgärder som de planerar för att uppnå detta. Som en del av sina integrerade nationella energi- och klimatrapporter i enlighet med artikel 17 i förordning (EU) 2018/1999 ska medlemsstaterna till kommissionen rapportera den minskning av den slutliga energianvändningen som uppnås varje år.

3. Medlemsstaterna ska säkerställa att regionala och lokala myndigheter fastställer specifika energieffektivitetsåtgärder i sina planer för minskning av koldioxidutsläpp efter samråd med ***relevanta*** intressenter, ***med sina energiorgan i förekommande fall*** och med allmänheten, inbegripet de särskilda grupper som riskerar energifattigdom eller som i högre grad drabbas av effekterna av energifattigdom ***på grundval av inkomst, kön, demografi, hälsotillstånd eller tillhörighet till en minoritetsgrupp***, såsom ■ personer med minoritetsbakgrund i fråga om ras eller etnisk tillhörighet. ***Medlemsstaterna ska även säkerställa att regionala och lokala myndigheter vid utformningen och genomförandet av energieffektivitetsåtgärder undviker att dessa får direkta eller indirekta negativa konsekvenser för energifattiga hushåll och låginkomsthushåll eller utsatta grupper.***

4. Medlemsstaterna ska ***tillhandahålla ekonomiskt och tekniskt stöd till*** offentliga organ i genomförandet av åtgärder för att förbättra energieffektiviteten ***och uppmuntra dem att beakta de mer övergripande fördelarna utöver energibesparingar, såsom kvaliteten på inomhusluften och miljön och den förbättrade livskvaliteten för människor och komforten i renoverade offentliga byggnader, särskilt skolor, förskolor, vårdhem, skyddade bostäder, sjukhus och subventionerade bostäder***, inbegripet på regional och lokal nivå. ***Medlemsstaterna ska tillhandahålla riktlinjer, främja kompetensutveckling och utbildningsmöjligheter, inbegripet inom energirenovering, genom att använda avtal om energiprestanda och offentlig-privata partnerskap, och uppmuntra samarbete mellan offentliga organ. Medlemsstaterna ska stödja offentliga organ när det gäller att ta itu med bristen på mänskliga resurser, som behövs i alla skeden av den gröna omställningen, däribland hantverkare, högkvalificerade tekniska experter, personer som arbetar med tillämpad vetenskap och innovatörer.***

5. Medlemsstaterna ska uppmuntra offentliga organ att beakta koldioxidutsläpp under hela livscykeln ***samt ekonomiska, sociala och energitrygghetsrelaterade fördelar*** i samband med sina investeringar och policyåtgärder ***och ska tillhandahålla särskild vägledning i detta avseende.***

5a. Medlemsstaterna ska uppmantra offentliga organ att vidta lämpliga åtgärder för att hantera uppvärmningsaspekten i byggnader som ägs eller nyttjas av offentliga organ, särskilt genom att ersätta gamla och ineffektiva värmeaggregat och fasa ut fossila bränslen.

5b. Medlemsstaterna ska främja användningen av kollektivtrafik och andra mobilitetssätt som är mindre förorenande och mer energieffektiva, till exempel spårbunden trafik, cykling, gång eller delad mobilitet, genom att förnya flottorna och minska deras koldioxidutsläpp, uppmantra till trafikomställning och inkludera dessa mobilitetssätt i planeringen av mobiliteten i städer.

Artikel 6

Offentliga sektorns byggnaders roll som förebild

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 7 i direktiv 2010/31/EU ska varje medlemsstat säkerställa att minst 3 % av den totala golvytan i uppvärmda och/eller kylda byggnader som ägs av offentliga organ *i nedanstående kategorier, och i byggnader för samhällsnyttiga ändamål*, renoveras varje år för att minst omvandlas till nära-nollenergibyggnader *eller nollutsläppsbyggnader* i enlighet med artikel 9 i direktiv 2010/31/EU, *med vederbörligt beaktande av kostnadseffektiviteten och den tekniska genomförbarheten:*

- a) *Byggnader som ägs av offentliga organ.*
- b) *Byggnader som nyligen har börjat nyttjas av offentliga organ från och med den ... [dagen för detta direktivs ikraftträdande].*
- c) *Byggnader som nyttjas av offentliga organ när en tröskelpunkt nås (förnyelse av hyra, försäljning, ändrad användning, betydande reparations- eller underhållsarbeten).*

Medlemsstaterna får undanta subventionerade bostäder från renoveringsskyldigheten enligt första stycket om sådana renoveringar inte skulle vara kostnadsneutrala eller skulle innebära att personer som bor i subventionerade bostäder får hyreshöjningar som inte på något sätt kan begränsas till motsvarande besparingar på energiräkningen.

I de fall då offentliga organ nyttjar en byggnad som de inte äger ska de utöva sina avtalsenliga rättigheter i största möjliga utsträckning och uppmantra fastighetsägaren att renovera byggnaden till en nära-nollenergibyggnad i enlighet med artikel 9 i direktiv 2010/31/EU *eller införa ett energiledningssystem eller avtal om energiprestanda för att upprätthålla och förbättra energiprestandan över tid.* När de ingår ett nytt avtal om nyttjande av en byggnad som de inte äger ska offentliga organ *säkerställa* att byggnaden tillhör de två högsta energieffektivitetsklasserna i energicertifikatet *eller fastställa avtalsklausuler som ålägger byggnadsägaren att renovera byggnaden till en nära-nollenergibyggnad innan den nyttjas av det offentliga organet.*

Takten på minst 3 % ska beräknas utifrån den totala golvytan i byggnader som har en total användbar golvyta på mer än 250 m² och ägs av offentliga organ **■** och *i byggnader för samhällsnyttiga ändamål*, vilka den 1 januari 2024 inte är nära-nollenergibyggnader.

Medlemsstaterna får fastställa krav för att, när det är tekniskt och ekonomiskt genomförbart, säkerställa att byggnader som ägs eller nyttjas av offentliga organ enligt första och tredje styckena i denna punkt och byggnader för samhällsnyttiga ändamål på över 250 m² utrustas med byggnadsautomatiserings- eller styrsystem eller andra lösningar för att aktivt hantera energiflöden i enlighet med artikel 14.4 i direktiv 2010/31/EU.

När det är tekniskt genomförbart och kostnadseffektivt ska medlemsstaterna göra sitt bästa för att i byggnader som ägs eller nyttjas av offentliga organ installera ett antal laddningspunkter som överstiger minimikraven i artikel [12] i direktiv ... [omarbetning av

energiprestandadirektivet – 2021/0426 (COD)].

1a. Genom undantag från punkt 1 får medlemsstaterna tillämpa mindre stränga krav genom att fastställa olika energieffektivitetskrav för följande kategorier av byggnader:

- a) Byggnader med officiellt skydd som del av en utvald miljö, eller på grund av deras särskilda arkitektoniska eller historiska värde, i den mån överensstämmelse med vissa minimikrav avseende energiprestanda skulle medföra oacceptabla förändringar av deras särdrag eller utseende.*
- b) Byggnader som ägs av försvarsmakten eller statliga myndigheter och som tjänar nationella försvarssyften, med undantag för inkvarteringsbyggnader för enskilda eller kontorsbyggnader för försvarsmakten och annan personal som är anställd av de nationella försvarsmyndigheterna.*
- c) Byggnader som används för andakt och religiös verksamhet.*

1b. För att tidigarelägga energibesparingarna och ge incitament till tidiga åtgärder får en medlemsstat som renoverar mer än 3 % av den totala golvytan i sina byggnader i enlighet med punkt 1 under något år till och med den 31 december 2026 medräkna överskottet i den årliga renoveringstakten under något av de tre efterföljande åren. En medlemsstat som renoverar mer än 3 % av den totala golvytan i sina byggnader från och med den 1 januari 2027 får medräkna överskottet i den årliga renoveringstakten under de två efterföljande åren.

2. Medlemsstaterna får, i undantagsfall, i den årliga renoveringstakten för byggnader medräkna nybyggda byggnader som ägs som ersättning för specifika byggnader som varit offentliga organs och som rivits under något av de två föregående åren. Sådana undantag ska endast tillämpas när de skulle vara mer kostnadseffektiva och hållbara i fråga om energi och livscykelutsläpp av koldioxid jämfört med en renovering av byggnaderna. De allmänna kriterierna, metoderna och förfarandena för att identifiera sådana undantagsfall ska tydligt fastställas och offentliggöras av varje medlemsstat.

3. Vid tillämpningen av denna artikel ska medlemsstaterna offentliggöra en förteckning över uppvärmda och/eller kylda byggnader *som ägs eller nyttjas av offentliga organ enligt vad som avses i första och tredje styckena i punkt 1 samt byggnader för samhällsnyttiga ändamål* med en total användbar golvyta på mer än 250 m². Denna förteckning ska *upprättas senast den 30 juni 2024 och ska uppdateras minst en gång om året. Den ska sammanställas i en användarvänlig databas och kopplas till den översikt över byggnadsbeståndet som ska göras inom ramen för de nationella långsiktiga renoveringsstrategierna i enlighet med artikel 2a i direktiv (EU) 2010/31 och de databaser som upprättats i enlighet med artikel [19] i det direktivet [omarbetning av energiprestandadirektivet – 2021/0426 (COD)].*

Om sådana förteckningar redan finns på lokal eller regional nivå ska varje medlemsstat vidta lämpliga åtgärder för att underlätta insamling och behandling av uppgifter som rör förteckningen. Förteckningen ska även göra det möjligt för privata aktörer, däribland energitjänsteföretag, att delta i renoveringslösningarna. Uppgifter om byggnadsbeståndets egenskaper, byggnadsskalets prestanda, byggnadernas installationssystem, byggnadsrenovering och energiprestanda får aggregeras av EU:s observatorium för byggnadsbeståndet för att förbättra förståelsen av energiprestandan i byggsektorn genom jämförbara uppgifter.

Förteckningen ska innehålla information åtminstone om

- a) golvytan i m²,
- ab) *den årliga energianvändningen för uppvärmning, kylning, el och varmvatten när sådana uppgifter finns tillgängliga,*
- b) respektive byggnads energicertifikat utfärdat i enlighet med *artikel 16 i direktiv ...*

*[omarbetning av energiprestandadirektivet – 2021/0426 (COD)] eller, om det inte finns något energicertifikat för byggnaden, information om byggnadens värmekälla, byggnadens energitintensitet uttryckt i kWh/(m²*år), ventilations- och kylanläggningar och andra tekniska anläggningar,*

ba) de uppmätta energibesparingarna från renovering av byggnader som ägs eller nyttjas av offentliga organ samt byggnader för samhällsnyttiga ändamål och andra energieffektivitetsåtgärder för dessa byggnader,

bb) byggnadernas ålder, användningstyp, typologi och placering (stad eller landsbygd).

Förutom de uppgifter som avses i tredje stycket ska medlemsstaterna göra sitt bästa för att ta med kvalitativa aspekter i sina förteckningar. I synnerhet får de till sina förteckningar foga en beskrivning av åtgärderna avseende sina strategier för engagemang i syfte att säkerställa att de som äger och nyttjar byggnaderna anpassar sitt beteende till energibesparingar och till operativa krav för nära-nollenergibyggnader. Sådana bifogade uppgifter ska göras tillgängliga i form av, eller läggas till befintliga, resurscentrum som förvaltas av lokala myndigheter och är tillgängliga för intressenter, däribland beslutsfattare, allmännyttiga privata hyresvärdar och hyresgästföreningar och förvaltare av privata kontor.

Artikel 7

Offentlig upphandling

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att upphandlande myndigheter och upphandlande enheter, när de ingår offentliga kontrakt och koncessioner av ett värde som är lika med eller över de tröskelvärden som fastställs i artikel 8 i direktiv 2014/23/EU, artikel 4 i direktiv 2014/24/EU och artikel 15 i direktiv 2014/25/EU, endast köper produkter, tjänster, byggnader och byggentreprenader med hög energieffektivitetsprestanda, **med vederbörligt beaktande av en effektiv förvaltning av finansiella resurser**, i enlighet med de krav som avses i bilaga IV till det här direktivet.

Medlemsstaterna ska också säkerställa att upphandlande myndigheter och upphandlande enheter, när de ingår offentliga kontrakt och koncessioner av ett värde som är lika med eller över de tröskelvärden som avses i första stycket, tillämpar principen om energieffektivitet först enligt artikel 3 i detta direktiv, även för offentliga kontrakt och koncessioner för vilka inga särskilda krav föreskrivs i bilaga IV.

2. Den skyldighet som avses i punkt 1 ska endast gälla för försvarsmaktens kontrakt i den utsträckning som dess tillämpning inte kommer i konflikt med försvarsmaktens natur och huvudsakliga syfte. Skyldigheten ska inte tillämpas på avtal om leverans av militär utrustning enligt definitionen i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/81/EG¹.

3. Utan hinder av artikel 26.4 i detta direktiv ska medlemsstaterna säkerställa att upphandlande myndigheter och upphandlande enheter bedömer om det är genomförbart att ingå långsiktiga avtal om energiprestanda som ger långsiktiga energibesparingar när de upphandlar tjänstekontrakt med betydande energiinslag.

4. Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 1 får medlemsstaterna, när det köps ett produktpaket vilket helt omfattas av en delegerad akt som antagits enligt Europaparlamentets

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/81/EG av den 13 juli 2009 om samordning av förfarandena vid tilldelning av vissa kontrakt för byggentreprenader, varor och tjänster av upphandlande myndigheter och enheter på försvars- och säkerhetsområdet (EUT L 216, 20.8.2009, s. 7).

och rådets förordning (EU) 2017/1369¹, kräva att den samlade energieffektiviteten har företräde framför energieffektiviteten hos enskilda produkter inom paketet, genom att köpa det produktpaket som uppfyller kriteriet att tillhöra den högsta **tillgängliga** energieffektivitetsklassen.

5. Medlemsstaterna **ska** kräva att upphandlande myndigheter och upphandlande enheter, när så är lämpligt, tar hänsyn till bredare hållbarhetsaspekter, sociala aspekter och aspekter kopplade till miljö och cirkulär ekonomi i sin upphandlingspraxis, **särskilt för transportsektorn**, i syfte att uppnå unionens mål avseende minskade koldioxidutsläpp och nollutsläpp. När så är lämpligt, och i enlighet med kraven i bilaga IV, ska medlemsstaterna kräva att upphandlande myndigheter och upphandlande enheter tar hänsyn till unionens kriterier för grön offentlig upphandling.

För att säkerställa transparens i tillämpningen av energieffektivitetskraven i upphandlingsprocessen ska medlemsstaterna offentliggöra information om energieffektivitetseffekterna av kontrakt av ett värde som är lika med eller över de tröskelvärden som avses i punkt 1. Upphandlande myndigheter **ska** ålägga anbudsgivarna att lämna information om faktorn för global uppvärmningspotential under hela livscykeln för en ny byggnad **och en byggnad som ska renoveras, inklusive användningen av koldioxidsnåla material och de använda materialens cirkularitet**, och **ska** offentliggöra denna information för kontraktet, i synnerhet när det gäller nya byggnader med en golvyta som är större än 2 000 kvadratmeter.

Medlemsstaterna ska stödja upphandlande myndigheter och upphandlande enheter i användningen av energieffektivitetskrav, även på regional och lokal nivå, genom att tillhandahålla tydliga regler och riktlinjer inbegripet metoder för att bedöma livscykelkostnaderna och miljöeffekterna och miljökostnaderna, inrätta kompetensstödcentrum, uppmuntra samarbete mellan upphandlande myndigheter – även över gränserna – och använda gemensam upphandling och digital upphandling när så är möjligt.

5a. När så är lämpligt får kommissionen ge nationella myndigheter och upphandlingstjänstemän ytterligare vägledning och verktyg avseende tillämpningen av energieffektivitetskrav i upphandlingsförfarandet. Sådant stöd kan fungera som förstärkning av befintliga stödforum (t.ex. samordnade åtgärder) för medlemsstaterna och hjälpa dem att beakta kriterierna för grön offentlig upphandling.

6. Medlemsstaterna ska fastställa de nödvändiga föreskrifterna i lagar och andra författningar samt administrativ praxis, avseende offentliga inköp samt årsbudgetar och redovisning, för att säkerställa att enskilda upphandlande myndigheter inte avskräcks från att göra investeringar som ska förbättra energieffektivitet och från att långsiktigt använda avtal om energiprestanda och avtal om externa finansieringsmekanismer.

7. Medlemsstaterna ska avlägsna alla rättsliga hinder och andra hinder för energieffektivitet, i synnerhet vad gäller föreskrifter i lagar och andra författningar samt administrativ praxis, avseende offentliga inköp samt årsbudgetar och redovisning, för att säkerställa att enskilda offentliga organ inte avskräcks från att göra investeringar som ska förbättra energieffektivitet och från att långsiktigt använda avtal om energiprestanda och avtal om externa finansieringsmekanismer.

Medlemsstaterna ska rapportera till kommissionen om de åtgärder som vidtas för att ta itu med hindren för införandet av energieffektivitetsförbättringar som ett led i de integrerade nationella energi- och klimatlägesrapporterna enligt artikel 17 i förordning (EU) 2018/1999.

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/1369 av den 4 juli 2017 om fastställande av en ram för energimärkning och om upphävande av direktiv 2010/30/EU (EUT L 198, 28.7.2017, s. 1).

KAPITEL III

EFFEKTIV ENERGIANVÄNDNING

Artikel 8

Energisparkrav

-1. I syfte att säkerställa ett stabilt och förutsägbart bidrag till uppnåendet av unionens energi- och klimatmål för 2030 och klimatneutralitetsmålet för 2050 ska medlemsstaterna uppnå ackumulerade energibesparingar i slutanvändningsledet under sparkravsperioderna. Den första sparkravsperioden enligt vad som avses i punkt 1 a pågick 2014–2020. Den andra sparkravsperioden enligt vad som avses i punkt 1 b och c pågår 2021–2030.

1. Medlemsstaterna ska uppnå ackumulerade energibesparingar i slutanvändningsledet som minst motsvarar följande:

- a) Nya besparingar varje år 1 januari 2014–31 december 2020 på 1,5 % i volym av den årliga energiförsäljningen till slutkunder, som genomsnitt för den senaste treårsperioden före den 1 januari 2013. Den energi som säljs och som används i transporter får helt eller delvis undantas vid den beräkningen.
- b) Nya besparingar varje år 1 januari 2021–31 december 2023 på 0,8 % av den årliga slutliga energianvändningen, som genomsnitt för den senaste treårsperioden före den 1 januari 2019. Cypern och Malta ska med undantag från det kravet varje år 1 januari 2021–31 december 2023 uppnå nya besparingar som motsvarar 0,24 % av den årliga slutliga energianvändningen, som genomsnitt för den senaste treårsperioden före den 1 januari 2019.
- c) Nya besparingar varje år 1 januari 2024–31 december 2030 på 2 % av den årliga slutliga energianvändningen, som genomsnitt för den treårsperiod som föregår den 1 januari 2020.

Medlemsstaterna ska bestämma hur de ska fördela den beräknade mängden nya besparingar över varje period som avses i första stycket a, b och c, förutsatt att de totala ackumulerade energibesparingar i slutanvändningsledet som krävs har uppnåtts senast vid utgången av varje sparkravsperiod.

Medlemsstaterna ska fortsätta att uppnå nya årliga besparingar i enlighet med det sparkrav som föreskrivs i första stycket c för tio år i taget efter 2030.

2. Medlemsstaterna ska uppnå de energibesparingar som krävs enligt punkt 1 i den här artikeln antingen genom att inrätta ett kvotpliktsystem för energieffektivitet enligt artikel 9 eller genom att anta alternativa policyåtgärder enligt artikel 10. Medlemsstaterna får kombinera ett kvotpliktsystem för energieffektivitet med alternativa policyåtgärder. Medlemsstaterna ska säkerställa att de energibesparingar som följer av sådana policyåtgärder som avses i artiklarna 9, 10 och 28.11 beräknas i enlighet med bilaga V.

3. Medlemsstaterna ska genomföra kvotpliktsystemet för energieffektivitet, alternativa policyåtgärder, eller en kombination av båda, eller program eller åtgärder som finansieras genom en nationell energieffektivitetsfond, på ett prioriterat sätt bland personer som påverkas av energifattigdom, *låginkomsthushåll*, utsatta kunder och, om tillämpligt, personer som bor i subventionerade bostäder. Medlemsstaterna ska säkerställa att policyåtgärder som genomförs i enlighet med denna artikel inte har någon negativ inverkan på dessa personer. När så är tillämpligt ska medlemsstaterna utnyttja finansiering på bästa möjliga sätt, inklusive offentlig finansiering, finansieringsinstrument som inrättats på unionsnivå och intäkter från

utsläppsrätter i enlighet med artikel 22.3 b, för att avlägsna negativa effekter och säkerställa en rättvis och inkluderande energiomställning.

För att uppnå de energibesparingar som krävs enligt punkt 1 ska medlemsstaterna beakta och främja den roll som gemenskaper för förnybar energi och medborgarenergigemenskaper har som bidragande till genomförandet av dessa policyåtgärder.

Medlemsstaterna ska fastställa och uppnå den **minimiandel av de** erforderliga ackumulerade energibesparingarna i slutanvändningsledet som ska uppnås bland personer som påverkas av energifattigdom, **låginkomsthushåll**, utsatta kunder och, om tillämpligt, personer som bor i subventionerade bostäder. Denna andel ska minst motsvara den andel av hushållen som omfattas av energifattigdom enligt bedömningen i medlemsstaternas nationella energi- och klimatplaner som fastställts i enlighet med artikel 3.3 d i styrningsförordningen 2018/1999. **Medlemsstaterna ska, när de i sina nationella energi- och klimatplaner bedömer andelen energifattigdom, beakta indikatorerna i leden a–bb i detta stycke.** Om en medlemsstat inte anmält andelen hushåll i energifattigdom enligt bedömningen i sin nationella energi- och klimatplan ska den andel av de erforderliga ackumulerade energibesparingarna i slutanvändningsledet som ska uppnås bland personer som påverkas av energifattigdom, **låginkomsthushåll**, utsatta kunder och, om tillämpligt, personer som bor i subventionerade bostäder minst motsvara den aritmetiska genomsnittsandelen för följande indikatorer för år 2019 eller, om uppgifter saknas för 2019, för en linjär extrapolering av deras värden för de sista tre år som finns tillgängliga:

- a) Oförmåga att hålla hemmet tillräckligt varmt (Eurostat, SILC [ilc_md01]).
- b) Förfallna skulder avseende räkningar för allmännyttiga tjänster (Eurostat, SILC, [ilc_md07]).
- ba) Den totala befolkningen som bor i en bostad med läckande tak, fukt i väggar, golv eller grund eller röta i fönsterkarmar eller golv (Eurostat, SILC [ilc_mdho01]).**
- bb) Fattighetsrisken (undersökningar från Eurostat, SILC och ECHP [ilc_li02]) (brytpunkt: 60 % av den ekvivalerade medianinkomsten efter sociala transfereringar).**

4. Medlemsstaterna ska inkludera information om de indikatorer som använts, den aritmetiska genomsnittsandelen och utfallet av policyåtgärder som fastställts i enlighet med punkt 3 i denna artikel i uppdateringarna av sina integrerade nationella energi- och klimatplaner i enlighet med artikel 14 i förordning (EU) 2018/1999, i sina därpå följande integrerade nationella energi- och klimatplaner i enlighet med artiklarna 3 och 7–12 i förordning (EU) 2018/1999 samt i respektive lägesrapporter i enlighet med artikel 17 i den förordningen.

5. Medlemsstaterna får räkna med energibesparingar som följer av policyåtgärder som införts senast den 31 december 2020 eller efter det datumet, förutsatt att dessa åtgärder leder till nya enskilda åtgärder som vidtas efter den 31 december 2020. Energibesparingar som uppnås under en sparkravsperiod får inte räknas med vid beräkningen av den mängd energibesparingar som krävs för föregående sparkravsperioder enligt punkt 1.

6. Medlemsstaterna får, under förutsättning att de åtminstone uppfyller sitt krav på ackumulerade energibesparingar i slutanvändningsledet enligt punkt 1 första stycket b, beräkna den mängd energibesparingar som krävs enligt punkt 1 första stycket b på ett eller flera av följande sätt:

- a) Tillämpa ett årligt sparkrav baserat på energiförsäljning till slutkunder eller på slutlig energianvändning, som ett genomsnitt för den senaste treårsperioden före den 1 januari 2019.

- b) Helt eller delvis undanta energi som används i transporter från referensscenariot för beräkning.
- c) Tillämpa något av alternativen i punkt 8.

7. Om medlemsstaterna utnyttjar någon av de möjligheter som föreskrivs i punkt 6 med avseende på de energibesparingar som krävs enligt punkt 1 första stycket b, ska de fastställa

- a) det egna årliga sparkrav som kommer att tillämpas vid beräkningen av medlemsstatens ackumulerade energibesparing i slutanvändningsledet, vilket ska säkerställa att den slutliga mängden nettoenergibesparing inte understiger den som krävs enligt punkt 1 första stycket b,
- b) det egna referensscenariot för beräkning, som helt eller delvis får undanta energi som används i transporter.

8. Med förbehåll för punkt 9 får varje medlemsstat göra följande:

- a) Genomföra den beräkning som krävs enligt punkt 1 första stycket a med användning av värdena 1 % för 2014 och 2015, 1,25 % för 2016 och 2017 samt 1,5 % för 2018, 2019 och 2020.
- b) Vad gäller sådana industriella verksamheter som förtecknas i bilaga I till direktiv 2003/87/EG, vid beräkningen helt eller delvis undanta försäljningen av använd energi, i volym, med avseende på den sparkravsperiod som avses i punkt 1 första stycket a, eller använd slutlig energi, med avseende på den sparkravsperiod som avses i punkt 1 första stycket b.
- c) Vid beräkningen av den mängd energibesparingar som krävs enligt punkt 1 första stycket a och b räkna med energibesparingar som uppnås i energiomvandlings-, distributions- och överföringssektorerna, inklusive infrastruktur för effektiv fjärrvärme och fjärrkyla, till följd av genomförandet av de krav som anges i artiklarna 23.4, 24.4 a och 25.1, 25.5–25.9 och 25.11. Medlemsstaterna ska informera kommissionen om sina planerade policyåtgärder enligt detta led för perioden 1 januari 2021–31 december 2030 som en del av sina integrerade nationella energi- och klimatplaner. Effekten av dessa åtgärder ska beräknas i enlighet med bilaga V och inkluderas i dessa planer.
- d) Vid beräkningen av den mängd energibesparingar som krävs räkna med energibesparingar till följd av enskilda åtgärder som nyligen genomförts sedan den 31 december 2008 och som fortsätter att ha verkan 2020 med avseende på den period som avses i punkt 1 första stycket a och efter 2020 med avseende på den period som avses i punkt 1 första stycket b, och som kan mätas och verifieras.
- e) Vid beräkningen av den mängd energibesparingar som krävs räkna med energibesparingar som följer av policyåtgärder, förutsatt att det kan visas att dessa åtgärder leder till enskilda åtgärder som vidtas den 1 januari 2018–31 december 2020 och som leder till besparingar efter den 31 december 2020.
- f) Från beräkningen av den mängd energibesparingar som krävs i enlighet med punkt 1 första stycket a och b undanta 30 % av den verifierbara mängd energi som produceras på eller i byggnader för eget bruk till följd av policyåtgärder för att främja nyinstallation av förnybar energiteknik.
- g) Vid beräkningen av den mängd energibesparingar som krävs i enlighet med punkt 1 första stycket a och b räkna med energibesparingar som överstiger de energibesparingar som krävs för sparkravsperioden 1 januari 2014–31 december 2020, under förutsättning att dessa besparingar är ett resultat av enskilda åtgärder som vidtagits enligt de policyåtgärder som avses i artiklarna 9 och 10 och som

medlemsstaterna anmält i sina nationella handlingsplaner för energieffektivitet och rapporterat i sina lägesrapporter i enlighet med artikel 24.

9. Medlemsstaterna ska tillämpa och beräkna effekten av de alternativ som valts enligt punkt 8 för den period som avses i punkt 1 första stycket a och b separat:

- a) Vid beräkningen av den mängd energibesparingar som krävs för den sparkravsperiod som avses i punkt 1 första stycket a får medlemsstaterna använda sig av punkt 8 a–d. Samtliga de alternativ som valts enligt punkt 8 får tillsammans uppgå till högst 25 % av den mängd energibesparingar som avses i punkt 1 första stycket a.
- b) Vid beräkningen av den mängd energibesparingar som krävs för den sparkravsperiod som avses i punkt 1 första stycket b får medlemsstaterna använda sig av punkt 8 b–g, förutsatt att sådana enskilda åtgärder som avses i punkt 8 d fortsätter att ha en verifierbar och mätbar inverkan efter den 31 december 2020. Alla de alternativ som väljs enligt punkt 8 får tillsammans inte leda till en minskning på mer än 35 % av den mängd energibesparingar som beräknas i enlighet med punkterna 6 och 7.

Oavsett om medlemsstaterna helt eller delvis undantar energi som används i transporter från sitt referensscenario för beräkning eller tillämpar något av de alternativ som förtecknas i punkt 8 ska de säkerställa att den beräknade nettomängden nya besparingar som ska uppnås inom ramen för den slutliga energianvändningen under sparkravsperioden enligt punkt 1 första stycket b 1 januari 2021–31 december 2023 inte understiger den mängd som uppstår vid tillämpning av det årliga sparkrav som avses i punkt 1 första stycket b.

10. Medlemsstaterna ska i uppdateringarna av sina integrerade nationella energi- och klimatplaner i enlighet med artikel 14 i förordning (EU) 2018/1999, i sina därpå följande integrerade nationella energi- och klimatplaner i enlighet med artiklarna 3 och 7–12 i förordning (EU) 2018/1999, och i enlighet med bilaga III till förordning (EU) 2018/1999, samt i respektive lägesrapporter, beskriva beräkningen av den mängd energibesparingar som ska uppnås under perioden 1 januari 2021–31 december 2030 och ska, om så är relevant, förklara hur det årliga sparkravet och referensscenariot för beräkning fastställts samt vilka av de alternativ som avses i punkt 8 i denna artikel som tillämpats och i vilken utsträckning.

11. Medlemsstaterna ska meddela kommissionen den mängd energibesparingar som krävs enligt punkt 1 första stycket c och punkt 3 i denna artikel, en beskrivning av de policyåtgärder som ska genomföras för att uppnå den totala mängd ackumulerade energibesparingar i slutanvändningsledet som krävs och beräkningsmetoderna för dessa i enlighet med bilaga V till detta direktiv, som ett led i uppdateringarna av sina integrerade nationella energi- och klimatplaner enligt artikel 14 i förordning (EU) 2018/1999 och som ett led i sina integrerade nationella energi- och klimatplaner enligt artiklarna 3 och 7–12 i förordning (EU) 2018/1999 och i enlighet med förfarandet däri. Medlemsstaterna ska använda den rapporteringsmall som kommissionen tillhandahåller.

12. Om kommissionen, på grundval av bedömningen av de integrerade nationella energi- och klimatlägesrapporterna i enlighet med artikel 29 i förordning (EU) 2018/1999, eller av utkastet till eller den slutliga uppdateringen av den senaste anmälda integrerade nationella energi- och klimatplanen i enlighet med artikel 14 i förordning (EU) 2018/1999, eller bedömningen av de därpå följande utkasten till integrerade nationella energi- och klimatplaner och de slutliga integrerade nationella energi- och klimatplanerna i enlighet med artiklarna 3 och 7–12 i förordning (EU) 2018/1999, kommer fram till att policyåtgärderna inte säkerställer uppnåendet av den mängd ackumulerade energibesparingar i slutanvändningsledet som krävs vid utgången av sparkravsperioden, får kommissionen utfärda rekommendationer i enlighet med artikel 34 i förordning (EU) 2018/1999 för de medlemsstater vars policyåtgärder kommissionen bedömer som otillräckliga för att säkerställa uppfyllandet av deras energisparkrav.

13. Om en medlemsstat inte har uppnått de ackumulerade energibesparingar i

slutanvändningsledet som krävs vid utgången av en sparkravsperiod enligt punkt 1 i denna artikel, ska den uppnå de utestående energibesparingarna utöver de ackumulerade energibesparingar i slutanvändningsledet som krävs vid utgången av den följande sparkravsperioden.

14. Medlemsstaterna ska som ett led i sina uppdateringar av nationella energi- och klimatplaner och respektive lägesrapporter och sina därpå följande integrerade nationella energi- och klimatplaner som anmälts i enlighet med förordning (EU) 2018/1999 visa följande, när så är lämpligt även genom bevisning och beräkningar:

- a) Att energibesparingar inte räknats dubbelt i de fall där inverkan av policyåtgärder eller enskilda åtgärder överlappar varandra.
- b) Hur energibesparingar som uppnås i enlighet med punkt 1 första stycket b och c bidrar till att deras nationella bidrag i enlighet med artikel 4 uppfylls.
- c) Att policyåtgärder fastställs för att uppfylla deras energisparkrav, att de utformas i enlighet med kraven i denna artikel och att dessa policyåtgärder kan godtas och är lämpliga för att säkerställa uppnåendet av de ackumulerade energibesparingar i slutanvändningsledet som krävs vid utgången av varje sparkravsperiod.

Artikel 9

Kvotpliktsystem för energieffektivitet

1. Medlemsstater som beslutar sig för att uppfylla sina skyldigheter när det gäller att uppnå den mängd besparingar som krävs enligt artikel 8.1 genom ett kvotpliktsystem för energieffektivitet ska säkerställa att de kvotpliktiga parter som avses i punkt 2 i den här artikeln och som bedriver verksamhet inom varje medlemsstats territorium uppfyller det krav ifråga om ackumulerade energibesparingar i slutanvändningsledet som fastställs för dem i artikel 8.1, utan att det påverkar tillämpningen av artikel 8.8 och 8.9

I tillämpliga fall får medlemsstaterna fastslå att kvotpliktiga parter uppfyller dessa besparingar helt eller delvis som ett bidrag till den nationella energieffektivitetsfonden i enlighet med artikel 28.11.

2. Medlemsstaterna ska på grundval av objektiva och icke-diskriminerande kriterier utse kvotpliktiga parter bland systemansvariga för överföringssystem, **systemansvariga för distributionssystem**, energidistributörer, företag som säljer energi i detaljistledet och drivmedelsdistributörer eller drivmedelsåterförsäljare som bedriver verksamhet inom deras territorium. Den mängd energibesparingar som behövs för att fullgöra skyldigheten ska uppnås av de kvotpliktiga parterna bland slutkunderna, utsedda av medlemsstaten, oberoende av den beräkning som görs enligt artikel 8.1 eller, om medlemsstaterna så beslutar, med hjälp av certifierade besparingar som härrör från andra parter i enlighet med vad som anges i punkt 10 a i den här artikeln.

3. Om företag som säljer energi i detaljistledet utses som kvotpliktiga parter enligt punkt 2 ska medlemsstaterna säkerställa att dessa företag, när de fullgör sin skyldighet, inte skapar några hinder för konsumenters möjlighet att byta leverantör.

4. Medlemsstaterna **ska uppmuntra** kvotpliktiga parter att uppnå en andel av sitt energisparkrav bland personer som påverkas av energifattigdom, utsatta kunder, **låginkomsthushåll** och, om tillämpligt, personer som bor i subventionerade bostäder. Medlemsstaterna får också kräva att kvotpliktiga parter uppnår minskningsmål avseende energikostnader och uppnår energibesparingar genom att främja åtgärder för att förbättra energieffektiviteten, inklusive finansiella stödåtgärder som mildrar koldioxidpriseteffekterna för små och medelstora företag och mikroföretag.

5. Medlemsstaterna *ska* kräva att kvotpliktiga parter arbetar med *regionala och* lokala myndigheter eller kommuner *och samverkar med sociala tjänster och organisationer i det civila samhället för att inrätta en interaktionsplattform som syftar till att minska energifattigdomen och för att* främja åtgärder avsedda att förbättra energieffektiviteten bland personer som påverkas av energifattigdom, utsatta kunder, *låginkomsthushåll* och, om tillämpligt, personer som bor i subventionerade bostäder. Detta innefattar att identifiera och hantera de specifika behoven för särskilda grupper som riskerar energifattigdom eller som i högre grad drabbas av effekterna av energifattigdom. För att skydda personer som påverkas av energifattigdom, utsatta kunder och, om tillämpligt, personer som bor i subventionerade bostäder, ska medlemsstaterna uppmuntra kvotpliktiga parter att vidta sådana åtgärder som renovering av byggnader, inbegripet subventionerade bostäder, utbyte av apparater, finansiella stöd och incitament för förbättrad energieffektivitet i enlighet med nationella finansierings- och stödsystem, eller energibesiktningar.

6. Medlemsstaterna ska ålägga kvotpliktiga parter att årligen rapportera om de energibesparingar som uppnåtts av de kvotpliktiga parterna genom åtgärder som främjats bland personer som påverkas av energifattigdom, utsatta kunder och, om tillämpligt, personer som bor i subventionerade bostäder, och ska kräva aggregerade statistiska uppgifter om deras slutkunder (som identifierar ändringar av energibesparingarna jämfört med tidigare inlämnade uppgifter) och om tillhandahållet tekniskt och finansiellt stöd.

7. Medlemsstaterna ska ange den mängd energibesparingar som krävs av varje kvotpliktig part antingen som slutlig energianvändning eller som primärenergianvändning. Den metod som väljs för att uttrycka den mängd energibesparingar som krävs ska även användas för att beräkna de besparingar som de kvotpliktiga parterna anför. Vid omvandling av mängden energibesparingar ska de effektiva värmevärden som anges i bilaga VI till kommissionens genomförandeförordning (EU) 2018/2066¹ och primärenergifaktorn enligt artikel 29 tillämpas om inte en användning av andra omvandlingsfaktorer kan motiveras.

8. Medlemsstaterna ska inrätta system för mätning, kontroll och verifiering för att genomföra dokumenterad verifiering avseende minst en statistiskt signifikant andel och ett representativt urval av de åtgärder för förbättrad energieffektivitet som införs av de kvotpliktiga parterna. Denna mätning, kontroll och verifiering ska utföras oberoende av de kvotpliktiga parterna. */I de fall då en enhet är en kvotpliktig part inom ett nationellt kvotpliktsystem för energieffektivitet enligt artikel 9 och inom ramen för EU:s system för handel med utsläppsrätter för byggnader och vägtransport [COM(2021) 551 final, 2021/0211 (COD)]² ska övervaknings- och verifieringssystemet säkerställa att det koldioxidpris som förs över när bränsle frisläpps för konsumtion [enligt artikel 1.21 i COM(2021) 551 final, 2021/0211 (COD)] beaktas i beräkningen och rapporteringen av energibesparingarna från enhetens energibesparingsåtgärder./*

9. Medlemsstaterna ska, som ett led i de integrerade nationella energi- och klimatlägesrapporterna i enlighet med artikel 17 i förordning (EU) 2018/1999, informera kommissionen om de system för mätning, kontroll och verifiering som införs, inbegripet men

¹ Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2018/2066 av den 19 december 2018 om övervakning och rapportering av växthusgasutsläpp i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG och om ändring av kommissionens förordning (EU) nr 601/2012 (EUT L 334, 31.12.2018, s. 1).

² Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 2003/87/EG om ett system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser inom unionen, beslut (EU) 2015/1814 om upprättande och användning av en reserv för marknadsstabilitet för unionens utsläppshandelssystem, och förordning (EU) 2015/757 (Text av betydelse för EES) {SEC(2021) 551 final} - {SWD(2021) 557 final} - {SWD(2021) 601 final} - {SWD(2021) 602 final}.

inte begränsat till använda metoder samt identifierade problem och hur dessa hanterats.

10. Inom kvotpliktsystemet för energieffektivitet får medlemsstaterna tillåta kvotpliktiga parter att göra följande:

- a) Räkna med certifierade energibesparingar som uppnåtts av leverantörer av energitjänster eller andra tredje parter, inklusive i de fall där kvotpliktiga parter främjar åtgärder genom andra statligt godkända organ eller genom myndigheter som eventuellt inbegriper formella partnerskap och eventuellt kombineras med andra finansieringskällor. Om medlemsstaterna tillåter detta ska de säkerställa att certifieringen av energibesparingar sker i enlighet med en godkännandeprocess som har införts i medlemsstaterna och som är tydlig, transparent och öppen för alla marknadsaktörer och som syftar till att minimera certifieringskostnaderna.
- b) Räkna besparingar under ett visst år som om de i stället uppnåtts under något av de fyra föregående eller tre efterföljande åren, dock inte längre än till utgången av de sparkravperioder som anges i artikel 8.1.

Medlemsstaterna ska bedöma och, om lämpligt, vidta åtgärder för att minimera effekten av de direkta och indirekta kostnaderna för kvotpliktsystemet för energieffektivitet på konkurrenskraften hos energiintensiva industrier som är utsatta för internationell konkurrens.

11. Medlemsstaterna ska årligen offentliggöra de energibesparingar som uppnåtts av varje kvotpliktig part eller varje delkategori av kvotpliktiga parter och sammanlagt inom ramen för kvotpliktsystemet.

Artikel 10

Alternativa policyåtgärder

1. Medlemsstater som beslutar sig för att uppfylla sina skyldigheter när det gäller att uppnå de besparingar som krävs enligt artikel 8.1 genom alternativa policyåtgärder ska utan att det påverkar tillämpningen av artikel 8.8 och 8.9 säkerställa att de energibesparingar som krävs enligt artikel 8.1 uppnås bland slutkunderna.
2. För alla åtgärder utom de som avser beskattning ska medlemsstaterna införa system för mätning, kontroll och verifiering, inom ramen för vilka dokumenterad verifiering genomförs avseende minst en statistiskt signifikant andel och ett representativt urval av de åtgärder för förbättrad energieffektivitet som införs av de deltagande eller bemyndigade parterna. Denna mätning, kontroll och verifiering ska utföras oberoende av de deltagande eller bemyndigade parterna.
3. Medlemsstaterna ska, som ett led i de integrerade nationella energi- och klimatlägesrapporterna i enlighet med artikel 17 i förordning (EU) 2018/1999, informera kommissionen om de system för mätning, kontroll och verifiering som införs, inbegripet men inte begränsat till använda metoder samt identifierade problem och hur dessa hanterats.
4. Vid rapporteringen av en beskattningsåtgärd, *även när det handlar om avgifter av skattenatur*, ska medlemsstaterna visa *dels att åtgärden utformats för att åstadkomma energibesparingar, dels* hur effektiviteten i en prissignal, såsom skattesatsen och synligheten över tid, har säkerställts vid utformningen av beskattningsåtgärden. Om en skattesats sänks ska medlemsstaterna motivera hur beskattningsåtgärden ändå medför nya energibesparingar.

Artikel 11

Energiledningssystem och energibesiktningar

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att företag *inför ett energiledningssystem om deras*

genomsnittliga årliga energianvändning under de föregående tre åren, med alla energibärare sammantagna, är

- a) ***högre än 100 TJ från och med den 1 januari 2024,***
- b) ***högre än 70 TJ från och med den 1 januari 2027.***

Energiledningssystemet ska vara certifierat av ett oberoende organ i enlighet med relevanta europeiska eller internationella standarder.

2. Medlemsstaterna ska säkerställa att företag som inte inför ett energiledningssystem är föremål för en energibesiktning ***om deras genomsnittliga årliga energianvändning under de föregående tre åren, med alla energibärare sammantagna, är***

- a) ***högre än 10 TJ från och med den 1 januari 2024,***
- b) ***högre än 6 TJ från och med den 1 januari 2027.***

Energibesiktningarna ska utföras ***i enlighet med relevanta europeiska eller internationella standarder och*** på ett oberoende och kostnadseffektivt sätt av kvalificerade eller ackrediterade ***sektorsspecifika experter eller ackrediterade oberoende organ*** i enlighet med kraven i artikel 26 eller genomförs och övervakas av oberoende myndigheter i enlighet med nationell lagstiftning. Energibesiktningarna ska utföras minst vart fjärde år från dagen för den föregående energibesiktningen.

Resultaten av energibesiktningarna, inbegripet rekommendationerna från dessa besiktningar, ***ska leda till konkreta och genomförbara genomförandeplaner som anger kostnaderna och återbetalningsperioden för varje rekommenderad energieffektivitetsåtgärd och*** ska lämnas till företagets ledning. ***Medlemsstaterna ska säkerställa att det är obligatoriskt att genomföra rekommendationerna, utom sådana där återbetalningsperioden är längre än tre år.*** Medlemsstaterna ska säkerställa att resultaten och de genomförda rekommendationerna offentliggörs i företagets årsredovisning ***och görs allmänt tillgängliga, utom information som omfattas av nationella lagar om skydd av företags- och affärshemligheter och konfidentialitet.***

2a. Medlemsstaterna får uppmuntra alla företag som kommer i fråga att lämna följande information i sin årliga rapport:

- a) ***Information om den årliga energiförbrukningen i kWh.***
- b) ***Information om den mängd vatten som förbrukas per år i kubikmeter.***
- c) ***Jämförelse av den årliga energi- och vattenförbrukningen med de föregående åren för samma anläggning.***

3. Medlemsstaterna ska främja alla slutkunders tillgång till högkvalitativa och kostnadseffektiva energibesiktningar som

- a) utförs på ett oberoende sätt av kvalificerade och/eller ackrediterade experter i enlighet med kvalificeringskriterier, eller
- b) genomförs och övervakas av oberoende myndigheter enligt nationell lagstiftning.

De energibesiktningar som avses i första stycket får utföras av interna experter eller energibesiktningmän, under förutsättning att den berörda medlemsstaten har infört ***skyddsmekanismer för att säkerställa att de kan utföra besiktningarna på ett oberoende sätt samt*** ett system för kvalitetssäkring och kvalitetskontroll som i lämpliga fall kan inbegripa ett årligt slumpmässigt urval av minst en statistiskt signifikant procentandel av samtliga energibesiktningar som de utför.

I syfte att garantera en hög kvalitet på energibesiktningarna och energiledningssystemen ska medlemsstaterna fastställa transparenta och icke-diskriminerande minimikriterier för

energibesiktningar med utgångspunkt i bilaga VI **och enligt vad som anges i europeiska och internationella standarder**. Medlemsstaterna ska säkerställa att kvalitetskontroller görs för att säkerställa energibesiktningarnas giltighet och tillförlitlighet.

Energibesiktningarna ska inte innehålla klausuler som förhindrar att besiktningens resultat överförs till en kvalificerad/ackrediterad leverantör av energitjänster, förutsatt att kunden inte motsätter sig detta.

4. Medlemsstaterna ska utarbeta program **i syfte att uppmuntra, och ge tekniskt stöd till**, små och medelstora företag som inte omfattas av punkterna 1 eller 2 för att de ska låta genomföra energibesiktningar och därefter genomföra rekommendationerna från dessa besiktningar **under iakttagande av minimikriterierna i bilaga VI**.

Medlemsstaterna **ska**, på grundval av transparenta och icke-diskriminerande kriterier och utan att det påverkar tillämpningen av unionsrätten på området statligt stöd, inrätta **mekanismer såsom energibesiktningssentrum för små och medelstora företag och mikroföretag, förutsatt att dessa inte konkurrerar med privata besiktningsmän, i syfte att tillhandahålla subventionerade energibesiktningar, samt andra** stödprogram för små och medelstora företag, även om de har ingått frivilliga avtal, för att täcka kostnaderna för en energibesiktning och för genomförandet av ytterst kostnadseffektiva rekommendationer från energibesiktningarna, förutsatt att de föreslagna åtgärderna genomförs.

Medlemsstaterna ska stödja, och ge incitament till, genomförandet av rekommendationerna genom tekniskt och finansiellt stöd, som inte ska redovisas inom ramen för det högsta beloppet för stöd av mindre betydelse för företaget, samt enklare tillgång till finansiering, med särskild uppmärksamhet ägnad åt små och medelstora företag och sådana företag som genomför rekommendationer med störst koldioxidminskningseffekt med avseende på energieffektivitet.

Medlemsstaterna ska uppmärksamma små och medelstora företag, bland annat via deras respektive branschorganisationer, på konkreta exempel på hur energiledningssystem skulle kunna underlätta för deras verksamhet. Kommissionen ska hjälpa medlemsstaterna genom att stödja utbyte av bästa praxis inom detta område.

4a. Vid tillämpningen av punkt 4 ska medlemsstaterna säkerställa att programmen omfattar

- a) integrering av energiledningssystem som inbegriper företagets ledning, inklusive ekonomiska incitament med företagets åtagande att genomföra de energieffektivitetsåtgärder som identifierats,**
- b) stöd till små och medelstora företag när det gäller att kvantifiera de många fördelarna med energieffektivitetsåtgärder inom deras verksamhet,**
- c) utveckling av företagsspecifika färdplaner för energieffektivitet som tas fram i en interaktiv process, med prioritering av mål, åtgärder samt finansiella och tekniska alternativ,**
- d) utveckling av energiomställningsnätverk för små och medelstora företag, som underlättas av oberoende facilitatorer,**
- e) stödmekanismer för sådana nätverk för att energibesiktningar eller energiledningssystem ska införas.**

5. Medlemsstaterna ska utarbeta program som uppmuntrar företag som inte är små och medelstora företag och inte omfattas av punkterna 1 och 2 att låta genomföra energibesiktningar och att därefter genomföra rekommendationerna från dessa besiktningar **under iakttagande av minimikriterierna i bilaga VI**.

6. Energibesiktningar ska anses uppfylla kraven i punkt 2 om de är utförda på ett oberoende sätt, på grundval av minimikriterier som baseras på bilaga VI, och genomförs i enlighet med

frivilliga avtal mellan intresseorganisationer och ett organ som utsetts och övervakas av den berörda medlemsstaten, eller av andra organ till vilka de behöriga myndigheterna har delegerat ansvaret i fråga eller av kommissionen.

Tillträde för marknadsaktörer som erbjuder energitjänster ska baseras på transparenta och icke-diskriminerande kriterier.

7. Företag som genomför ett avtal om energiprestanda ska **anses uppfylla** kraven i punkterna 1 och 2 förutsatt att detta avtal om energiprestanda **omfattar de nödvändiga inslagen i energiledningssystemet och** uppfyller kraven i bilaga XIV.

8. Företag som tillämpar ett miljöledningssystem som certifierats av ett oberoende organ i enlighet med tillämpliga europeiska eller internationella standarder ska **anses uppfylla** kraven i punkterna 1 och 2, förutsatt att det berörda miljöledningssystemet inbegriper en energibesiktning på grundval av minimikriterier som baseras på bilaga VI.

9. Energibesiktningar kan vara fristående eller utgöra en del av en bredare miljörevision. Medlemsstaterna får kräva att det i energibesiktningen ska ingå en bedömning av den tekniska och ekonomiska genomförbarheten när det gäller anslutning till ett befintligt eller planerat nät för fjärrvärme eller fjärrkyla.

Utan att det påverkar unionsrätten på området statligt stöd får medlemsstaterna genomföra incitament- och stödprogram för genomförande av rekommendationer från energibesiktningar och liknande åtgärder.

9a. Medlemsstaterna ska främja genomförandet av energiledningssystem och energibesiktningar inom offentlig förvaltning på nationell, regional och lokal nivå.

■

Artikel 11a

Datacentraler

1. **Senast den 15 mars 2024, och därefter varje år, ska medlemsstaterna kräva att ägare och operatörer av varje datacentral på deras territorium med ett installerat it-effektbehov på minst 100 kW, särskilt inom IKT-sektorn, gör den information som anges i bilaga VIa allmänt tillgänglig på grundval av ett harmoniserat format.**

2. **Medlemsstaterna ska lämna den information som de har sammanställt i enlighet med punkt 1 till kommissionen utan dröjsmål. Informationen ska offentliggöras via en databas som inrättats och drivs av kommissionen.**

3. **Kommissionen ska anta riktlinjer om övervakning och offentliggörande av datacentralers energiprestanda i enlighet med bilaga VIa. Dessa riktlinjer ska innehålla harmoniserade definitioner för varje upplysning samt en enhetlig mätmetod, rapporteringsriktlinjer och en harmoniserad mall för informationsöverföring för att möjliggöra enhetlig rapportering i alla medlemsstater.**

4. **Medlemsstaterna ska uppmuntra ägare och operatörer av varje datacentral på sitt territorium med ett installerat it-effektbehov på minst 1 MW att beakta bästa praxis enligt den senaste versionen av den europeiska uppförandekoden för energieffektivitet i datacentraler, eller CEN-CENELEC-dokumentet CLC TR50600-99-1 "Data centre facilities and infrastructures – Part 99-1: Recommended practices for energy management", fram till dess att den delegerade akt som antagits i enlighet med artikel 31.3 i detta direktiv träder i kraft.**

5. **Kommissionen ska senast den 15 mars 2025 bedöma de tillgängliga uppgifter om energieffektiviteten i datacentraler som den fått in från medlemsstaterna i enlighet med**

punkt 2 och lämna en rapport till Europaparlamentet och rådet. Rapporten ska vid behov åtföljas av ett förslag om ytterligare åtgärder för att förbättra energieffektiviteten, bland annat fastställande av minimistandarder för prestanda och en bedömning av om det är genomförbart att ställa om centraler till nettonollutsläpp, i nära samråd med relevanta intressenter. Ett sådant förslag får innehålla en tidsram för när befintliga datacentraler ska bli skyldiga att uppfylla minimistandarderna för prestanda.

Artikel 12

Mätning för naturgas

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att slutförbrukare av naturgas, så långt det är tekniskt möjligt, ekonomiskt rimligt och proportionellt i förhållande till möjliga energibesparingar, till ett konkurrenskraftigt pris förses med individuella mätare som korrekt visar slutförbrukarens faktiska energiförbrukning och ger information om den faktiska tidpunkten för användningen.

En sådan individuell mätare till konkurrenskraftigt pris ska alltid tillhandahållas när

- a) en befintlig mätare byts ut, förutsatt att detta är tekniskt möjligt och kostnadseffektivt i förhållande till den beräknade sparpotentialen på lång sikt,
- b) en ny inkoppling görs i en ny byggnad eller större renoveringar genomförs, enligt direktiv 2010/31/EU.

2. När och i den utsträckning som medlemsstaterna inför smarta mätarsystem och introducerar smarta mätare för naturgas i enlighet med direktiv 2009/73/EG

- a) ska de säkerställa att mätarsystemen ger slutkunderna information om den faktiska tidpunkten för användningen och att fullständig hänsyn tas till energieffektivitetsmålen och fördelarna för slutkunderna när mätarnas minimifunktioner och marknadsaktörernas skyldigheter fastställs,
- b) ska de säkerställa att smarta mätare liksom dataöverföringen görs på ett säkert sätt och att slutkundernas integritet respekteras, i överensstämmelse med unionens lagstiftning om uppgifts- och integritetsskydd,
- c) ska de kräva att kunderna får lämplig rådgivning och information i samband med installationen av smarta mätare, särskilt om hela den potential som de smarta mätarna rymmer i fråga om mätaravläsning och övervakning av energianvändningen.

Artikel 13

Mätare för uppvärmning, kylning och varmvatten för hushållsbruk

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att slutkunder av fjärrvärme, fjärrkyla och varmvatten för hushållsbruk tillhandahålls mätare till ett konkurrenskraftigt pris som korrekt visar deras faktiska energianvändning.

2. När en byggnad försörjs med värme, kyla eller varmvatten för hushållsbruk från en central källa som försörjer flera byggnader, eller från ett system för fjärrvärme eller fjärrkyla, ska en mätare installeras vid värmeväxlaren eller leveranspunkten.

Artikel 14

Individuell mätning och kostnadsfördelning för värme, kyla och varmvatten för hushållsbruk

1. I flerbostadshus och byggnader med flera användningsområden som har en central källa för värme eller kyla, eller som försörjs från ett system för fjärrvärme eller fjärrkyla, ska individuella

mätare installeras för att mäta användningen av värme, kyla eller varmvatten för hushållsbruk i varje enhet i byggnaden, där det är tekniskt genomförbart och kostnadseffektivt i den meningen att det är proportionellt i förhållande till möjliga energibesparingar.

När användning av individuella mätare inte är tekniskt genomförbart eller när det inte är kostnadseffektivt för att mäta värmeanvändning i varje enhet i byggnaden ska individuella värmekostnadsfördelare användas för att mäta värmeanvändningen i varje radiator, om inte medlemsstaten i fråga visar att det inte skulle vara kostnadseffektivt att installera sådana värmekostnadsfördelare. I dessa fall får alternativa kostnadseffektiva metoder för mätning av värmeanvändningen övervägas. De generella kriterierna, metoderna och/eller förfarandena för att fastställa avsaknad av teknisk genomförbarhet och avsaknad av kostnadseffektivitet ska tydligt anges och offentliggöras av varje medlemsstat.

2. I nya flerbostadshus och i bostadsdelarna av nya byggnader med flera användningsområden, som har en central värmekälla för varmvatten för hushållsbruk eller försörjs från fjärrvärmesystem, ska, trots vad som sägs i punkt 1 första stycket, individuella mätare installeras för varmvatten för hushållsbruk.

3. För flerbostadshus eller byggnader med flera användningsområden som försörjs med fjärrvärme eller fjärrkyla, eller där gemensamma värme- eller kylsystem för sådana hus dominerar, ska medlemsstaterna säkerställa att det finns transparenta, allmänt tillgängliga nationella regler för fördelningen av kostnaden för användning av värme, kyla och varmvatten för hushållsbruk i sådana byggnader, för att säkerställa öppenhet och insyn samt korrekt redovisning av individuell användning. Sådana regler ska, där det är lämpligt, inkludera riktlinjer för fördelningen av kostnaden för energianvändningen enligt följande:

- a) Varmvatten för hushållsbruk.
- b) Värme som utstrålas från byggnadsinstallationen och för uppvärmning av gemensamma ytor, i fall då trappuppgångar och korridorer är utrustade med radiatorer.
- c) Uppvärmning eller kylning av lägenheter.

Artikel 15

Krav på fjärravläsning

1. Mätare och värmekostnadsfördelare i enlighet med artiklarna 13 och 14 som nyinstallerats ska utgöras av fjärravläsbara anordningar. Villkoren för teknisk genomförbarhet och kostnadseffektivitet i artikel 14.1 ska gälla.

2. Mätare och värmekostnadsfördelare som inte är fjärravläsbara men som redan installerats ska göras fjärravläsbara eller ersättas med fjärravläsbara anordningar senast den 1 januari 2027, om inte medlemsstaten i fråga visar att detta inte är kostnadseffektivt.

Artikel 16

Faktureringsinformation för naturgas

1. När slutförbrukarna inte har sådana smarta mätare som avses i direktiv 2009/73/EG ska medlemsstaterna säkerställa tillförlitlig, korrekt faktureringsinformation för naturgas grundad på faktisk användning, i enlighet med punkt 1.1 i bilaga VII, i de fall där det är tekniskt möjligt och ekonomiskt försvarbart.

Denna skyldighet kan fullgöras med hjälp av ett system med regelbunden självavläsning där slutkunderna meddelar energileverantören avläsningar från sin mätare. Faktureringen ska inte baseras på uppskattad användning eller en schablonavgift, annat än när slutkunden inte har uppgett någon mätaravläsning för ett visst faktureringsintervall.

2. Mätare som installerats i enlighet med direktiv 2009/73/EG ska möjliggöra tillhandahållande av korrekt faktureringsinformation grundad på faktisk användning. Medlemsstaterna ska säkerställa att slutkunderna har möjlighet att lätt få tillgång till kompletterande information om sin historiska användning så att de kan göra detaljerade självkontroller.

Kompletterande information om historisk användning ska innefatta följande:

- a) Samlade uppgifter för åtminstone de föregående tre åren eller för den tid som gått sedan leveransavtalets start, om den perioden är kortare. Dessa uppgifter ska motsvara de intervaller för vilka frekvent faktureringsinformation har framställts.
- b) Detaljerade uppgifter om tidpunkt för användningen per dag, vecka, månad och år. Dessa uppgifter ska göras tillgängliga för slutkunden via internet eller mätarens gränssnitt för en period som omfattar åtminstone de föregående 24 månaderna eller den tid som gått sedan leveransavtalets start, om den perioden är kortare.

3. Oberoende av om smarta mätare installerats eller inte

- a) ska medlemsstaterna kräva att informationen på slutkundens energifaktura och om slutkundens historiska användning, i den utsträckning sådan information finns tillgänglig, på slutkundens begäran görs tillgänglig för en av denne utsedd leverantör av energitjänster,
- b) ska medlemsstaterna säkerställa att slutkunden kan välja elektronisk faktureringsinformation och e-faktura och på begäran får en klar och tydlig förklaring på hur fakturan har upprättats, särskilt om fakturorna inte är grundade på faktisk användning,
- c) ska medlemsstaterna säkerställa att lämplig information görs tillgänglig med fakturan som ger slutkunderna en heltäckande redovisning av de aktuella energikostnaderna, i enlighet med bilaga VII,
- d) får medlemsstaterna föreskriva att informationen i dessa fakturor, på slutanvändarens begäran, inte ska anses utgöra en betalningsbegäran; i sådana fall ska medlemsstaterna säkerställa att leverantörer av energikällor erbjuder flexibla arrangemang för de faktiska betalningarna,
- e) ska medlemsstaterna kräva att användare på begäran snabbt och på ett lättbegripligt sätt ges information och uppskattningar avseende energikostnaderna som gör att avtal kan jämföras på likvärdig grund.

Artikel 17

Fakturerings- och användningsinformation för värme, kyla och varmvatten för hushållsbruk

1. Om mätare eller värmekostnadsfördelare finns installerade ska medlemsstaterna säkerställa att fakturerings- och användningsinformation är tillförlitlig, korrekt och baserad på faktisk användning eller avläsningar av värmekostnadsfördelare, i enlighet med punkterna 1 och 2 i bilaga VIII, för alla slutanvändare .

Denna skyldighet får, utom i fallet med individuell mätning av användning som baseras på värmekostnadsfördelare enligt artikel 14, om en medlemsstat föreskriver det fullgöras med hjälp av ett system med regelbunden självavläsning av slutkunden eller slutanvändaren genom vilket de meddelar avläsningar från sin mätare. Fakturering ska grundas på uppskattad användning eller en schablonavgift enbart där slutkunden eller slutanvändaren inte har uppgett någon mätaravläsning för ett visst faktureringsintervall.

2. Medlemsstaterna ska

- a) om information om slutanvändares energifakturor och historiska användning eller avläsningar av värmekostnadsfördelare är tillgänglig kräva att denna information på begäran av slutanvändaren görs tillgänglig för en av slutanvändaren utsedd leverantör av energitjänster,
- b) säkerställa att slutkunder kan välja elektronisk faktureringsinformation och e-faktura,
- c) säkerställa att tydlig och begriplig information tillhandahålls tillsammans med fakturan för alla slutanvändare i enlighet med punkt 3 i bilaga VIII,
- d) främja it-säkerhet och säkerställa integritet och dataskydd för slutanvändarna i enlighet med tillämplig unionsrätt.

Medlemsstaterna får föreskriva att tillhandahållande av faktureringsinformation, på slutkundens begäran, inte får anses utgöra en betalningsbegäran. I sådana fall ska medlemsstaterna säkerställa att det erbjuds flexibla arrangemang för den faktiska betalningen.

3. Medlemsstaterna ska besluta vem som ska vara ansvarig för att tillhandahålla den information som avses i punkterna 1 och 2 till de slutanvändare som inte har något direkt eller individuellt avtal med en energileverantör.

Artikel 18

Kostnad för tillgång till mätar- och faktureringsinformation för naturgas

Medlemsstaterna ska säkerställa att slutkunder får alla sina fakturor och sin faktureringsinformation om energianvändning utan kostnad och att slutkunder utan kostnad och på lämpligt sätt kan få tillgång till uppgifter om sin användning.

Artikel 19

Kostnad för tillgång till mätar-, fakturerings- och användningsinformation för värme, kyla och varmvatten för hushållsbruk

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att slutanvändare får alla sina fakturor och sin faktureringsinformation om energianvändning utan kostnad och att slutanvändare utan kostnad och på lämpligt sätt kan få tillgång till uppgifter om sin användning.

2. Trots vad som sägs i punkt 1 i den här artikeln ska fördelningen av kostnader för faktureringsinformation om den individuella användningen av värme, kyla och varmvatten för hushållsbruk i flerbostadshus och byggnader med flera användningsområden enligt artikel 14 göras utan vinstsyfte. Kostnader som härrör från överlåtandet av den uppgiften till en tredje part, till exempel en tjänsteleverantör eller den lokala energileverantören, inklusive mätning, fördelning och redovisning avseende faktisk individuell användning i sådana byggnader, får överföras till slutanvändarna, om dessa kostnader är rimliga.

3. I syfte att säkerställa rimliga kostnader för tjänster för individuell mätning enligt punkt 2 får medlemsstaterna stimulera konkurrensen inom den tjänstesektorn genom att vidta lämpliga åtgärder, till exempel att rekommendera eller på annat sätt främja användning av upphandling och/eller användning av driftskompatibla anordningar och system som underlättar byte mellan tjänsteleverantörer.

KAPITEL IV

KONSUMENTUPPLYSNING OCH ANVÄNDARMAKT

Artikel 20

Grundläggande avtalsenliga rättigheter avseende värme, kyla och varmvatten för hushållsbruk

1. Om inte annat följer av unionsreglerna om konsumentskydd, särskilt Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU¹ och rådets direktiv 93/13/EEG², ska medlemsstaterna säkerställa att slutkunder och, när det uttryckligen anges, slutanvändare har de rättigheter som föreskrivs i punkterna 2–8 i denna artikel.

2. Slutkunderna ska ha rätt till ett avtal med sin leverantör, som anger följande:

- a) Leverantörens namn och adress.
- b) De tjänster som tillhandahålls och den tjänstekvalitet som erbjuds.
- c) De typer av underhållstjänster som erbjuds.
- d) På vilket sätt aktuell information om tillämpliga tariffer, underhållskostnader och kombinerade varor eller tjänster kan erhållas.
- e) Avtalets löptid och hur avtalet och tjänsterna förlängs eller sägs upp, inklusive varor eller tjänster som kombineras med dessa tjänster, och om avtalet kan sägas upp avgiftsfritt.
- f) Villkoren för ersättning och återbetalning om tjänsterna inte håller angiven kvalitet, inbegripet i händelse av inkorrekt eller försenad fakturering.
- g) Hur det tvistlösningsförfarande utanför domstol som avses i artikel 21 inleds.
- h) Information om konsumentens rättigheter, inbegripet information om behandlingen av klagomål och all den information som avses i denna punkt, som ska vara tydligt angiven på fakturan eller på företagets webbplats **och inbegripa kontaktuppgifter eller en länk till webbplatsen för den gemensamma kontaktpunkt som avses i artikel 21.**

Villkoren ska vara skäliga och kända på förhand. Information om villkoren ska under alla omständigheter lämnas innan avtalet ingås eller bekräftas. Om avtal ingås genom en mellanhand ska den information som avses i denna punkt också tillhandahållas innan avtalet ingås.

Slutkunderna och slutanvändarna ska ges en sammanfattning av de viktigaste avtalsvillkoren på ett begripligt sätt och uttryckt på ett kortfattat och enkelt språk.

2a. Leverantörerna ska ge slutkunderna och slutanvändarna en kopia av avtalet och transparent information om tillämpliga priser, tariffer och standardvillkor för tillgång till och utnyttjande av tjänster avseende värme, kyla och varmvatten för hushållsbruk.

3. Slutkunderna ska i god tid underrättas om varje avsikt att ändra avtalsvillkoren.

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU av den 25 oktober 2011 om konsumenträttigheter och om ändring av rådets direktiv 93/13/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/44/EG och om upphävande av rådets direktiv 85/577/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG (EUT L 304, 22.11.2011, s. 64).

² Rådets direktiv 93/13/EEG av den 5 april 1993 om oskäliga villkor i konsumentavtal (EGT L 95, 21.4.1993, s. 29).

Leverantörerna ska på ett transparent och lättbegripligt sätt underrätta sina slutkunder direkt om varje ändring av leveranspriserna och om skälen och villkoren för detta och ändringens omfattning, vid en lämplig tidpunkt som infaller senast två veckor eller, när det gäller hushållskunder, en månad innan ändringen träder i kraft. **Slutkunderna ska informeras om sin rätt att säga upp ett avtal om de inte godtar de nya avtalsvillkor eller ändringar av leveranspriserna som leverantören meddelat i enlighet med avtalet. Slutkunderna ska utan dröjsmål informera slutanvändarna om de planerade avtalsändringarna.**

4. Leverantörerna ska erbjuda slutkunderna ett brett val av betalningssätt. Dessa betalningssätt får inte medföra oskälig diskriminering mellan kunder. Alla skillnader i avgifter som kan hänföras till betalningssätt eller system för förskottsbetalning ska vara objektiva, icke-diskriminerande och proportionella och får inte överstiga betalningsmottagarens direkta kostnader för användningen av ett visst betalningssätt eller system för förskottsbetalning, i linje med artikel 62 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2366¹.

5. Enligt punkt 6 ska hushållskunder som har tillgång till system för förskottsbetalning inte missgynnas på grund av dessa system.

6. Leverantörerna ska erbjuda slutkunderna och, **i tillämpliga fall**, slutanvändarna skäliga och transparenta allmänna villkor, som ska tillhandahållas på ett klart och otvetydigt språk och inte får omfatta hinder för kundernas utövande av sina rättigheter som inte följer direkt av avtalet, såsom alltför omfattande avtalshandlingar. Slutanvändarna ska på begäran få tillgång till dessa allmänna villkor. Slutkunderna och slutanvändarna ska skyddas mot oskäliga eller vilseledande försäljningsmetoder. Slutkunder med funktionsnedsättning ska förses med all relevant information från sina avtal med leverantören i tillgängliga format.

7. Slutkunderna och slutanvändarna ska ha rätt till en god standard i fråga om både tillhandahållandet av tjänster och behandlingen av klagomål från leverantörernas sida. Leverantörerna ska hantera klagomål på ett enkelt, rättvist och snabbt sätt.

7a. Behöriga myndigheter med ansvar för att se till att de konsumentskyddsåtgärder som fastställs i detta direktiv efterlevs ska vara oberoende av marknadsintressen och kunna fatta administrativa beslut.

Artikel 21

Information och medvetandehöjande

1. Medlemsstaterna ska **i samarbete med regionala och lokala myndigheter** säkerställa att informationen om tillgängliga energieffektivitetsåtgärder, enskilda åtgärder och finansiella och rättsliga ramar är transparent, **åtkomlig** och sprids på bred front till alla berörda marknadsaktörer, såsom slutkunder, slutanvändare, konsumentorganisationer, företrädare för det civila samhället, gemenskaper för förnybar energi, medborgarenergigemenskaper, lokala och regionala myndigheter, energiorgan, tillhandahållare av socialtjänster, byggföretag, arkitekter, ingenjörer, miljörevisorer, energibesiktningmän och installatörer av byggnadselement enligt definitionen i artikel 2.9 i direktiv 2010/31/EU.

2. Medlemsstaterna ska vidta lämpliga åtgärder för att främja och möjliggöra att slutkunder och slutanvändare använder energi på ett effektivt sätt. Dessa åtgärder ska ingå i en nationell strategi såsom den integrerade nationella energi- och klimatplanen i enlighet med förordning (EU) 2018/1999, eller den långsiktiga renoveringsstrategin enligt direktiv ... **[samarbetning av**

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2366 av den 25 november 2015 om betaltjänster på den inre marknaden, om ändring av direktiven 2002/65/EG, 2009/110/EG och 2013/36/EU samt förordning (EU) nr 1093/2010 och om upphävande av direktiv 2007/64/EG (EUT L 337, 23.12.2015, s. 35).

energiprestandadirektivet – 2021/0426 (COD)].

Med avseende på tillämpningen av denna artikel ska dessa åtgärder omfatta en rad instrument och politiska åtgärder för att främja ett förändrat beteende, såsom

- i) skatteincitament,
- ii) tillgång till finansiering, kuponger, bidrag eller subventioner,
- iiia) tillgång till offentligt stödda energibesiktningar och skräddarsydda rådgivningstjänster och stödåtgärder för hushållskunder, särskilt utsatta kunder, personer som påverkas av energifattigdom och, om tillämpligt, personer som bor i subventionerade bostäder,**
- iiib) skräddarsydda rådgivningstjänster för små och medelstora företag och mikroföretag,**
- iii) informationsspridning i tillgänglig form till personer med funktionsnedsättning,
- iv) projektmodeller,
- v) aktiviteter på arbetsplatsen.
- vi) utbildningsverksamhet,
- vii) digitala verktyg,
- viiia) strategier för engagemang.**

Med avseende på tillämpningen av denna artikel ska dessa åtgärder också innefatta men inte vara begränsade till följande olika sätt att engagera sådana marknadsaktörer som de som avses i punkt 1:

- i) Inrättande av gemensamma kontaktpunkter eller liknande mekanismer för tillhandahållande av teknisk, administrativ och finansiell rådgivning om energieffektivitet, inklusive ***energikontroller på plats för hushåll***, energirenovering av byggnader, ***information om byte av gamla och ineffektiva värmesystem mot moderna och mer effektiva anordningar*** och användning av förnybar energi ***och energilagring*** för byggnader, till slutkunder och slutanvändare, särskilt hushåll och mindre icke-hushållskunder och -användare, ***inbegripet små och medelstora företag och mikroföretag***.
- ia) Samarbete med privata aktörer som tillhandahåller tjänster såsom energibesiktningar, finansieringslösningar och genomförande av energirenoveringar samt främjande av sådana tjänster.**
- ii) Kommunikation om kostnadseffektiva förändringar i fråga om energianvändning som är lätta att genomföra.
- iii) Spridning av information om energieffektivitetsåtgärder och finansieringsinstrument.
- iv) Tillhandahållande av gemensamma kontaktpunkter där slutkunderna och slutanvändarna kan få tillgång till all nödvändig information om sina rättigheter, tillämplig rätt och tillgängliga mekanismer för tvistlösning i händelse av en tvist. Dessa gemensamma kontaktpunkter kan ingå i allmänna konsumentupplysningsställen.

2a. Vid tillämpning av denna artikel ska medlemsstaterna samarbeta med relevanta myndigheter och privata intressenter för att utveckla särskilda lokala, regionala eller nationella kontaktpunkter för energieffektivitet. Dessa kontaktpunkter ska vara sektorsövergripande och tvärvetenskapliga och leda till lokalt utvecklade projekt genom att

- a) ge råd om och tillhandahålla effektiv information om tekniska och finansiella möjligheter och lösningar för hushåll, små och medelstora företag, mikroföretag och offentliga organ,***

- b) *sammanlänka potentiella projekt med marknadsaktörer, särskilt småskaliga projekt,*
- c) *ge råd om energianvändningsbeteende i syfte att aktivt engagera konsumenterna,*
- d) *tillhandahålla information om utbildningsprogram och utbildning för att säkerställa fler yrkesverksamma inom energieffektivitet samt omskolning och kompetensutveckling för att tillgodose marknads behov,*
- e) *samla in och lämna in aggregerade typuppgifter till kommissionen från energieffektivitetsprojekt som möjliggörs av de gemensamma kontaktpunkterna, och informationen ska offentliggöras av kommissionen i en rapport vartannat år för att dela erfarenheter och förbättra det gränsöverskridande samarbetet mellan medlemsstaterna för att främja exempel på bästa praxis från olika typer av byggnader, bostäder och företag,*
- f) *ge heltäckande stöd till alla hushåll, med särskild uppmärksamhet på hushåll som lever i energifattigdom och byggnader med sämst prestanda, samt till ackrediterade företag och installatörer som tillhandahåller eftermonteringstjänster, anpassade till olika typer av bostäder och geografiska områden, och stöd som omfattar de olika etapperna i eftermonteringsprojektet, särskilt för att underlätta genomförandet av minimistandarder för energiprestanda i enlighet med artikel 9 i direktiv ... [omarbetning av energiprestandadirektivet – 2021/0426 (COD)],*
- g) *utveckla tjänster för energifattiga, utsatta konsumenter och låginkomsthushåll.*

Medlemsstaterna ska samarbeta med lokala och regionala myndigheter och uppmuntra samarbete mellan offentliga organ, energibyråer och lokalt ledda initiativ och främja, utveckla och utöka gemensamma kontaktpunkter genom en integrerad process. Kommissionen ska ge medlemsstaterna riktlinjer för att utveckla dessa gemensamma kontaktpunkter i syfte att skapa ett harmoniserat tillvägagångssätt i hela unionen.

3. Medlemsstaterna ska skapa lämpliga förutsättningar för marknadsaktörer att tillhandahålla adekvat och riktad information samt rådgivning om energieffektivitet till slutanvändare, inbegripet utsatta kunder, personer som påverkas av energifattigdom och, om tillämpligt, personer som bor i subventionerade bostäder *samt små och medelstora företag och mikroföretag.*

4. Medlemsstaterna ska säkerställa att slutkunder, slutanvändare, utsatta kunder, personer som påverkas av energifattigdom och, om tillämpligt, personer som bor i subventionerade bostäder, har tillgång till enkla, rättvisa, transparenta, oberoende, ändamålsenliga och effektiva mekanismer för tvistlösning utanför domstol för att lösa tvister som rör rättigheter och skyldigheter enligt detta direktiv, genom en oberoende mekanism, såsom en energiombudsman eller ett konsumentorgan, eller genom en tillsynsmyndighet. Om slutkunden är en konsument enligt definitionen i artikel 4.1 a i Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/11/EU¹ ska dessa mekanismer för tvistlösning utanför domstol uppfylla de krav som anges där.

Vid behov ska medlemsstaterna säkerställa att alternativa tvistlösningsorgan samarbetar för att tillhandahålla enkla, rättvisa, transparenta, oberoende, ändamålsenliga och effektiva mekanismer för tvistlösning utanför domstol vid tvister som uppstår rörande produkter eller tjänster som är kopplade till, eller kombinerade med, en produkt eller tjänst som omfattas av detta direktiv.

Det ska vara obligatoriskt för företag att delta i mekanismer för tvistlösning utanför domstol för

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/11/EU av den 21 maj 2013 om alternativ tvistlösning vid konsumenttvister och om ändring av förordning (EG) nr 2006/2004 och direktiv 2009/22/EG (direktivet om alternativ tvistlösning) (EUT L 165, 18.6.2013, s. 63).

hushållskunder, om inte medlemsstaten kan visa kommissionen att andra mekanismer är lika ändamålsenliga.

5. Utan att det påverkar de grundläggande principerna om medlemsstaternas förmogenhetsrätt och hyreslagstiftning ska medlemsstaterna vidta nödvändiga åtgärder för att undanröja regleringsmässiga och icke-regleringsmässiga hinder för energieffektivisering när det gäller uppdelningen av incitament mellan ägarna och hyresgästerna eller mellan ägare till en byggnad eller byggnadsenhet, i syfte att säkerställa att parterna inte avskräcks från att göra effektivitetshöjande investeringar som de annars skulle ha gjort på grund av att de inte individuellt kommer att erhålla de fullständiga fördelarna, eller på grund av att det saknas regler för uppdelning av kostnader och fördelar mellan dem.

Åtgärder för att avlägsna sådana hinder kan innefatta tillhandahållande av incitament, **inbegripet finansiering och möjligheten att använda sig av externa finansieringslösningar**, upphävande eller ändring av tillämpliga föreskrifter i lagar och andra författningar, antagande av riktlinjer och tolkningsmeddelanden eller förenkling av administrativa förfaranden, inbegripet nationella regler och åtgärder som reglerar beslutsprocesserna i andelsägda egendomar. Åtgärderna kan kombineras med tillhandahållande av utbildning samt specifik information om och tekniskt stöd för energieffektivitet till sådana marknadsaktörer som de som avses i punkt 1.

Medlemsstaterna ska vidta ändamålsenliga åtgärder för att stödja en flerpartsdialog med deltagande av berörda **lokala och regionala myndigheter**, offentliga parter och arbetsmarknadsparter, såsom fastighetsägar- och hyresgästföreningar, konsumentorganisationer, **energidistributörer eller företag som säljer energi i detaljistledet, energitjänsteföretag**, gemenskaper för förnybar energi, medborgarenergigemenskaper, lokala och regionala myndigheter, berörda offentliga myndigheter och organ, med syfte att lägga fram förslag om gemensamt godtagna åtgärder, incitament och riktlinjer som rör uppdelningen av incitament mellan ägare och hyresgäster eller mellan ägare till en byggnad eller byggnadsenhet.

Varje medlemsstat ska rapportera sådana hinder och åtgärder som vidtagits i sin långsiktiga renoveringsstrategi i enlighet med artikel 2a i direktiv 2010/31/EU och förordning (EU) 2018/1999.

6. Kommissionen ska främja utbyte och allmän spridning av information om bra energisparmetoder och metoder **samt tillhandahålla tekniskt stöd** för att minska uppdelningen av incitament i medlemsstaterna.

Artikel 21a

Partnerskap för energieffektivitet

1. Senast ... [12 månader efter ikraftträdandet av detta direktiv] ska kommissionen upprätta europeiska sektorsspecifika partnerskap för energieffektivitet genom att på ett inkluderande och representativt sätt sammanföra viktiga intressenter, inbegripet arbetsmarknadens parter, inom sektorer som IKT, transport, finans och byggnation. Kommissionen ska utse en ordförande för varje europeiskt sektorsspecifikt partnerskap för energieffektivitet.

2. Partnerskapen som avses i punkt 1 ska underlätta klimattalorger och uppmuntra sektorer att utarbeta färdplaner för energieffektivitet i syfte att kartlägga tillgängliga åtgärder och tekniska alternativ för att uppnå energieffektivitetsbesparingar, förbereda för förnybar energi och minska koldioxidutsläppen inom sektorerna. Sådana färdplaner ska utgöra ett värdefullt bidrag till att hjälpa sektorer att planera de nödvändiga investeringar som krävs för att uppnå målen i detta direktiv och förordning (EU) 2021/1119 samt underlätta gränsöverskridande samarbete mellan aktörer för att stärka unionens inre marknad.

Artikel 22

Stärkande och skydd av utsatta kunder och minskande av energifattigdomen

1. Medlemsstaterna ska **utarbета en robust långsiktig strategi och** vidta ändamålsenliga åtgärder för att stärka och skydda personer som påverkas av energifattigdom, utsatta kunder, **låginkomsthushåll** och, om tillämpligt, personer som bor i subventionerade bostäder.

När de definierar begreppet utsatta kunder i enlighet med artiklarna 28.1 och 29 i direktiv (EU) 2019/944 och artikel 3.3 i direktiv 2009/73/EG ska medlemsstaterna beakta slutanvändarna.

2. Medlemsstaterna ska vidta åtgärder för att öka energieffektiviteten samt relaterade konsumentskydds- eller informationsåtgärder, i synnerhet de som anges i artikel 21 och artikel 8.3, på ett prioriterat sätt bland personer som påverkas av energifattigdom, utsatta kunder, **låginkomsthushåll** och, om tillämpligt, personer som bor i subventionerade bostäder. **Medlemsstaterna ska införa lämpliga övervaknings- och utvärderingsinstrument för att säkerställa att människor som påverkas av energifattigdom får stöd via åtgärder för ökad energieffektivitet.**

3. För att stödja utsatta kunder, personer som påverkas av energifattigdom, **låginkomsthushåll** och, om tillämpligt, personer som bor i subventionerade bostäder, ska medlemsstaterna göra följande:

- a) Vidta åtgärder för förbättrad energieffektivitet för att mildra fördelningseffekterna från andra policyer och åtgärder, såsom beskattningsåtgärder som genomförs i enlighet med artikel 10 i detta direktiv, eller tillämpningen av utsläppshandel i byggnads- och transportsektorn i enlighet med direktivet om handel med utsläppsrätter [COM(2021) 551 final, 2021/0211 (COD)].
- aa) **Säkerställa att åtgärder för att främja eller underlätta energieffektivitet, särskilt åtgärder som rör byggnader och rörlighet, inte leder till en oproportionerlig prisökning på dessa tjänster eller till ökad social utestängning.**
- b) På bästa möjliga sätt använda den offentliga finansiering som finns tillgänglig på nationell nivå och unionsnivå, även, om tillämpligt, det finansiella bidrag som medlemsstaten får från den sociala klimatfonden i enlighet med [artiklarna 9 och 14 i förordningen om den sociala klimatfonden, COM 2021 568 final], samt intäkter från auktioner inom ramen för handel med utsläppsrätter i enlighet med EU:s system för handel med utsläppsrätter [COM(2021) 551 final, 2021/0211 (COD)], för investeringar i förbättrad energieffektivitet som prioriterade åtgärder.
- c) När så är tillämpligt, göra framåtblickande investeringar i åtgärder för förbättrad energieffektivitet, **såsom eftermontering av värme-, kyl- och ventilationssystem**, innan fördelningseffekterna av andra policyer och åtgärder får verkan.
- d) Främja tekniskt bistånd **som underlättar utbytet av bästa praxis när det gäller reformer av regelverk såsom fastighets- och hyreslagar gällande energieffektsåtgärder** och utrullning av möjliggörande finansiering och finansieringsverktyg, såsom lån med fakturafinansiering, lokal förlustreserv, garantifonder, medel riktade till totalrenoveringar och renoveringar med minimienergivinster.
- e) Främja tekniskt bistånd för sociala aktörer för att främja utsatta kunders aktiva deltagande på energimarknaden och positiva ändringar av deras energikonsumtionsmönster.
- f) Säkerställa tillgång till finansiering, bidrag eller subventioner som är kopplade till minimienergivinster **och underlätta tillgång till överkomliga banklån eller särskilda krediter.**

3a. Medlemsstaterna ska vidta lämpliga åtgärder för att skydda människor som drabbats av energifattigdom, låginkomsthushåll, utsatta kunder och, i tillämpliga fall, personer som bor i subventionerade bostäder mot orättvis prissättning och orättvisa prishöjningar på värme, kyla och varmvatten för hushållsbruk.

4. Medlemsstaterna ska inrätta ett nätverk av experter från olika sektorer, såsom hälso- och sjukvårdssektorn, **energisektorn**, byggsektorn, **värme- och kylsektorn** och den sociala sektorn, **i förekommande fall även lokala och regionala energiverk**, för att utveckla strategier som stöder lokala och nationella beslutsfattare i genomförandet av åtgärder för förbättrad energieffektivitet vilka minskar energifattigdomen samt åtgärder för att generera robusta långsiktiga lösningar för att minska energifattigdomen och för att utveckla ändamålsenligt tekniskt bistånd och ändamålsenliga finansieringsverktyg. Medlemsstaterna ska sträva efter att säkerställa att expertnätverket har en sammansättning som säkerställer en jämn könsfördelning och återspeglar den mångfald av mänskliga perspektiv som finns.

Samma expertnätverk **ska stödja medlemsstaterna med** följande uppgifter:

- a) Att ta fram nationella, indikatorer och kriterier för energifattigdom, energifattiga personer och begreppet utsatta kunder, inbegripet slutanvändare.
- b) Att utveckla eller förbättra relevanta indikatorer och dataset av betydelse för frågan om energifattigdom, vilka ska användas och vara föremål för rapportering.
- c) Att fastställa metoder och åtgärder för att säkerställa överkomlighet, främjande av neutralitet mellan boendekostnader eller sätt att säkerställa att offentliga medel som investeras i åtgärder för förbättrad energieffektivitet gynnar både ägare av och hyresgäster i byggnader och byggnadsenheter, i synnerhet när det gäller utsatta kunder, personer som påverkas av energifattigdom och, om tillämpligt, personer som bor i subventionerade bostäder.
- d) Att bedöma och, om tillämpligt, föreslå åtgärder för att förebygga eller åtgärda situationer där enskilda grupper löper större risk att påverkas av energifattigdom eller i högre grad drabbas av de negativa effekterna av energifattigdom, såsom kvinnor, personer med funktionshinder, äldre personer, barn och personer med minoritetsbakgrund i fråga om ras eller etnisk tillhörighet.

KAPITEL V

EFFEKTIV ENERGI FÖRSÖRJNING

Artikel 23

Bedömning och planering avseende värme och kyla

1. Som ett led i sin integrerade nationella energi- och klimatplan, sin efterföljande integrerade nationella energi- och klimatplan och respektive lägesrapporter som anmäls i enlighet med förordning (EU) 2018/1999, ska varje medlemsstat inkomma med en heltäckande bedömning avseende värme och kyla till kommissionen **som innefattar kartläggning av områden som fastställs för nya värme- och kylnät**. Denna heltäckande bedömning ska innehålla den information som anges i bilaga IX och ska åtföljas av den bedömning som utförts i enlighet med artikel 15.7 i direktiv (EU) 2018/2001.

2. Medlemsstaterna ska säkerställa att **alla relevanta parter, inbegripet offentliga och privata intressenter**, ges möjlighet att delta i utarbetandet av värme- och kylplaner, den heltäckande bedömningen samt policyer och åtgärder.

3. Vid den bedömning som avses i punkt 1 ska medlemsstaterna för det egna territoriet utföra en kostnads-nyttoanalys som grundar sig på klimatförhållanden, ekonomisk genomförbarhet och teknisk lämplighet. Kostnads-nyttoanalysen ska kunna underlätta kartläggningen och genomförandet av de mest resurs- och kostnadseffektiva lösningarna för att tillgodose behoven av värme och kyla, **med beaktande av den övergripande systemeffektiviteten, elkraftssystemets tillräcklighet och resiliens samt principen om energieffektivitet först**. Kostnads-nyttoanalysen kan ingå i en miljöbedömning enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/42/EG¹.

Medlemsstaterna ska utse den behöriga myndighet som ska ansvara för att utföra dessa kostnads-nyttoanalyser, tillhandahålla de detaljerade metoderna och antagandena i enlighet med bilaga X och fastställa och offentliggöra förfarandena för den ekonomiska analysen.

4. Om det av den bedömning som avses i punkt 1 och den analys som avses i punkt 3 framgår att det finns potential för tillämpning av högeffektiv kraftvärme och/eller effektiv fjärrvärme och fjärrkyla **och/eller kraftproduktion från spillvärme för egenanvändning** där fördelarna är större än kostnaderna, ska medlemsstaterna **eller ansvariga lokala och regionala myndigheter** vidta adekvata åtgärder för utveckling av en effektiv infrastruktur för fjärrvärme och fjärrkyla **och/eller uppmuntra utvecklingen av anläggningar för omvandling av spillrestvärme till el för egenanvändning** och/eller för att hantera utvecklingen av högeffektiv kraftvärme och användningen av värme och kyla från spillvärme och förnybara energikällor i enlighet med punkt 1 och artikel 24.4 och 24.6.

Om det av den bedömning som avses i punkt 1 och den analys som avses i punkt 3 inte framgår att det finns en potential vars fördelar är större än kostnaderna, inbegripet de administrativa kostnaderna för utförandet av den kostnads-nyttoanalys som avses i artikel 24.4, får den berörda medlemsstaten, **tillsammans med de lokala och regionala myndigheterna**, undanta anläggningar från kraven i denna punkt.

5. Medlemsstaterna ska anta policyer och åtgärder som säkerställer att den potential som identifierats i de heltäckande bedömningar som gjorts i enlighet med punkt 1 förverkligas. Dessa policyer och åtgärder ska innefatta minst de aspekter som fastställs i bilaga IX. Varje medlemsstat ska anmäla dessa policyer och åtgärder som ett led i uppdateringen av sina integrerade nationella energi- och klimatplaner, sin efterföljande integrerade nationella energi- och klimatplan och respektive lägesrapporter som anmäls i enlighet med förordning (EU) 2018/1999.

När medlemsstaterna utarbetar sina policyer och åtgärder ska de samla in information om kraftvärmeverk och kraftvärmepannor i befintliga nät för fjärrvärme och fjärrkyla och göra en bedömning av energisparpotentialen. Denna information ska åtminstone innehålla uppgifter om systemets effektivitet, systemförluster, anslutningstäthet, nätförluster och temperaturspridning, primärenergi och slutlig energianvändning, utsläppsfaktorer och energikällornas kedjor uppströms. Dessa uppgifter ska offentliggöras och medlemsstaterna ska göra dem tillgängliga för allmänheten.

6. Medlemsstaterna ska **säkerställa att regionala och lokala myndigheter utarbetar lokala värme- och kylplaner åtminstone i kommuner med en totalbefolkning som överstiger 35 000 invånare, och uppmuntra kommuner med färre invånare att utarbeta sådana planer**. Dessa planer ska

a) vara baserade på den information och de data som tillhandahålls i de heltäckande bedömningar som görs i enlighet med punkt 1 och omfatta en uppskattning och kartläggning av potentialen för att öka energieffektiviteten, inbegripet medelst

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/42/EG av den 27 juni 2001 om bedömning av vissa planers och programs miljöpåverkan (EGT L 197, 21.7.2001, s. 30).

beredskap för lågtemperaturfjärrvärme, högeffektiv kraftvärme, återvinning av spillvärme, och för förnybar energi inom värme och kyla inom det specifika området; dessutom ska en analys av värme- och kylanordningar i lokala byggnadsbestånd genomföras som tar hänsyn till den områdesspecifika potentialen för energieffektivitetsåtgärder och som utvecklar mallar för en renoveringsfärdplan för liknande byggnadstyper i syfte att åstadkomma en snabb, kostnadseffektiv och ömsesidigt samordnad omvandling av byggnader och försörjningsinfrastruktur,

- aa) vara fullt förenlig med principen om energieffektivitet först,*
- b) omfatta en strategi för utnyttjandet av den identifierade potentialen enligt punkt 6 a,*
- c) utarbetas med deltagande av alla berörda regionala eller lokala intressenter och säkerställa allmänhetens deltagande, inbegripet systemansvariga för lokal energiinfrastruktur i ett tidigt skede,*
- ca) beakta den befintliga energiinfrastrukturen för gas, värme och el,*
- d) beakta de gemensamma behoven hos lokalsamhällen och en mångfald av lokala eller regionala administrativa enheter eller regioner,*
- da) bedöma rollen för energigemenskaper och andra konsumentledda initiativ som aktivt kan bidra till genomförandet av lokala värme- och kylprojekt,*
- db) innehålla en strategi för att prioritera personer som påverkas av energifattigdom, låginkomsthushåll, utsatta konsumenter och, i tillämpliga fall, personer som bor i subventionerade bostäder enligt artikel 22, inbegripet marknadsanalyser för att identifiera och förstå målgruppernas behov och föreslå skräddarsydda program,*
- dc) bedöma hur genomförandet av identifierade policyer och åtgärder ska finansieras och tillhandahålla finansiella mekanismer som gör det möjligt för konsumenterna att övergå till förnybar värme och kyla,*
- dd) beakta överkomligheten när det gäller energi, försörjningstryggheten, elkraftssystemets tillräcklighet och resiliens,*
- e) innefatta en utvecklingsbana för att uppnå planernas mål om klimatneutralitet och en övervakning av utvecklingen i fråga om genomförandet av identifierade policyer och åtgärder,*
- ea) utveckla en strategi för att planera ersättning av gamla och ineffektiva värme- och kylanordningar hos offentliga organ med högeffektiva alternativ, i syfte att fasa ut fossila bränslen,*
- eb) bedöma potentiella synergier med de angränsande regionala eller lokala myndigheternas planer för att uppmuntra gemensamma investeringar och kostnadseffektivitet.*

Medlemsstaterna ska säkerställa att *alla berörda parter, inbegripet offentliga och berörda privata intressenter*, ges möjlighet att delta i utarbetandet av värme- och kylplaner, den heltäckande bedömningen samt policyer och åtgärder.

I detta syfte ska medlemsstaterna utarbeta rekommendationer som stöder de regionala och lokala myndigheternas genomförande av policyer och åtgärder avseende energieffektiv värme och kyla baserad på förnybar energi på regional och lokal nivå med utnyttjande av den identifierade potentialen. Medlemsstaterna ska stödja regionala och lokala myndigheter i största möjliga utsträckning och på alla sätt, inklusive finansiellt stöd och tekniska stödsystem. *Medlemsstaterna ska säkerställa att värme- och kylplanerna är i linje med andra lokala klimat-, energi- och miljöplaneringskrav för att undvika administrativ börda för de lokala och regionala myndigheterna samt uppmuntra till ett effektivt genomförande av planerna.*

6a. Lokala värme- och kylplaner får genomföras gemensamt av en grupp bestående av flera angränsande lokala myndigheter under förutsättning att det geografiska och administrativa sammanhanget samt värme- och kylinfrastrukturen lämpar sig för detta.

6b. Genomförandet av lokala värme- och kylplaner ska kontrolleras och bedömas av en behörig myndighet. Om genomförandet anses vara otillräckligt, på grundval av utvecklingsbanan och övervakningen enligt punkt 6e, ska den behöriga myndigheten föreslå åtgärder för att åtgärda bristerna i genomförandet.

Artikel 24

Värme- och kylförsörjning

1. För att öka primärenergieffektiviteten och andelen förnybar energi inom värme- och kylförsörjning anses ett system som uppfyller följande kriterier vara ett effektivt system för fjärrvärme och fjärrkyla:

- a) Till och med den 31 december **2027**, ett system som använder minst 50 % förnybar energi, 50 % spillvärme, 75 % kraftvärmeproducerad värme eller 50 % av en kombination av sådan energi och värme **som går in i nätet**.
- b) Från och med den 1 januari **2028**, ett system som använder minst 50 % förnybar energi, 50 % spillvärme, 80 % högeffektiv kraftvärmeproducerad värme eller åtminstone en kombination av sådan värmeenergi som går in i nätet där andelen förnybar energi är minst 5 % och den totala andelen förnybar energi, spillvärme och högeffektiv kraftvärmeproducerad värme är minst 50 %.
- c) Från och med den 1 januari 2035, ett system som använder minst 50 % förnybar energi och spillvärme, där andelen förnybar energi är minst 20 %.
- d) Från och med den 1 januari 2045, ett system som använder minst 75 % förnybar energi och spillvärme, där andelen förnybar energi är minst 40 %.
- e) Från och med den 1 januari 2050, ett system som använder enbart förnybar energi och spillvärme, där andelen förnybar energi är minst 60 %.
- f) **I linje med principen om energieffektivitet först får spillvärme ersätta någon av de andra energikällorna om andelen spillvärme överstiger kriterierna i leden c, d och e, och om spillvärmens annars skulle gå förlorad.**
- g) **En bedömning har gjorts av de högsta temperaturerna som behövs i distributionsnätet.**

2. När ett system för fjärrvärme och fjärrkyla byggs eller genomgår omfattande uppgradering ska medlemsstaterna säkerställa att systemet uppfyller de kriterier i punkt 1 som är tillämpliga vid den tidpunkt då systemet tas i drift eller fortsätter sin drift efter uppgraderingen. När ett system för fjärrvärme och fjärrkyla byggs eller genomgår omfattande uppgradering ska medlemsstaterna också säkerställa att det inte förekommer någon ökad användning av andra fossila bränslen än naturgas i befintliga värmekällor jämfört med ett genomsnitt av årsförbrukningen under de föregående tre kalenderåren med full drift före uppgraderingen, och att eventuella nya värmekällor i systemet inte använder några ■ fossila bränslen ■. **Medlemsstaterna ska även säkerställa att den geografiska dirigeringen av befintliga fjärrvärme- och fjärrkylsystem kartläggs och offentliggörs.**

3. Medlemsstaterna ska säkerställa att alla operatörer av befintliga system för fjärrvärme och fjärrkyla där den totala utgående energin överstiger 5 MW vilka inte uppfyller de kriterier som anges i punkt 1 b–e, från och med den 1 januari 2025 och därefter vart femte år utarbetar en plan för att öka primärenergieffektiviteten och användningen av förnybar energi **och minska distributionsförlusterna**. Planen ska omfatta åtgärder för att uppfylla de kriterier som anges i

punkt 1 b–e och ska godkännas av den behöriga myndigheten.

3a. Medlemsstaterna ska säkerställa att en datacentral med en total energitillförselnivå på över 100 kW använder spillvärme eller andra tillämpningar för återvinning av spillvärme, såvida det inte kan visas att det inte är tekniskt eller ekonomiskt genomförbart i enlighet med den bedömning som avses i punkt 4.

4. För att bedöma den ekonomiska genomförbarheten med att öka energieffektiviteten för värme- och kylförsörjningen ska medlemsstaterna se till att en kostnads-nyttoanalys i enlighet med del 2 i bilaga X utförs på anläggningsnivå när följande anläggningar nyplaneras eller genomgår omfattande uppgradering **och deras materialkostnad ännu inte har uppstått**:

- a) En termisk elproduktionsanläggning med en genomsnittlig årlig total energitillförsel på mer än 5 MW, för att utvärdera kostnaderna och fördelarna med att driva anläggningen som en högeffektiv kraftvärmeanläggning.
- b) En industrianläggning med en genomsnittlig årlig total energitillförsel på över 5 MW, för att bedöma utnyttjandet av spillvärme i anläggningen och utanför anläggningen.
- c) En tjänsteanläggning med en genomsnittlig årlig energitillförsel på över 5 MW, såsom anläggningar för rening av avloppsvatten och LNG-anläggningar, för att bedöma utnyttjandet av spillvärme i anläggningen och utanför anläggningen.
- d) En datacentral med en total energitillförselnivå på över **100 kW**, för att bedöma **teknisk genomförbarhet, kostnadseffektivitet och påverkan på energieffektivitet och efterfrågan på lokal värme, inklusive säsongsvariationer**, med att utnyttja spillvärme för att tillgodose ekonomiskt motiverad efterfrågan, och med anslutningen av denna anläggning till ett fjärrvärmenät eller ett effektivt fjärrkylsystem baserat på förnybar energi **eller andra tillämpningar för återvinning av spillvärme**. Analysen ska beakta kylsystemslösningar som tillåter att spillvärmens avlägsnas eller fångas in på en användbar temperaturnivå med minimal ytterligare energitillförsel.

Medlemsstaterna ska se till att rättsliga hinder för användning av spillvärme undanröjs och att tillräckligt stöd ges för användning av spillvärme, om de anläggningar som avses i leden a–d nyplaneras eller genomgår uppgradering. För bedömningen av spillvärmens i anläggningen för tillämpningen av led b–d får energibesiktningar i enlighet med bilaga VI utföras i stället för kostnads-nyttoanalysen enligt denna punkt.

Installation av utrustning avsedd för avskiljning av koldioxid som produceras av en förbränningsanläggning inför dess geologiska lagring i enlighet med bestämmelserna i direktiv 2009/31/EG, ska inte betraktas som uppgradering med avseende på tillämpningen av leden b och c i denna punkt.

Medlemsstaterna ska kräva att kostnads-nyttoanalysen ska genomföras i samarbete med de företag som ansvarar för driften av anläggningen.

5. Medlemsstater får från punkt 4 undanta

- a) de toppbelastnings- och reservanläggningar för elproduktion som planeras vara i drift 1500 driftstimmar per år som ett rullande medelvärde över en period av fem år, baserat på ett kontrollförfarande som medlemsstaterna fastställt i syfte att se till att detta undantagskriterium uppfylls,
- b) anläggningar som behöver vara placerade nära en geologisk lagringsplats som godkänts inom ramen för direktiv 2009/31/EG,
- c) datacentraler vars spillvärme används eller kommer att användas i ett fjärrvärmenät eller direkt för uppvärmning, varmvatten för hushållsbruk eller annan användning, antingen i den byggnad eller grupp av byggnader där den är belägen **eller annan användning i relevant område kring datacentralen**.

Medlemsstaterna får också fastställa tröskelvärden, uttryckta som mängden tillgänglig nyttiggjord spillvärme, efterfrågan på värme eller avstånden mellan industrianläggningar och fjärrvärmenäten, i syfte att undanta enskilda anläggningar från bestämmelserna i punkt 4 c och d.

Medlemsstaterna ska anmäla undantag som beslutats enligt denna punkt till kommissionen.

6. Medlemsstaterna ska besluta om de tillståndskriterier som avses i artikel 8 i direktiv (EU) 2019/944, eller motsvarande kriterier i syfte att

- a) beakta resultatet av den heltäckande bedömning som avses i artikel 23.1,
- b) säkerställa att kraven i punkt 4 uppfylls,
- c) beakta resultatet av den kostnads-nyttoanalys som avses i punkt 4.

7. Medlemsstaterna får undanta enskilda anläggningar från kravet att, i enlighet med de tillståndskriterier och motsvarande kriterier som avses i punkt 6, genomföra alternativ vars fördelar är större än kostnaderna, om det finns tvingande rättsliga, äganderättsliga eller ekonomiska skäl att göra detta. I dessa fall ska de berörda medlemsstaterna förelägga kommissionen en motiverad anmälan av sitt beslut inom tre månader efter att ha fattat det. Kommissionen får utfärda ett yttrande om anmälan inom tre månader från mottagandet.

8. Punkterna 4, 5, 6 och 7 i denna artikel ska tillämpas på anläggningar som omfattas av direktiv 2010/75/EU, utan att detta påverkar tillämpningen av kraven i det direktivet.

9. Medlemsstaterna ska samla in information om kostnads-nyttoanalyser som utförts i enlighet med punkt 4 a, b, c och d i denna artikel. Informationen ska innehålla åtminstone data om tillgängliga värmeförsörjningsmängder och värmeparametrar, antalet planerade driftstimmar per år samt anläggningarnas geografiska läge. Dessa data ska offentliggöras med vederbörlig hänsyn till deras potentiella känslighet.

10. På grundval av de harmoniserade referensvärdena för effektivitet som avses i led f i bilaga III ska medlemsstaterna säkerställa att ursprunget till el som produceras från högeffektiv kraftvärme kan garanteras enligt objektiva, transparenta och icke-diskriminerande kriterier som fastställs av varje medlemsstat. De ska se till att ursprungsgarantin uppfyller kraven och innehåller åtminstone den information som anges i bilaga XI. Medlemsstaterna ska ömsesidigt erkänna varandras ursprungsgarantier, uteslutande som bevis på informationen som avses i denna punkt. Vägran att erkänna en ursprungsgaranti som sådant bevis, i synnerhet av skäl som handlar om förebyggande av bedrägeri, måste baseras på objektiva, transparenta och icke-diskriminerande kriterier. Medlemsstater ska anmäla sådan vägran till kommissionen och ange skälen. Om en part vägrar att erkänna en ursprungsgaranti får kommissionen anta ett beslut som tvingar den vägrande parten att erkänna den, i synnerhet när det gäller de objektiva, transparenta och icke-diskriminerande kriterier på vilka ett sådant erkännande baseras.

Kommissionen ska bemyndigas att se över, genom delegerade akter i enlighet med artikel 31 i detta direktiv, de harmoniserade referensvärden för effektivitet som fastställs i kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/2402¹.

11. Medlemsstaterna ska se till att allt tillgängligt stöd för kraftvärme är förenat med villkoret att elproduktionen har sitt ursprung i högeffektiv kraftvärme och att spillvärmen används effektivt för att uppnå primärenergibesparingar. Offentligt stöd till kraftvärme och

¹ Kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/2402 av den 12 oktober 2015 om översyn av harmoniserade referensvärden för effektivitet vid separat produktion av el och värme genom tillämpning av Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/27/EU och om upphävande av kommissionens genomförandebeslut 2011/877/EU (EUT L 333, 19.12.2015, s. 54).

fjärrvärmeproduktion och fjärrvärmenät ska omfattas av regler för statligt stöd, om så är tillämpligt.

Artikel 25

Omvandling, överföring och distribution av energi

1. Nationella energitillsynsmyndigheter ska tillämpa principen om energieffektivitet först i enlighet med artikel 3 i detta direktiv när de genomför sina tillsynsuppgifter enligt direktiven (EU) 2019/944 och 2009/73/EG avseende sina beslut om driften av gas- och elinfrastruktur, inbegripet deras beslut om nättariffer, **utan att det påverkar tillämpningen av principerna om icke-diskriminering och kostnadseffektivitet. Utöver principen om energieffektivitet först ska de nationella energitillsynsmyndigheterna ta hänsyn till kostnadseffektivitet, systemeffektivitet och försörjningstrygghet och anpassa en livscykelstrategi som skyddar unionens klimatmål och hållbarhet.**

2. Medlemsstaterna ska säkerställa att de systemansvariga för överföringssystemen och distributionssystemen för gas och el tillämpar principen om energieffektivitet först i enlighet med artikel 3 i detta direktiv **och i enlighet med unionens klimat- och hållbarhetsmål** i samband med sina beslut om nätplanering, nätutveckling och investeringar. **Flexibilitet på efterfrågesidan ska vara en central del av bedömningen avseende nätplanering och nät drift.** Med beaktande av försörjningstryggheten och marknadsintegreringen ska medlemsstaterna säkerställa att de systemansvariga för överföringssystemen och distributionssystemen **investerar i framtidssäkra** tillgångar för att bidra till begränsningen av klimatförändringar. De nationella tillsynsmyndigheterna **kan** tillhandahålla metoder och riktlinjer för hur alternativen i kostnads-nyttanalysen ska bedömas **i nära samarbete med de systemansvariga för överföringssystemen och distributionssystemen, som kan dela med sig av viktig teknisk expertis**, med beaktande av de bredare fördelarna, och de ska kontrollera att de systemansvariga för överföringssystem eller distributionssystem tillämpar principen om energieffektivitet först när de godkänner, kontrollerar eller övervakar projekt som inlämnats av de systemansvariga för överföringssystem eller distributionssystem.

3. Medlemsstaterna ska säkerställa att de systemansvariga för överförings- och distributionssystemen **övervakar och kvantifierar den totala volymen av nätförluster i det nät de driver** och vidtar kostnadseffektiva åtgärder för att **öka näteffektiviteten och ta itu med behov rörande infrastrukturprojekt och förluster till följd av ökad elektrifiering på både efterfråge- och produktionssidan.** De systemansvariga för överföringssystem och distributionssystem ska rapportera dessa åtgärder **till** den nationella energitillsynsmyndigheten. **Medlemsstaterna ska säkerställa att de systemansvariga för överföringsnät och distributionsnät analyserar åtgärder för förbättrad energieffektivitet när det gäller deras befintliga överföringssystem eller distributionssystem för gas eller el och att de förbättrar energieffektiviteten i infrastrukturens utformning och drift, särskilt genom utbyggnad av smarta nät.** Medlemsstaterna ska uppmuntra de systemansvariga för överföringssystem och distributionssystem att utveckla innovativa lösningar för att förbättra **effektiviteten och hållbarheten, inklusive energieffektiviteten, i befintliga och framtida system genom incitamentbaserade regleringar.**

4. De nationella energitillsynsmyndigheterna ska i den årliga rapport som utarbetas i enlighet med artikel 59.1 i direktiv (EU) 2019/944 och i enlighet med artikel 41 i direktiv (EU) 2009/73/EG ha med ett särskilt avsnitt om framstegen i fråga om energieffektivitetsförbättringar i gas- och elinfrastruktur. I dessa rapporter ska de nationella energitillsynsmyndigheterna tillhandahålla en bedömning av **den totala effektiviteten** i driften av gas- och elinfrastrukturen, de åtgärder som vidtagits av de systemansvariga för överföringsnäten och distributionsnäten och, i tillämpliga fall, lämna rekommendationer om energieffektivitetsförbättringar, **inbegripet kostnadseffektiva alternativ som minskar**

höglaster och den totala elförbrukningen.

5. På elområdet ska medlemsstaterna se till att nätregleringen och nättariffer uppfyller kriterierna i bilaga XII, med hänsyn tagen till de riktlinjer och koder som utarbetats enligt förordning (EU) 2019/943.
6. Medlemsstaterna får tillåta komponenter i system och tariffstrukturer med ett socialt syfte för nätbunden energiöverföring och distribution, förutsatt att de störande effekterna på överförings- och distributionssystem hålls på ett nödvändigt minimum och inte är oproportionerliga mot det sociala syftet.
7. De nationella tillsynsmyndigheterna ska säkerställa avlägsnandet av sådana incitament i överförings- och distributionstariffer som inverkar menligt på energieffektiviteten ***och efterfrågefleksibiliteten*** i framställningen av, överföringen av, distributionen av och försörjningen med el och gas. ***Medlemsstaterna ska säkerställa effektivitet i utformningen av infrastrukturen och driften av den befintliga infrastrukturen och, inom ramen för direktiv (EU) 2019/944, att tarifferna gör det möjligt för leverantörer att förbättra konsumenternas deltagande i systemeffektiviteten.***
8. Systemansvariga för överföringssystem och systemansvariga för distributionssystem ska uppfylla de krav som fastställs i bilaga XII.
9. När det är lämpligt får de nationella tillsynsmyndigheterna kräva att systemansvariga för överföringssystem och systemansvariga för distributionssystem uppmanar till placering av högeffektiv kraftvärme nära områden med efterfrågan på värme genom att sänka anslutnings- och systemanvändningsavgifterna.
10. Medlemsstaterna får tillåta att producenter av el från högeffektiv kraftvärme som vill ansluta sig till nätet använder ett anbudsförfarande för anslutningsarbetet.
11. I samband med rapporteringen enligt direktiv 2010/75/EU, och utan att det påverkar tillämpningen av artikel 9.2 i det direktivet, ska medlemsstaterna överväga att ta med information om energieffektivitetsnivåer för bränsleförbränningsanläggningar med en total installerad tillförd effekt på 50 MW eller mer, mot bakgrund av relevant bästa tillgängliga teknik som utarbetats i överensstämmelse med direktiv 2010/75/EU.

KAPITEL VI

HORISONTELLA BESTÄMMELSER

Artikel 26

Tillgängliga kvalificerings-, ackrediterings- och certifieringssystem

1. Medlemsstaterna ska säkerställa en lämplig kompetensnivå som motsvarar marknadens behov för energieffektivitetsyrken. Medlemsstaterna ska i nära samarbete med arbetsmarknadens parter säkerställa att certifieringssystem och/eller motsvarande kvalificeringssystem, inbegripet lämpliga utbildningsprogram vid behov, finns tillgängliga för energieffektivitetsyrken, inbegripet leverantörer av energitjänster, leverantörer av energibesiktningar, energiansvariga, oberoende experter och installatörer av byggnadselement i enlighet med direktiv 2010/31/EU, och är tillförlitliga och bidrar till nationella energieffektivitetsmål och de övergripande EU-målen för utfasning av fossila bränslen.
Leverantörer av certifiering, och/eller motsvarande kvalificeringssystem, inbegripet lämpliga

utbildningsprogram vid behov, ska ackrediteras i enlighet med förordning (EG) nr 765/2008¹.

1a. Medlemsstaterna ska främja certifierings- och utbildningsprogram för att säkerställa en lämplig kompetensnivå för energieffektivitetsyrken som motsvarar marknadens behov. Medlemsstaterna ska vidta åtgärder för att främja deltagande i sådana program, särskilt för små och medelstora företag och egenföretagare. Senast ... [12 månader efter dagen för detta direktivs ikraftträdande] ska kommissionen genomföra en unionsomfattande kampanj för att locka fler människor till energieffektivitetsyrken och säkerställa lika tillgång för kvinnor.

1b. Senast ... [12 månader efter dagen för detta direktivs ikraftträdande] ska kommissionen inrätta en gemensam åtkomstplattform för stöd till och utbyte av kunskap kring hur man säkerställer en lämplig nivå av kvalificerade yrkesutövare för att uppnå unionens klimat- och energimål. Plattformen ska samla medlemsstater, arbetsmarknadens parter, utbildningsinstitutioner, den akademiska världen och andra relevanta intressenter för att främja och gynna bästa praxis i syfte att säkerställa fler yrkesutövare inom energieffektivitet samt nuvarande yrkesutövares omskolning och kompetensutveckling för att tillgodose marknadens behov.

2. Medlemsstaterna ska säkerställa att nationell certifiering eller motsvarande kvalificeringssystem, inbegripet utbildningsprogram vid behov, **bygger på** befintliga europeiska eller internationella standarder.

3. Medlemsstaterna ska göra de certifieringssystem, eller motsvarande kvalificeringssystem, eller lämpliga utbildningsprogram som avses i punkt 1 tillgängliga för allmänheten och samarbeta sinsemellan och med kommissionen när det gäller jämförelser mellan och erkännande av systemen.

Medlemsstaterna ska vidta lämpliga åtgärder för att göra användarna uppmärksamma på att dessa system finns tillgängliga i enlighet med artikel 27.1.

4. Medlemsstaterna ska senast den 31 december 2024 och därefter vartannat år bedöma om systemen säkerställer den nödvändiga kompetensnivån **och jämna könsfördelningen** för leverantörer av energitjänster, energibesiktningmän, energiansvariga, oberoende experter och installatörer av byggnadselement i enlighet med direktiv 2010/31/EU. **De ska också bedöma hur många yrkesutövare som finns och hur många som behövs. De ska offentliggöra bedömningen och rekommendationerna till följd av denna.**

Artikel 27

Energitjänster

1. Medlemsstaterna ska främja energitjänstemarknaden och små och medelstora företags tillgång till denna genom att sprida tydlig och lättillgänglig information om

- a) tillgängliga energitjänsteavtal och klausuler som bör ingå i ett sådant kontrakt för att garantera energibesparingar och slutkunders rättigheter,
- b) finansiella instrument, incitament, bidrag, revolverande fonder, garantier, försäkringssystem och lån till stöd för projekt inom området energieffektivisering,
- c) tillgängliga leverantörer av energitjänster som är kvalificerade och/eller certifierade, och deras kvalifikationer och/eller certifieringar i enlighet med artikel 26,
- d) tillgängliga övervaknings- och kontrollmetoder och kvalitetskontrollsystem.

2. Medlemsstaterna ska uppmuntra utvecklingen av kvalitetsmärkningar, bland annat från

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 av den 9 juli 2008 om krav för ackreditering och marknadskontroll i samband med saluföring av produkter och upphävande av förordning (EEG) nr 339/93 (EUT L 218, 13.8.2008, s. 30).

branschorganisationers sida, baserat på europeiska eller internationella standarder i förekommande fall.

3. Medlemsstaterna ska tillgängliggöra för allmänheten och regelbundet uppdatera en förteckning över tillgängliga leverantörer av energitjänster som är kvalificerade och/eller certifierade, och deras kvalifikationer och/eller certifieringar i enlighet med artikel 26, eller tillhandahålla ett gränssnitt där leverantörer av energitjänster kan ge information.

4. Medlemsstaterna ska **säkerställa att** offentliga organ **använder** avtal om energiprestanda vid renovering av stora byggnader. Vid renovering av stora byggnader som inte är bostadshus **och offentligägda bostadshus** som har en användbar golvyta som överstiger **500 m² och av byggnader för samhällsnyttiga ändamål** ska medlemsstaterna säkerställa att offentliga organ bedömer om det är genomförbart att använda avtal om energiprestanda **och andra prestandabaserade energitjänster**.

Medlemsstaterna får uppmuntra offentliga organ att kombinera avtal om energiprestanda med utökade energitjänster, inbegripet efterfrågefleksibilitet och lagring, **för att säkerställa energibesparingar och genomgående upprätthålla de uppnådda resultaten genom kontinuerlig övervakning, effektiv drift och underhåll**.

5. Medlemsstaterna ska stödja den offentliga sektorn när det gäller att gå igenom erbjudanden om tjänster, särskilt för renovering av byggnader genom att

- a) tillhandahålla modeller för avtal om energiprestanda som innehåller åtminstone de punkter som räknas upp i bilaga XIII och ta hänsyn till de befintliga europeiska eller internationella standarderna, tillgängliga upphandlingsriktlinjer och Eurostats vägledning om den statistiska behandlingen av avtal om energiprestanda i offentliga räkenskaper,
- b) tillhandahålla information om bästa praxis för avtal om energiprestanda, inbegripet en kostnads-nyttanalytisk analys med ett livscykelräkande, om sådan finns tillgänglig,
- c) **främja och** tillgängliggöra för allmänheten en databas över genomförda och pågående projekt som avser avtal om energiprestanda vilken även omfattar planerade och uppnådda energibesparingar.

6. Medlemsstaterna ska ge stöd så att marknaden för energitjänster fungerar på ett korrekt sätt genom att vidta följande åtgärder:

- a) Fastställa och offentliggöra kontaktpunkter där slutkunder kan få den information som avses i punkt 1.
- b) Avlägsna lagstiftningshinder och andra hinder för användning av avtal om energiprestanda och andra modeller för energieffektivitetstjänster för identifiering och/eller genomförande av energibesparingsåtgärder.
- c) Inrätta och främja rollen för rådgivande organ, **energitjänsteföretag** och oberoende mellanhänder på marknaden, inbegripet gemensamma kontaktpunkter eller liknande stödmekanismer, för att stimulera marknadsutvecklingen på efterfråge- och utbudssidan, och göra information om dessa stödmekanismer allmänt tillgänglig och åtkomlig för marknadsaktörer.

7. För att stödja en välfungerande marknad för energitjänster får medlemsstaterna inrätta en individuell mekanism eller utse en ombudsman för att säkerställa en effektiv hantering av klagomål och tvistlösning utanför domstol för tvister som rör avtal om energitjänster eller energiprestanda.

8. Medlemsstaterna ska se till att energidistributörer, systemansvariga för distributionssystem och företag som säljer energi i detaljistledet, avhåller sig från aktiviteter som kan hindra efterfrågan på och leveransen av energitjänster eller åtgärder för att förbättra

energieffektiviteten, eller hindra utvecklingen av marknader för sådana tjänster eller åtgärder, däribland att stänga marknaden för konkurrenter eller missbruka en dominerande ställning.

Artikel 28

Nationell energieffektivitetsfond, finansiering och tekniskt stöd

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i EUF-fördraget ska medlemsstaterna underlätta inrättandet av finansieringsmekanismer eller använda befintliga sådana för åtgärder för att förbättra energieffektiviteten i syfte att maximera fördelarna med flerdubbla finansieringsflöden samt användning av en kombination av bidrag, finansieringsinstrument och tekniskt stöd.

2. Kommissionen ska, om så är lämpligt, direkt eller genom de europeiska finansinstituten, bistå medlemsstaterna med att inrätta finansieringsmekanismer och system för projektutvecklingsstöd på nationell, regional eller lokal nivå i syfte att öka investeringar i energieffektivitet i olika sektorer, och skydda och stärka utsatta kunder, personer som påverkas av energifattigdom och, om tillämpligt, personer som bor i subventionerade bostäder, exempelvis genom att integrera ett jämställdhetsperspektiv så att ingen lämnas utanför.

3. Medlemsstaterna ska anta åtgärder som säkerställer att låneprodukter för energieffektivitet, såsom gröna hypotekslån och gröna lån, med eller utan säkerhet, erbjuds brett och på ett icke-diskriminerande sätt av finansinstitut och är synliga och tillgängliga för konsumenterna. Medlemsstaterna ska anta åtgärder för att främja genomförandet av finansieringssystem med fakturafinansiering och skattefinansiering. Medlemsstaterna ska säkerställa att banker och andra finansinstitut får information om möjligheter att delta i finansieringen av åtgärder för förbättrad energieffektivitet, också genom att skapa offentlig-privata partnerskap.

3a. Utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i EUF-fördraget ska medlemsstaterna anta finansiella stödsystem för att öka användningen av åtgärder för förbättrad energieffektivitet för nybyggda system eller omfattande renovering av individuella system och fjärrvärme- och fjärrkylsystem och ersätta gamla och ineffektiva värme- och kylanordningar med högeffektiva alternativ.

Medlemsstaterna ska underlätta inrättandet av lokal expertis och tekniskt stöd för rådgivning om bästa metoder för hur man uppnår minskade koldioxidutsläpp från lokal fjärrvärme och fjärrkyla, såsom tillgång till lokalt tillgängliga projekt och särskilt ekonomiskt stöd.

4. Kommissionen ska underlätta utbyte av bästa praxis mellan de behöriga nationella eller regionala myndigheterna eller organen, till exempel genom årliga möten för tillsynsorganen, offentliga databaser med uppgifter om hur medlemsstaterna genomfört åtgärderna och jämförelse mellan olika länder.

5. För att mobilisera privat finansiering av energieffektivitetsåtgärder och energirenovering ***och bidra till uppnåendet av unionens energieffektivitetsmål, såväl som till de nationella bidragen enligt artikel 4 i denna artikel och till målen i*** direktiv 2010/31/EU ska kommissionen föra en dialog med både offentliga och privata finansinstitut ***samt specifika sektorer såsom transport-, IKT- och byggsektorn*** för att kartlägga ***behov och*** vilka potentiella åtgärder den kan vidta.

6. De åtgärder som avses i punkt 5 ska innefatta följande:

a) Mobilisering av kapitalinvesteringar i energieffektivitet genom beaktande av de vidare effekterna av energibesparingar.

aa) Underlätta genomförandet av särskilda finansieringsinstrument för energieffektivitet och finansieringssystem i stor skala som ska inrättas av finansinstitut.

- b) Säkerställande av bättre ekonomiska resultatindikatorer och indikatorer för energiprestanda genom att
 - i) undersöka ytterligare hur investeringar i energieffektivitet ökar värdet på underliggande tillgångar,
 - ii) stödja studier för att bedöma det ekonomiska värdet av andra än energirelaterade fördelar vid investeringar i energieffektivitet.

7. I syfte att mobilisera privat finansiering av energieffektivitetsåtgärder och energirenoveringar ska medlemsstaterna när de genomför detta direktiv

- a) överväga hur de **energiledningssystem och** energibesiktningar som avses i artikel 11 kan användas på bättre sätt för att påverka beslutsfattandet,
- b) optimera användningen av de möjligheter och verktyg som finns tillgängliga från unionsbudgeten och som föreslagits i initiativet om smart finansiering för smarta byggnader och i kommissionens meddelande om renoveringsvågen.

8. Senast den 31 december 2024 ska kommissionen ge medlemsstaterna och marknadsaktörerna vägledning i hur de öppnar upp för privata investeringar.

Vägledningen ska syfta till att hjälpa medlemsstaterna och marknadsaktörerna att utveckla och genomföra sina energieffektivitetsinvesteringar inom de olika unionsprogrammen, och kommer att omfatta förslag på lämpliga finansiella mekanismer och lösningar, med en kombination av bidrag, finansieringsinstrument och projektutvecklingsstöd, för att skala upp befintliga initiativ och använda unionsmedel som en katalysator för att stimulera och utlösa privat finansiering.

9. **Senast den ... [dag för införlivande]** får medlemsstaterna inrätta en nationell energieffektivitetsfond. Syftet med denna **nationella energieffektivitetsfond** ska vara att genomföra energieffektivitetsåtgärder **till stöd för medlemsstaternas nationella bidrag i enlighet med artikel 4.2. Den nationella energieffektivitetsfonden får inrättas som en särskild fond inom en redan befintlig nationell facilitet som främjar kapitalinvesteringar.**

Medlemsstaterna ska inrätta finansieringsinstrument, inbegripet offentliga garantier, i sina nationella energieffektivitetsfonder för att öka utnyttjandet av privata investeringar i energieffektivitet och i de produkter för energieffektivitetsslån och innovativa system som avses i punkt 3 i denna artikel. Den nationella energieffektivitetsfonden ska, i enlighet med artiklarna 8.3 och 22, stödja genomförandet av åtgärder på ett prioriterat sätt bland utsatta kunder, personer som påverkas av energifattigdom och, om tillämpligt, personer som bor i subventionerade bostäder. Stödet ska omfatta finansiering av energieffektivitetsåtgärder för små och medelstora företag, för att stimulera och utlösa privat finansiering för små och medelstora företag, och därigenom stödja genomförandet av nationella energieffektivitetsåtgärder för att stödja medlemsstaternas uppnående av sina nationella energieffektivitetsbidrag och vägledande utvecklingsbanor enligt artikel 4.2. [Den nationella energieffektivitetsfonden får finansieras med intäkter från auktionering av utsläppsrätter inom ramen för EU:s system för handel med utsläppsrätter för byggnadssektorn och transportsektorn.]

10. Medlemsstaterna får tillåta att offentliga organ uppfyller skyldigheterna enligt artikel 6.1 genom årliga bidrag till den nationella energieffektivitetsfonden som motsvarar beloppet för de investeringar som krävs för att uppfylla dessa skyldigheter.

11. Medlemsstaterna får föreskriva att kvotpliktiga parter kan fullgöra sina skyldigheter enligt artikel 8.1 och 8.4 genom att årligen till den nationella energieffektivitetsfonden betala ett belopp som motsvarar de investeringar som krävs för att uppfylla dessa skyldigheter.

12. Medlemsstaterna får utnyttja sina intäkter från årliga utsläppstilldelningar enligt beslut nr 406/2009/EG för utvecklingen av innovativ finansiering för energieffektivitetsförbättringar.

12a. Kommissionen ska bedöma om de åtgärder för investeringar i energieffektivitet som vidtas i medlemsstaterna är effektiva och ändamålsenliga och om de lyckas öka privata investeringar i energieffektivitet, samtidigt som de behov av offentlig finansiering som uttrycks i de nationella energi- och klimatplanerna beaktas. Kommissionen ska utvärdera huruvida en energieffektivitetsmekanism på unionsnivå, med syfte att tillhandahålla en EU-garanti, tekniskt stöd, inbegripet gemensamma kontaktpunkter samt tillhörande bidrag för att möjliggöra genomförandet av finansieringsinstrument och finansierings- och stödsystem på nationell nivå, på ett kostnadseffektivt sätt kan stödja uppnåendet av unionens energi- och klimatmål, och vid behov föreslå inrättandet av en sådan mekanism.

Kommissionen ska i detta syfte, senast den ... [30 mars 2024] överlämna en rapport till Europaparlamentet och rådet, vilken vid behov ska åtföljas av ett lagstiftningsförslag.

12b. Medlemsstaterna ska rapportera till kommissionen senast den ... [15 mars 2025] och därefter vartannat år, som en del av sina integrerade nationella energi- och klimatlägesrapporter i enlighet med artiklarna 17 och 21 i förordning (EU) 2018/1999 följande uppgifter:

- a) En uppskattning av volymen av offentliga och privata investeringar i energieffektivitet, inbegripet investeringar via avtal om energiprestanda och den hävstångseffekt som uppnås genom offentlig finansiering till stöd för energieffektivitetsåtgärder.*
- b) Volymen av produkter för energieffektivitetslån, där åtskillnad görs mellan låneprodukter med respektive utan säkerhet.*
- c) Nationella finansieringsprogram för att öka användningen av energieffektivitet och bästa praxis samt innovativa finansieringssystem för energieffektivitet.*

För att underlätta utarbetandet av den rapport som avses i första stycket ska kommissionen tillhandahålla medlemsstaterna en gemensam mall senast den ... [15 mars 2024]. Medlemsstaterna ska bifoga en bilaga till sina integrerade nationella energi- och klimatlägesrapporter, upprättade i enlighet med mallen.

Artikel 29

Omvandlingsfaktorer och primärenergifaktorer

1. Vid jämförelse av energibesparingar och omvandling till en jämförbar enhet ska de effektiva värmevärdena i bilaga VI till kommissionens genomförandeförordning (EU) 2018/2066¹ och de primärenergifaktorer som anges i punkt 2 gälla, om inte användning av andra värden eller faktorer kan motiveras.
2. En primärenergifaktor ska tillämpas när energibesparingarna beräknas i primärenergitermer med hjälp av en bottom-up-strategi som grundar sig på slutlig energianvändning.
3. När det gäller besparingar i kWh el ska medlemsstaterna använda en koefficient för att på ett tillförlitligt sätt beräkna de resulterande primärenergibesparingarna. Medlemsstaterna ska använda en standardkoefficient på 2,1 eller använda sitt utrymme för skönsmässig bedömning för att fastställa en annan koefficient om det kan motiveras utifrån de nationella omständigheterna.
4. När det gäller besparingar i kWh av andra energibärare ska medlemsstaterna använda en

¹ Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2018/2066 av den 19 december 2018 om övervakning och rapportering av växthusgasutsläpp i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG och om ändring av kommissionens förordning (EU) nr 601/2012 (EUT L 334, 31.12.2018, s. 1).

koefficient för att på ett tillförlitligt sätt beräkna de resulterande primärenergibesparingarna.

5. När medlemsstater fastställer sin egen koefficient till ett standardvärde som tillhandahålls i enlighet med detta direktiv, ska det fastställas genom en transparent metod som baseras på nationella *eller lokala* omständigheter som påverkar primärenergianvändningen. Dessa omständigheter ska vara styrkta och verifierbara samt grundas på objektiva och icke-diskriminerande kriterier.

6. När medlemsstater fastställer en egen koefficient ska de ta hänsyn till den energimix som finns med i uppdateringen av deras integrerade nationella energi- och klimatplaner och efterföljande nationella energi- och klimatplan som ska anmälas till kommissionen i enlighet med förordning (EU) 2018/1999. Om medlemsstater avviker från standardvärdet ska de meddela kommissionen den koefficient som de använder tillsammans med beräkningsmetoden och underliggande data i uppdateringen av deras integrerade nationella energi- och klimatplaner och efterföljande integrerade nationella energi- och klimatplaner i enlighet med förordning (EU) 2018/1999.

7. Senast den 25 december 2022 och därefter vart fjärde år ska kommissionen revidera standardkoefficienten utifrån observerade data. Revideringen ska utföras med beaktande av dess effekter på annan unionslagstiftning såsom direktiv 2009/125/EG och förordning (EU) 2017/1369. ***Metoden ska regelbundet bedömas för att säkerställa att energibesparingar leder till största möjliga minskning av växthusgasutsläppen samtidigt som den bidrar till utfasningen av fossila bränslen.***

KAPITEL VII

SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 30

Sanktioner

Medlemsstaterna ska fastställa bestämmelser om sanktioner som ska tillämpas vid överträdelser av de nationella bestämmelser som antas i enlighet med detta direktiv och vidta nödvändiga åtgärder för att se till att de tillämpas. De föreskrivna sanktionerna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande. Medlemsstaterna ska anmäla dessa bestämmelser till kommissionen senast den [dagen för införlivandet] och utan dröjsmål till kommissionen anmäla eventuella senare ändringar som påverkar dem.

Artikel 31

Delegerade akter

1. Kommissionen ska ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 32 avseende översynen av de harmoniserade referensvärdena för effektivitet som avses i artikel 24.10 andra stycket.

2. Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 32 för att ändra eller komplettera detta direktiv genom att anpassa de värden, beräkningsmetoder, standardkoefficienter för primärenergi och krav som avses i artikel 29 och i bilagorna II, III, V, VII– XI och XIII till tekniska framsteg.

3. Kommissionen ges befogenhet att ***inom en månad efter detta direktivs ikraftträdande*** anta delegerade akter i enlighet med artikel 32 för att ändra eller komplettera detta direktiv genom att, efter samråd med berörda parter, inrätta ett gemensamt unionssystem för att bedöma hållbarheten för datacentraler belägna på unionens territorium. Systemet ska fastställa

definitionen av hållbarhetsindikatorer för datacentraler och, i enlighet med artikel *11a* i detta direktiv, fastställa minimitrösklar för betydande energianvändning och fastställa nyckelindikatorer och metoder för mätning av dessa.

Artikel 32

Utövande av delegering

1. Befogenheten att anta delegerade akter ges till kommissionen med förbehåll för de villkor som anges i denna artikel.
2. Den befogenhet att anta delegerade akter som avses i artikel 31 ska ges till kommissionen för en period på fem år från och med den [*dagen för offentliggörandet i EUT*]. Kommissionen ska utarbeta en rapport om delegeringen av befogenhet senast nio månader före utgången av femårsperioden. Delegeringen av befogenhet ska genom tyst medgivande förlängas med perioder av samma längd, såvida inte Europaparlamentet eller rådet motsätter sig en sådan förlängning senast tre månader före utgången av perioden i fråga.
3. Den delegering av befogenhet som avses i artikel 31 får när som helst återkallas av Europaparlamentet eller rådet. Ett beslut om återkallelse innebär att delegeringen av den befogenhet som anges i beslutet upphör att gälla. Beslutet får verkan dagen efter det att det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*, eller vid ett senare i beslutet angivet datum. Det påverkar inte giltigheten av de delegerade akter som redan trätt i kraft.
4. Innan kommissionen antar en delegerad akt ska den samråda med experter som utsetts av varje medlemsstat i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning.
5. Så snart kommissionen antar en delegerad akt ska den samtidigt delge Europaparlamentet och rådet denna.
6. En delegerad akt som antas enligt artikel 31 ska träda i kraft endast om varken Europaparlamentet eller rådet har gjort invändningar mot den delegerade akten inom en period av två månader från den dag då akten delgavs Europaparlamentet och rådet, eller om både Europaparlamentet och rådet, före utgången av den perioden, har underrättat kommissionen om att de inte kommer att invända. Denna period ska förlängas med två månader på Europaparlamentets eller rådets initiativ.

Artikel 33

Översyn och övervakning av genomförandet

1. I samband med rapporten om tillståndet i energiunionen ska kommissionen rapportera om koldioxidmarknadens funktion i enlighet med artikel 35.1 och 35.2 c i förordning (EU) 2018/1999, och i det sammanhanget beakta effekterna av genomförandet av detta direktiv.
2. Senast den 31 oktober 2025 och därefter vart fjärde år ska kommissionen utvärdera de befintliga åtgärderna för att öka energieffektiviteten och minska koldioxidutsläppen från uppvärmning och kylning. Utvärderingen ska beakta följande:
 - a) Tendenser i fråga om energieffektivitet och utsläpp av växthusgaser inom uppvärmning och kylning, även fjärrvärme och fjärrkyla.
 - b) Kopplingar mellan vidtagna åtgärder.
 - c) Ändringar vad gäller energieffektivitet och utsläpp av växthusgaser inom uppvärmning och kylning.
 - d) Befintliga och planerade energieffektivitetspolicyer och -åtgärder och policyer och åtgärder för att minska utsläppen av växthusgaser på nationell nivå och EU-nivå.

- e) Åtgärder som medlemsstaterna tillhandahållit i sina heltäckande bedömningar enligt artikel 23.1 i detta direktiv och anmält i enlighet med artikel 17.1 i förordning (EU) 2018/1999.

Senast de datum som avses i första stycket ska kommissionen lägga fram en rapport för Europaparlamentet och rådet om denna utvärdering och vid behov föreslå åtgärder för att säkerställa att unionens klimat- och energimål uppnås.

3. Före den 30 april varje år ska medlemsstaterna till kommissionen lämna statistik över nationell el- och värmeproduktion från hög- och lågeffektiv kraftvärme, i enlighet med den metod som anges i bilaga II, i förhållande till den totala värme- och elproduktionen. De ska också lämna årsstatistik för värme- och elproduktion från kraftvärme samt bränslen för kraftvärme, och för fjärrvärme- och fjärrkylproduktionen och fjärrvärme- och fjärrkylkapaciteten, i förhållande till den totala värme- och elproduktionen och värme- och elkapaciteten. Medlemsstaterna ska lämna statistik om primärenergibesparingar som uppnåtts genom användning av kraftvärme i enlighet med den metod som anges i bilaga III.

4. Senast den 1 januari 2021 ska kommissionen genomföra en bedömning av potentialen för ökad energieffektivitet vid omvandling, omsättning, överföring, transport och lagring av energi, och lägga fram en rapport om detta för Europaparlamentet och rådet. Den rapporten ska, om så är lämpligt, åtföljas av lagstiftningsförslag.

5. Med förbehåll för eventuella ändringar av bestämmelserna om kundmarknaderna i direktiv 2009/73/EG, ska kommissionen senast den 31 december 2021 göra en bedömning av och överlämna en rapport till Europaparlamentet och rådet om bestämmelserna om mätning och fakturering av samt kundinformation om naturgas, i syfte att, om så är lämpligt, anpassa dem till de relevanta bestämmelserna om el i direktiv (EU) 2019/944, för att stärka konsumentskyddet och göra det möjligt för slutkunder att mer frekvent få tydlig och uppdaterad information om sin naturgasanvändning och att styra sin energianvändning. Om så är lämpligt ska kommissionen anta lagstiftningsförslag så snart som möjligt efter överlämnandet av den rapporten.

6. Kommissionen ska senast den 31 oktober 2022 bedöma huruvida unionen har uppnått sitt överordnade energieffektivitetsmål för 2020.

7. Senast den 28 februari 2027 och vart femte år därefter ska kommissionen utvärdera detta direktiv och överlämna en rapport till Europaparlamentet och rådet.

Utvärderingen ska innefatta följande:

- a) En bedömning av detta direktivs allmänna effektivitet och behovet av ytterligare anpassning av unionens energieffektivitetspolitik i enlighet med målen för 2015 års Parisavtal, den ekonomiska utvecklingen och utvecklingen på innovationsområdet.
- aa) En heltäckande bedömning av de sammanlagda makroekonomiska effekterna av detta direktiv, med tonvikt på effekterna på unionens energitrygghet, energipriser, minimering av energifattigdom, ekonomiska tillväxt, konkurrenskraft, jobbskapande och rörlighetskostnader samt hushållens köpkraft.***
- b) Unionens överordnade energieffektivitetsmål för 2030 enligt artikel 4.1, i syfte att justera de målen uppåt om betydande kostnadsminskningar inträffar till följd av ekonomisk eller teknisk utveckling, eller om så krävs för att uppnå unionens mål för minskning av koldioxidutsläppen för 2040 eller 2050, eller unionens internationella åtaganden om minskning av koldioxidutsläpp.
- c) En bedömning av om medlemsstaterna ska fortsätta att uppnå nya årliga besparingar i enlighet med artikel 8 första stycket c för tioårsperioderna efter 2030.

- d) En bedömning av om medlemsstaterna ska fortsätta att säkerställa att minst 3 % av den totala golvytan i uppvärmda och/eller kylda byggnader som ägs av offentliga organ renoveras varje år i enlighet med artikel 6.1 med sikte på att revidera renoveringstakten enligt den artikeln.
- e) En bedömning av om en andel av medlemsstaternas energibesparingar även fortsättningsvis ska uppnås bland utsatta kunder, personer som påverkas av energifattigdom och, om tillämpligt, personer som bor i subventionerade bostäder, i enlighet med artikel 8.3, för tioårsperioderna efter 2030.
- f) En bedömning av om medlemsstaterna ska fortsätta att uppnå en minskning av den slutliga energianvändningen i enlighet med artikel 5.1.

Rapporten ska *åtföljas av en omfattande bedömning av om det är nödvändigt att revidera detta direktiv för att förenkla regelverket och*, om så är lämpligt, åtföljas av förslag till ytterligare åtgärder. *Kommissionen ska kontinuerligt anpassa sig till bästa förfarandep Praxis och vidta alla åtgärder för att förenkla genomförandet av detta direktiv, så att de administrativa bördorna begränsas till ett minimum.*

Artikel 34

Kommittéförfarande

1. Kommissionen ska biträdas av en kommitté. Denna kommitté ska vara en kommitté i den mening som avses i förordning (EU) nr 182/2011.
2. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 4 i förordning (EU) nr 182/2011 tillämpas.

Artikel 35

Införlivande

1. Medlemsstaterna ska senast den [...] sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa artiklarna [...] och bilagorna [...] [artiklar och bilagor som har ändrats i sak jämfört med det upphävda direktivet].

De ska omedelbart överlämna texten till dessa åtgärder till kommissionen.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. De ska även innehålla en uppgift om att hänvisningar i befintliga lagar och andra författningar till det direktiv som upphävs genom det här direktivet ska anses som hänvisningar till det här direktivet. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras och om hur uppgiften ska formuleras ska varje medlemsstat själv utfärda.

2. Medlemsstaterna ska till kommissionen överlämna texten till de centrala bestämmelser i nationella författningar som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 36

Upphävande

Direktiv 2012/27/EU, i dess ändrade lydelse enligt de akter som förtecknas i bilaga XV, del A, ska upphöra att gälla med verkan från och med den [...] [dagen efter det datum som anges i artikel 35.1 första stycket], utan att det påverkar medlemsstaternas skyldigheter när det gäller tidsfristerna för införlivandet med nationell lagstiftning av de direktiv som anges i bilaga XV, del B.

Hänvisningar till det upphävda direktivet ska anses som hänvisningar till det här direktivet och

ska läsas i enlighet med jämförelsetabellen i bilaga XVI.

Artikel 37

Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artiklarna [...] och bilagorna [...] [de artiklar som inte har ändrats jämfört med det upphävda direktivet] ska tillämpas från och med den [...] [dagen efter det datum som anges i artikel 35.1 första stycket].

Artikel 38

Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Bryssel den

På Europaparlamentets vägnar
Ordförande

På rådets vägar
Ordförande

BILAGA I

NATIONELLA BIDRAG TILL UNIONENS ENERGIEFFEKTIVITETSMÅL FÖR 2030 NÄR DET GÄLLER SLUTLIG ENERGIANVÄNDNING OCH/ELLER PRIMÄRENERGIANVÄNDNING

1. Nivån för de nationella bidragen beräknas på grundval av följande \blacksquare formler:

$$FEC_{C_{2030}} = C_{EU}(1 - Target) FEC_{B_{2030}}$$

$$PEC_{C_{2030}} = C_{EU}(1 - Target) PEC_{B_{2030}}$$

där C_{EU} är en korrektionsfaktor, *som kommissionen fastställt efter att medlemsstaterna rapporterat den nationella ambitionsnivån*, $Target$ är den nationella ambitionsnivån och $FEC_{B_{2030}}$ respektive $PEC_{B_{2030}}$ syftar på 2020 års referensscenario som används som grundscenario för 2030.

2. I följande \blacksquare formel ingår objektiva kriterier som återspeglar de faktorer som förtecknas i artikel 4.2 d i–iv, som var och en används för att fastställa den nationella ambitionsnivån i procent ($Target$) och har samma vikt i formeln (0,25):
- Ett schablonbidrag (F_{flat}).
 - Ett bidrag som beror på BNP per capita (F_{wealth}).
 - Ett bidrag som beror på energiintensitet ($F_{intensity}$).
 - Ett bidrag som baseras på potentialen för kostnadseffektiv energibesparing ($F_{potential}$).
3. F_{flat} motsvarar det unionsmål för 2030 som omfattar de ytterligare insatser som krävs för att uppnå unionens energieffektivitetsmål i fråga om slutlig energianvändning (FEC) och primärenergianvändning (PEC) jämfört med prognoserna för 2030 i **2007** års referensscenario.
4. F_{wealth} ska beräknas för varje medlemsstat på grundval av dess treårsgenomsnitt av Eurostats index för BNP per capita i fasta priser i förhållande till unionens treårsgenomsnitt för perioden 2017–2019, uttryckt i köpkraftspariteter (PPP).
5. $F_{intensity}$ ska beräknas för varje medlemsstat på grundval av dess treårsgenomsnitt för slutlig energiintensitet (FEC eller PEC relativt BNP i fasta priser, uttryckt i köpkraftspariteter (PPP)) i förhållande till unionens treårsgenomsnitt för perioden 2017–2019.
6. $F_{potential}$ ska beräknas för varje medlemsstat på grundval av besparingarna av slutlig energi eller primärenergi enligt scenariot PRIMES MIX 55 % för 2030. Besparingarna uttrycks i förhållande till prognoserna i **2007** års referensscenario för 2030.
7. För vart och ett av kriterierna i punkt 2 a–d ska en undre och en övre gräns tillämpas. Ambitionsnivån ska för varje faktor begränsas till 50 % och 150 % av unionens genomsnittliga ambitionsnivå för en viss faktor.
8. Om inget annat anges är Eurostat källan till de ingångsdata som används för att beräkna faktorerna.
9. F_{total} ska beräknas som den viktade summan av samtliga fyra faktorer (F_{flat} , F_{wealth} , $F_{intensity}$ och $F_{potential}$). Målet ($Target$) ska sedan beräknas som produkten av den totala faktorn F_{total} och EU-målet.
10. **Kommissionen ska fastställa** en korrektionsfaktor C_{EU} för primärenergi och slutlig energi, *som* ska tillämpas på alla **medlemsstaters måltilldelningar** för att kalibrera

summan av alla nationella bidrag till unionens mål för primärenergianvändning och slutlig energianvändning 2030. Faktorn C_{EU} är samma för alla medlemsstater.

BILAGA II

ALLMÄNNA PRINCIPER FÖR BERÄKNING AV KRAFTVÄRMEPRODUCERAD EL

Del I

Allmänna principer

De värden som används för beräkning av kraftvärmeproducerad el ska fastställas på grundval av den förväntade eller faktiska driften av pannan under normala användningsvillkor. För mikrokraftvärmepannor får beräkningen baseras på certifierade värden.

- a) Kraftvärmeproducerad el ska betraktas som lika med pannans totala årliga elproduktion, uppmätt vid anslutningspunkten till huvudgeneratorerna i följande fall:
 - i) I kraftvärmepannor av typerna b, d, e, f, g och h som avses i del II, med en total årlig effektivitet som av medlemsstaterna fastställts till minst 75 %.
 - ii) I kraftvärmepannor av typerna a och c som avses i del II, med en total årlig effektivitet som av medlemsstaterna fastställts till minst 80 %.
- b) I kraftvärmepannor med en total årlig effektivitet under det värde som anges i led a i (de kraftvärmepannor av typerna b, d, e, f, g och h som avses i del II) eller med en total årlig effektivitet under det värde som anges i led a ii (de kraftvärmepannor av typerna a och c som avses i del II) ska följande formel användas för att beräkna den elektricitet som produceras:

$$E_{\text{CHP}} = H_{\text{CHP}} * C$$

där

E_{CHP} är mängden kraftvärmeproducerad el,

C är el-värmeförhållandet.

H_{CHP} är mängden av nyttiggjord värme från kraftvärmeproduktionen (beräknad för detta ändamål som den totala värmeproduktionen minus den värme som producerats i separata pannor eller genom direkt ångavtappning från ånggeneratoren före turbinen).

Beräkningen av kraftvärmeproducerad el måste grundas på det verkliga el-värmeförhållandet. Om det verkliga el-värmeförhållandet för en kraftvärmepanna är okänt, får följande standardvärden användas, särskilt för statistiska ändamål, för de kraftvärmepannor av typerna a, b, c, d och e som avses i del II, förutsatt att beräknad mängd kraftvärmeproducerad el understiger eller är lika med pannans totala elproduktion:

Typ av panna	Standardvärden för el-värmeförhållandet, C
Kombicykel med värmeåtervinning	0,95
Mottrycksturbin	0,45
Kondensturbin med ångavtappning	0,45
Gasturbin med värmeåtervinning	0,55
Förbränningsmotor	0,75

Om medlemsstaterna fastställer standardvärden för el–värmeförhållanden för de pannor av typerna f, g, h, i, j och k som avses i del II, ska dessa värden offentliggöras och anmälas till kommissionen.

- c) Om en del av energiinnehållet i den bränslemängd som använts för kraftvärmeprocessen återvinns i kemikalier, kan denna del subtraheras från bränslemängden innan den totala effektiviteten i enlighet med leden a och b beräknas.
- d) Medlemsstaterna får fastställa el–värmeförhållandet som förhållandet mellan el och nyttiggjord värme vid en kraftvärmeprocess som används vid dellast med användning av de operativa uppgifterna för den specifika pannan.
- e) Medlemsstaterna får använda andra rapporteringsperioder än ett år för de beräkningar som görs enligt leden a och b.

Del II

Kraftvärmetekniker som omfattas av detta direktiv

- a) Kombicykel med värmeåtervinning
- b) Mottrycksturbin
- c) Kondensturbin med ångavtappning
- d) Gasturbin med värmeåtervinning
- e) Förbränningsmotor
- f) Mikroturbiner
- g) Stirlingmotorer
- h) Bränsleceller
- i) Ångmaskiner
- j) Organiska Rankinecykler
- k) Andra typer av tekniker eller kombinationer av tekniker som omfattas av definitionerna i artikel 2.32.

Vid genomförande och tillämpning av de allmänna principerna för beräkning av kraftvärmeproducerad el ska medlemsstaterna använda de detaljerade riktlinjer som fastställts genom kommissionens beslut 2008/952/EG¹.

¹ Kommissionens beslut 2008/952/EG av den 19 november 2008 om detaljerade riktlinjer för genomförande och tillämpning av bilaga II till Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/8/EG (EUT L 338, 17.12.2008, s. 55).

BILAGA III

METOD FÖR ATT FASTSTÄLLA KRAFTVÄRMEPROCESSENS EFFEKTIVITET

De värden som används för beräkning av kraftvärmeproduktionens effektivitet och besparingarna av primärenergi ska fastställas på grundval av den förväntade eller faktiska driften av pannan under normala driftförhållanden.

a) Högeffektiv kraftvärme

Vid tillämpningen av detta direktiv ska högeffektiv kraftvärmeproduktion uppfylla följande kriterier:

- Kraftvärmeproduktionen i kraftvärmepannor ska innebära besparingar beräknade enligt led b av primärenergi på minst 10 % jämfört med referensvärdena för separat produktion av värme och el.
- Produktion i småskaliga kraftvärmepannor och mikrokraftvärmepannor, vilken leder till primärenergibesparingar, får betecknas som högeffektiv kraftvärme.
- De direkta koldioxidutsläppen från kraftvärmeproduktion som drivs med fossila bränslen är mindre än 270 g CO₂ per 1 kWh utgående energi från kraftvärmeproduktionen (inklusive energi för uppvärmning/kyllning, elkraft och mekanisk energi).
- När en kraftvärmepanna byggs eller genomgår omfattande uppgradering ska medlemsstaterna säkerställa att användningen av andra fossila bränslen än naturgas i befintliga värmekällor inte ökar jämfört med den genomsnittliga årliga förbrukningen under de tre föregående kalenderåren med full drift före uppgraderingen, och att inga nya värmekällor i systemet använder andra fossila bränslen än naturgas.

b) Beräkning av primärenergibesparingar

De primärenergibesparingar som görs till följd av kraftvärmeproduktion i enlighet med definitionen i bilaga II ska beräknas enligt följande formel:

$$PES = \left(1 - \frac{1}{\frac{CHPH_{\eta}}{RefH_{\eta}} + \frac{CHPE_{\eta}}{RefE_{\eta}}} \right) \times 100 \%$$

där

PES är primärenergibesparingarna,

CHP H_η är kraftvärmeproduktionens värmeeffektivitet definierad som årlig produktion av nyttiggjord värme dividerad med den bränslemängd som använts för att producera summan av nyttiggjord värme och el från kraftvärme,

Ref H_η är referensvärdet för effektivitet för separat värmeproduktion,

CHP E_η är kraftvärmeproduktionens eleffektivitet definierad som årlig elproduktion genom kraftvärme dividerad med den bränslemängd som använts för att producera summan av nyttiggjord värme och el genom kraftvärme. Om en kraftvärmepanna framställer mekanisk energi, kan den årliga elproduktionen genom kraftvärme ökas med ytterligare en faktor som motsvarar en lika stor mängd el som den mekaniska energin. Denna ytterligare faktor ger inte rätt att utfärda ursprungsgarantier i enlighet med artikel 24.10.

Ref E_η är referensvärdet för effektivitet för separat elproduktion.

c) Beräkningar av energibesparingar med alternativ beräkningsmetod

Medlemsstaterna får beräkna primärenergibesparingar från produktion av värme och el och mekanisk energi såsom anges nedan utan att tillämpa bilaga II, för att kunna utesluta den icke-

kraftvärmeproducerade värmen och elen i processen. Sådan produktion kan betraktas som framställning genom högeffektiv kraftvärme under förutsättning att den uppfyller effektivitetskriterierna i led a i denna bilaga och, för kraftvärmepannor med en kapacitet på över 25 MW, den totala kapaciteten överskrider 70 %. En specifikation av den mängd kraftvärmeproducerad el som framställs genom denna produktion ska för utfärdande av ursprungsgaranti och för statistiska ändamål emellertid fastställas i enlighet med bilaga II.

Om primärenergibesparingarna för en process beräknas enligt vad som anges ovan ska primärenergibesparingarna beräknas enligt formeln i led b i denna bilaga varvid "CHP $H\eta$ " ska ersättas med " $H\eta$ " och "CHP $E\eta$ " ska ersättas med " $E\eta$ ", där

$H\eta$ betecknar processens värmeeffektivitet, definierad som den årliga värmeproduktionen dividerad med den bränslemängd som använts för att producera summan av värmeproduktionen och elproduktionen.

$E\eta$ betecknar processens eleffektivitet, definierad som den årliga elproduktionen dividerad med den bränslemängd som använts för att producera summan av värmeproduktionen och elproduktionen. Om en kraftvärmepanna framställer mekanisk energi, kan den årliga elproduktionen genom kraftvärme ökas med ytterligare en faktor som motsvarar en lika stor mängd el som den mekaniska energin. Denna ytterligare faktor ger inte rätt att utfärda ursprungsgarantier i enlighet med artikel 24.10.

d) Medlemsstaterna får använda andra rapporteringsperioder än ett år för de beräkningar som görs enligt leden b och c i denna bilaga.

e) För mikrokraftvärmepannor får beräkningen baseras på certifierade uppgifter.

f) Referensvärden för effektivitet för separat produktion av värme och el

Dessa harmoniserade referensvärden för effektivitet ska bestå av en uppsättning värden som differentieras av relevanta faktorer, bland annat konstruktionsår och bränsletyper, och de måste grundas på en väldokumenterad analys, bland annat med beaktande av uppgifter från operativ användning under realistiska förhållanden, bränslemix och klimatförhållanden samt tillämpad kraftvärmeteknik.

Referensvärdena för effektivitet för separat produktion av värme och el i enlighet med den formel som anges i led b ska fastställa driftseffektiviteten hos den separata värme- och elproduktion som ska ersättas av kraftvärme.

Referensvärdena för effektivitet ska beräknas enligt följande principer:

- i) För kraftvärmepannor ska jämförelsen med separat elproduktion utgå från principen att samma bränslekategorier jämförs.
 - ii) Varje kraftvärmepanna ska jämföras med den bästa tillgängliga och ekonomiskt motiverade tekniken för separat produktion av värme och el på marknaden under kraftvärmepannans konstruktionsår.
 - iii) Referensvärdena för effektivitet för kraftvärmepannor som är äldre än tio år ska fastställas som referensvärdet för pannor som är tio år gamla.
 - iv) Referensvärdena för effektivitet för separat produktion av el och värme ska återspegla klimatskillnaderna mellan medlemsstaterna.
-

BILAGA IV

KRAV PÅ ENERGIEFFEKTIVITET FÖR OFFENTLIG UPPHANDLING

Inom ramen för tilldelningsförfaranden för offentlig upphandling och koncessioner ska upphandlande myndigheter och upphandlande enheter som köper produkter, tjänster, byggnader och byggtreprenader,

- a) om en produkt omfattas av en delegerad akt som antagits enligt förordning (EU) 2017/1369 eller ett relaterat kommissionsgenomförandedirektiv, endast köpa de produkter som uppfyller kriterierna enligt artikel 7.2 i den förordningen,
- b) om en produkt som inte omfattas av led a omfattas av en genomförandeåtgärd enligt direktiv 2009/125/EG som antagits efter det att det här direktivet träder i kraft, endast köpa produkter som uppfyller riktvärden för energieffektivitet som anges i den genomförandeåtgärden,
- c) om en produkt eller tjänst omfattas av unionens kriterier för grön offentlig upphandling, med relevans för produktens eller tjänstens energieffektivitet, göra sitt bästa för att endast köpa produkter och tjänster som uppfyller åtminstone de centrala tekniska specifikationer som fastställs i relevanta kriterier för unionens gröna offentliga upphandling, bland annat för datacentraler, serverrum och molntjänster, unionens kriterier för grön offentlig upphandling av vägbelysning och trafiksignaler, och unionens kriterier för grön offentlig upphandling av datorer, bildskärmar, datorplattor och smarttelefoner,
- d) endast köpa däck som uppfyller kriterierna för den högsta klassificeringen för drivmedelseffektivitet, enligt definitionen i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/740¹; detta krav ska inte förhindra offentliga organ att köpa däck med högsta klassificering för väggrepp på vått underlag eller klassificering för externt däck- och vägbanebuller av säkerhetsskäl eller för allmänhälsan,
- e) i sina anbud om tjänsteavtal kräva att tjänsteleverantörer, i syfte att tillhandahålla tjänsterna i fråga, endast använder produkter som uppfyller kraven i leden a , b och d vid leverans av tjänsterna i fråga; detta krav ska endast gälla nya produkter som köpts in av tjänsteleverantörer helt eller delvis i syfte att tillhandahålla tjänsten i fråga,
- f) endast köpa eller ingå nya hyresavtal avseende byggnader som uppfyller lägst de minimikrav på energiprestanda som anges i artikel 4.1 i direktiv 2010/31/EU, såvida inte syftet med inköpet är att
 - i) vidta totalreovering eller rivning av byggnaden,
 - ii) i fråga om offentliga organ, att sälja byggnaden vidare utan att använda den för det offentliga organets eget syfte, eller
 - iii) bevara byggnaden som en byggnad med officiellt skydd som del av en utvald miljö, eller på grund av dess särskilda arkitektoniska eller historiska värde.

Efterlevnad av dessa krav ska verifieras genom energiprestandacertifikat som avses i artikel 11 i direktiv 2010/31/EU.

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/740 av den 25 maj 2020 om märkning av däck med avseende på drivmedelseffektivitet och andra parametrar, om ändring av förordning (EU) 2017/1369 samt om upphävande av förordning (EG) nr 1222/2009 (EUT L 177, 5.6.2020, s. 1).

BILAGA V

GEMENSAMMA METODER OCH PRINCIPER FÖR ATT BERÄKNA INVERKAN AV KVOTPLIKTSYSTEM FÖR ENERGIEFFEKTIVITET ELLER ANDRA POLICYÅTGÄRDER ENLIGT ARTIKLARN 8, 9, 10 OCH 28.11

1. Metoder för att beräkna andra energibesparingar än de som följer av beskattningsåtgärder vid tillämpning av artiklarna 8, 9, 10 och 28.11.

Kvotpliktiga, deltagande eller bemyndigade parter eller genomförande offentliga myndigheter får använda följande metoder för att beräkna energibesparingar:

- a) Förmodade besparingar i förhållande till resultaten av tidigare, oberoende kontrollerade energiförbättringar i liknande anläggningar. Den generiska metoden kallas förhandsbedömning (*ex ante*).
- b) Uppmätta besparingar, där besparingarna från insättandet av en åtgärd, eller av ett åtgärds paket, fastställs genom registrering av den faktiskt minskade energianvändningen, med beaktande av faktorer som additionalitet, nyttjande, produktionsnivåer och väder vilka kan påverka användningen. Den generiska metoden kallas efterhandsbedömning (*ex post*).
- c) Skattade besparingar, där tekniska bedömningar av besparingar används. Denna metod får användas enbart om det är svårt eller oproportionerligt dyrt att fastställa solida uppmätta data för en särskild anläggning, t.ex. vid byte till en kompressor eller elmotor som har en annan kWh-klassificering än den för vilken oberoende information om besparingar har uppmätts, eller om dessa bedömningar baseras på nationellt fastställda metoder och riktmärken som görs av kvalificerade eller ackrediterade experter som är oberoende av de berörda kvotpliktiga, deltagande eller bemyndigade parterna.
- d) Undersökningsbaserade besparingar, där användarnas respons på råd, informationskampanjer, märknings- eller certifieringssystem eller smarta mätare fastställs. Denna metod får användas enbart för besparingar som följer av förändringar i användarbeteendet. Den får inte användas för besparingar som följer av insättandet av fysiska åtgärder.

2. Vid fastställande av energibesparingar för en energieffektivitetsåtgärd enligt artiklarna 8, 9, 10 och 28.11 ska följande principer tillämpas:

- a) Medlemsstaterna ska visa att policyåtgärden har genomförts i syfte att uppfylla energisparkravet och uppnå energibesparingar i slutanvändningsledet i enlighet med artikel 8.1. Medlemsstaterna ska tillhandahålla bevis och dokumentation som styrker att energibesparingarna är en följd av en policyåtgärd, inbegripet frivilliga avtal.
- b) Det ska kunna visas att besparingarna är mer långtgående än de som skulle ha inträffat under alla omständigheter, utan de kvotpliktiga, deltagande eller bemyndigade parternas eller de genomförande offentliga myndigheternas verksamhet. För att fastställa vilka besparingar som kan anföras som mer långtgående, ska medlemsstaterna ta hänsyn till hur användningen av och efterfrågan på energi skulle utvecklas i avsaknad av policyåtgärden i fråga genom att beakta åtminstone följande faktorer: energianvändningstendenser, förändringar i användarbeteendet, teknisk utveckling och förändringar som beror på andra åtgärder som genomförts på unionsnivå och nationell nivå.

- c) Besparingar till följd av genomförande av tvingande unionsrätt ska betraktas som besparingar som skulle ha inträffat under alla omständigheter och får därmed inte anföras som energibesparingar vid tillämpning av artikel 8.1. Genom undantag från det kravet får besparingar som rör renovering av befintliga byggnader anföras som energibesparingar enligt artikel 8.1, förutsatt att det krav på väsentlighet som avses i punkt 3 h i denna bilaga säkerställs. Åtgärder för att främja förbättrad energieffektivitet i den offentliga sektorn enligt artikel 5 och artikel 6 kan komma att beaktas för att uppfylla de energibesparingar som krävs enligt artikel 8.1, förutsatt att de leder till kontrollerbara och mätbara eller uppskattningsbara energibesparingar i slutanvändningsledet. Beräkningen av energibesparingar ska överensstämma med kraven i denna bilaga.
- d) Åtgärder som vidtas i enlighet med förordning (EU) 2018/842 om bindande årliga minskningar av växthusgasutsläpp kan anses väsentliga, men medlemsstaterna måste visa att de leder till kontrollerbara och mätbara eller uppskattningsbara energibesparingar i slutanvändningsledet. Beräkningen av energibesparingar ska överensstämma med kraven i denna bilaga.
- e) Medlemsstaterna kan inte räkna in minskad energianvändning i sektorer, inbegripet transport- och byggsektorn, som skulle ha inträffat under alla omständigheter till följd av handel med utsläppsrätter enligt direktivet om EU:s utsläppshandelssystem när det gäller uppfyllandet av energisparkravet enligt artikel 8.1. Om en enhet är en kvotpliktig part enligt ett nationellt kvotpliktsystem för energieffektivitet enligt artikel 9 i detta direktiv och enligt EU:s utsläppshandelssystem för byggnader och vägtransporter [COM(2021) 551 final, 2021/0211 (COD)], ska övervaknings- och kontrollsystemet säkerställa att det koldioxidpris som tillämpas när bränsle frisläpps för konsumtion [i enlighet med artikel 1.21 i COM(2021) 551 final, 2021/0211 (COD)] beaktas vid beräkningen och rapporteringen av energibesparingarna till följd av åtgärderna.
- f) Besparingar får medräknas endast om de överstiger följande nivåer:
- i) Unionens utsläppsnormer för nya personbilar och nya lätta nyttofordon till följd av genomförandet av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/631¹. Medlemsstaterna måste lägga fram bevis, samt sina antaganden och sin beräkningsmetod, för att påvisa additionalitet utöver unionens nya koldioxidkrav för fordon.
 - ii) Unionskrav avseende avlägsnande från marknaden av vissa energirelaterade produkter till följd av genomförandet av genomförandeåtgärder enligt direktiv 2009/125/EG. Medlemsstaterna ska lägga fram bevis, samt sina antaganden och sin beräkningsmetod, för att påvisa additionalitet.
- g) Politik i syfte att uppmuntra till högre nivåer av energieffektivitet hos produkter, utrustning, transportsystem, fordon och bränslen, byggnader och byggnadselement, processer eller marknader ska vara tillåten, med undantag av de policyåtgärder som gäller användning av teknik för direkt förbränning av fossila bränslen och som genomförs från och med den **1 juli 2028, och med undantag av de policyåtgärder som subventionerar användning av teknik för direkt förbränning av fossila bränslen i bostadshus från och med den 1 januari**

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/631 av den 17 april 2019 om fastställande av normer för koldioxidutsläpp för nya personbilar och för nya lätta nyttofordon och om upphävande av förordningarna (EG) nr 443/2009 och (EU) nr 510/2011 (EUT L 111, 25.4.2019, s. 13).

2024. Energibesparingar till följd av policyåtgärder som avser användningen av direkt förbränning av fossila bränslen får räknas med vid uppfyllandet av energisparkravet för en maximal mängd som motsvarar en fjärdedel av energibesparingarna från den 1 januari 2024 till den 30 juni 2028.

- ga) Enskilda åtgärder som avser användningen av direkt förbränning av fossila bränslen är inte tillåtna från och med den 1 juli 2028. Enskilda åtgärder som främjar kombinationer av tekniker är tillåtna. När det gäller enskilda åtgärder som främjar kombinationer av tekniker ska den andel energibesparingar som är kopplad till teknik för förbränning av fossila bränslen inte kunna tas med i beräkningen från och med den 1 juli 2028.*

■ [ÄF 20]

- i) Åtgärder för att främja införande av småskalig förnybar energiteknik på eller i byggnader kan komma att beaktas för att uppfylla de energibesparingar som krävs enligt artikel 8.1, förutsatt att de leder till kontrollerbara och mätbara eller uppskattningsbara energibesparingar vid slutanvändning. Beräkningen av energibesparingar ska överensstämma med kraven i denna bilaga.
- j) Åtgärder för att främja installation av solenergiteknik kan komma att beaktas för att uppfylla de energibesparingar som krävs enligt artikel 8.1, förutsatt att de leder till kontrollerbara och mätbara eller uppskattningsbara energibesparingar vid slutanvändning. Den omgivningsvärme som tas till vara med hjälp av solvärmeteknik kan räknas bort från energianvändningen i slutanvändningsledet.
- k) För politik som påskyndar införandet av effektivare produkter och fordon, med undantag av politik som gäller användningen av direkt förbränning av fossila bränslen, får en fullständig medräkning anföras under förutsättning att det kan visas att införandet sker före utgången av den genomsnittliga förväntade livslängden för produkten eller fordonet, eller innan produkten eller fordonet vanligen skulle ha ersatts, och att besparingar anföras endast för perioden fram till utgången av den genomsnittliga förväntade livslängden hos den produkt eller det fordon som ska ersättas.
- l) Som stöd till införandet av energieffektivitetsåtgärder ska medlemsstaterna när så är relevant säkerställa att kvalitetsnormerna för produkter, tjänster och insättande av åtgärder bibehålls, eller införs i de fall sådana normer inte finns.
- m) För att ta hänsyn till klimatvariationer mellan regioner får medlemsstaterna välja att justera besparingarna till ett standardvärde eller medge olika energibesparingar i enlighet med temperaturvariationerna mellan regionerna.
- n) Vid beräkningen av energibesparingar ska hänsyn tas till åtgärdernas livslängd och den takt med vilken besparingarna avtar över tid. Vid denna beräkning ska man räkna med de besparingar som varje enskild åtgärd kommer att leda till under perioden från och med datumet för genomförande till och med slutet av varje sparkravsperiod. Alternativt får medlemsstaterna anta en annan metod som uppskattas uppnå minst samma totala mängd besparingar. Om en annan metod används ska medlemsstaterna säkerställa att den totala mängd energibesparingar som beräknas med denna andra metod inte överstiger den mängd energibesparingar som skulle ha blivit resultatet av beräkningen om de besparingar räknas som varje enskild åtgärd kommer att leda till under perioden från och med datumet för genomförande till och med 2030. Medlemsstaterna ska i sina integrerade nationella energi- och klimatplaner enligt förordning (EU) 2018/1999 i detalj beskriva vilken annan metod de har använt och vilka åtgärder som har vidtagits för att säkerställa att detta bindande beräkningskrav uppfylls.

3. Medlemsstaterna ska säkerställa att följande krav på policyåtgärder som vidtagits enligt artiklarna 10 och 28.11 uppfylls:
- a) Policyåtgärder och enskilda åtgärder ger kontrollerbara energibesparingar i slutanvändningsledet.
 - b) Ansvarsuppgifterna för varje deltagande part, bemyndigade part eller genomförande offentlig myndighet, beroende på vad som är tillämpligt, är tydligt definierade.
 - c) De energibesparingar som har uppnåtts eller som ska uppnås fastställs på ett klart och tydligt sätt.
 - d) Den mängd energibesparingar som krävs eller som ska uppnås genom policyåtgärden ska uttryckas som antingen slutlig energianvändning eller primärenergianvändning, med användning av de effektiva värmevärden eller primärenergifaktorer som avses i artikel 29.
 - e) En årlig rapport om de energibesparingar som uppnåtts av bemyndigade parter, deltagande parter och genomförande offentliga myndigheter tillhandahålls och görs tillgänglig för allmänheten, liksom uppgifter om den årliga energibesparingstendensen.
 - f) Resultaten övervakas och lämpliga åtgärder vidtas om framstegen inte är tillfredsställande.
 - g) Högst en part får anföra energibesparingar som följer av en enskild åtgärd.
 - h) Den deltagande parten, den bemyndigade parten eller den genomförande offentliga myndigheten konstateras vara väsentlig för att de anförda energibesparingarna ska uppnås.
 - i) Den deltagande partens, den bemyndigade partens eller den genomförande offentliga myndighetens verksamhet har ingen negativ inverkan på utsatta kunder, människor som påverkas av energifattigdom och, i förekommande fall, människor som bor i subventionerade bostäder.
4. Vid fastställande av vilka energibesparingar som följer av policyåtgärder som hänför sig till skatter **och avgifter av skattenatur** och som införts enligt artikel 10 ska följande principer gälla:
- a) Energibesparingar får medräknas endast om de följer av beskattningsåtgärder som överstiger de minimiskattenivåer som är tillämpliga på bränslen enligt kraven i rådets direktiv 2003/96/EG¹ eller 2006/112/EG².
 - aa) *Energibesparingar får medräknas endast om de följer av beskattningsåtgärder och avgifter av skattenatur som tillkommit för att skapa energibesparingar enligt definitionen i artikel 2.7.***
 - b) **■ *Priselasticiteten*** för beräkning av inverkan av (energi)skatteåtgärder ska ***vara specifik för respektive grupp av slutanvändare, inberäknat inkomstklasser, företagstyp och företagsstorlek, och således*** motsvara känsligheten för prisförändringar hos efterfrågan på energi, och ska uppskattas på grundval av aktuella och representativa officiella uppgiftskällor vilka är tillämpliga på

¹ Rådets direktiv 2003/96/EG av den 27 oktober 2003 om en omstrukturering av gemenskapsramen för beskattning av energiprodukter och elektricitet (EUT L 283, 31.10.2003, s. 51).

² Rådets direktiv 2006/112/EG av den 28 november 2006 om ett gemensamt system för mervärdesskatt (EUT L 347, 11.12.2006, s. 1).

medlemsstaten och, i tillämpliga fall, på grundval av åtföljande studier från ett oberoende institut. ■

- c) Energibesparingar som följer av kompletterande skattepolitiska instrument, inbegripet skatteincitament eller inbetalningar till fonder, ska redovisas separat.
- d) Uppskattningar av kortvarig elasticitet *ska* användas för att bedöma energibesparingarna till följd av beskattningsåtgärder för att undvika överlappning med unionsrätten och andra policyåtgärder.
- e) Medlemsstaterna ska fastställa fördelningseffekterna av beskattning och motsvarande åtgärder för utsatta kunder, människor som påverkas av energifattigdom och, i tillämpliga fall, människor som bor i subventionerade bostäder, och påvisa effekterna av de mildrande åtgärder som genomförs i enlighet med artikel 22.1–22.3.
- f) Medlemsstaterna ska lägga fram bevis, inklusive beräkningsmetoder, för att energibesparingar inte räknas dubbelt om effekterna av energi- eller koldioxidbeskattningsåtgärder eller handel med utsläppsrätter enligt direktivet om EU:s utsläppshandelssystem [COM(2021) 551 final, 2021/0211 (COD)] överlappar varandra.

5. Anmälan av metod

Medlemsstaterna ska, i enlighet med förordning (EU) 2018/1999, till kommissionen anmäla den detaljerade metod som de föreslår för att upprätthålla de kvotpliktsystem för energieffektivitet och alternativa åtgärder som avses i artiklarna 9, 10 och 28.11. Utom när det gäller beskattning ska en sådan anmälan innehålla uppgifter om följande:

- a) Nivån på de energibesparingar som krävs enligt artikel 8.1 första stycket eller besparingar som förväntas uppnås under hela perioden 1 januari 2021–31 december 2030.
- b) Hur den beräknade mängden nya energibesparingar som krävs enligt artikel 8.1 första stycket eller de energibesparingar som förväntas uppnås kommer att fördelas över sparkravsperioden.
- c) Kvotpliktiga, deltagande eller bemyndigade parter eller genomförande offentliga myndigheter.
- d) Målsektorer.
- e) Policyåtgärder och enskilda åtgärder, inbegripet den förväntade totala mängden ackumulerade energibesparingar för varje åtgärd.
- f) Information om policyåtgärder eller program, eller åtgärder som finansieras inom ramen för en nationell energieffektivitetsfond, vars genomförande prioriteras bland människor som påverkas av energifattigdom, utsatta kunder och, i tillämpliga fall, människor som bor i subventionerade bostäder.
- g) Den andel och den mängd energibesparingar som ska uppnås bland människor som påverkas av energifattigdom, utsatta kunder och, i tillämpliga fall, människor som bor i subventionerade bostäder.
- h) I tillämpliga fall, information om de indikatorer som tillämpas, den aritmetiska genomsnittsandelen och resultatet av de policyåtgärder som fastställs i enlighet med artikel 8.3.
- i) I tillämpliga fall, information om inverkan och negativa effekter av policyåtgärder som genomförs i enlighet med artikel 8.3 för människor som

påverkas av energifattigdom, utsatta kunder och, i tillämpliga fall, människor som bor i subventionerade bostäder.

- j) Sparkravsperiodens längd för kvotpliktsystemet för energieffektivitet.
 - k) I tillämpliga fall, den mängd energibesparingar eller de mål för kostnadsminskningar som de kvotpliktiga parterna ska uppnå bland människor som påverkas av energifattigdom, utsatta kunder och, i tillämpliga fall, människor som bor i subventionerade bostäder.
 - l) De åtgärder som föreskrivs i policyåtgärden.
 - m) Beräkningsmetod, inbegripet hur additionalitet och väsentlighet har fastställts och vilka metoder och riktmärken som används för förmodade och skattade besparingar och, om så är tillämpligt, de effektiva värmevärden och omvandlingsfaktorer som använts.
 - n) Åtgärdernas livslängd och hur de beräknas eller vad de grundas på.
 - o) Den metod som valts för att ta hänsyn till klimatvariationer inom medlemsstaten.
 - p) Övervaknings- och kontrollsystem för åtgärder enligt artiklarna 9 och 10 och hur deras oberoende från kvotpliktiga, deltagande eller bemyndigade parter säkerställs.
 - q) När det gäller beskattning,
 - i) målsektorer och skattebetalarsegment,
 - ii) genomförande offentlig myndighet,
 - iii) de besparingar som förväntas uppnås,
 - iv) beskattningsåtgärdens varaktighet,
 - v) beräkningsmetod, inbegripet vilken priselasticitet som används och hur den har fastställts, och
 - vi) hur överlappningar med handel med utsläppsrätter i enlighet med direktivet om EU:s utsläppshandelssystem [COM(2021) 551 final, 2021/0211 (COD)] har undvikits och risken för dubbelräkning har undanröjts.
-

BILAGA VI

MINIMIKRITERIER FÖR ENERGIBESIKTNINGAR, INBEGRIPET DE SOM UTFÖRS SOM EN DEL AV ENERGILEDNINGSSYSTEM

De energibesiktningar som avses i artikel 11 ska grundas på följande kriterier:

- a) De ska basera sig på aktuella, uppmätta och spårbara operativa data om energianvändning och (för el) användningsprofiler.
- b) De ska omfatta en ingående översyn av energianvändningsprofilen hos byggnader eller grupper av byggnader, industriprocesser eller industrianläggningar, inbegripet transport.
- c) De ska identifiera energieffektivitetsåtgärder för att minska energianvändningen.
- d) De ska identifiera potentialen för kostnadseffektiv användning eller produktion av förnybar energi.
- e) De ska, när så är möjligt, bygga på en analys av livscykelkostnaderna i stället för på enkla återbetalningsperioder i syfte att ta hänsyn till långsiktiga besparingar, restvärden för långsiktiga investeringar och diskonton.
- f) De ska vara proportionella och tillräckligt representativa för att kunna ge en tillförlitlig bild av den totala energiprestandan och göra det möjligt att på ett tillförlitligt sätt identifiera de viktigaste möjligheterna till förbättringar.

Energibesiktningarna ska möjliggöra detaljerade och validerade beräkningar för de föreslagna åtgärderna så att tydlig information fås om potentiella besparingar.

De uppgifter som används vid energibesiktningarna ska kunna lagras för historisk analys och uppföljning av resultat.

■

BILAGA VIa

MINIMIKRAV FÖR ÖVERVAKNING OCH OFFENTLIGGÖRANDE AV DATACENTRALERS ENERGIPRESTANDA

Följande minimiinformation som avses i artikel 11a.1 ska övervakas och offentliggöras när det gäller datacentralers energiprestanda:

- a) **Datacentralens namn, namn på datacentralens ägare och operatörer, den kommun där datacentralen är baserad, med undantag av datacentraler som hänför sig till nationell säkerhet och försvar.**
 - b) **Datacentralens golvyta. Installerad effekt. Temperaturbörvärden. Årlig inkommande och utgående datatrafik, om sådan finns tillgänglig för datacentraloperatören och med beaktande av affärsmodell och kundtyp. Den mängd data som lagras och behandlas i datacentralen, när detta påverkar datacentralens energiförbrukning.**
 - c) **Datacentralens prestanda under det senaste hela kalenderåret i enlighet med följande nyckelprestationsindikatorer från CEN/Cenelec EN 50600-4 "Informationsteknik – Datahallsutrymmen och tillhörande system", med vederbörlig hänsyn till datacentralens geografiska läge, efterfrågan på återanvändning av värme och tillgänglig värmeinfrastruktur, till dess att den delegerade akten enligt artikel 31 i detta direktiv träder i kraft:**
 - i) **Effektiv energianvändning (PUE) enligt CEN/Cenelec EN 50600-4-2.**
 - ii) **Faktor för förnybar energi (REF) enligt CEN/Cenelec EN 50600-4-3.**
 - iii) **Faktor för återanvändning av energi (ERF) enligt CEN/Cenelec EN 50600-4-6.**
 - iv) **Effektivitetsfaktor för kylning (CER) enligt CEN/Cenelec EN 50600-4-7.**
 - v) **Effektiv koldioxidanvändning (CUE) enligt CEN/Cenelec EN 50600-4-8.**
 - vi) **Effektiv vattenanvändning (WUE) enligt CEN/Cenelec EN 50600-4-9.**
-

BILAGA VII

MINIMIKRAV FÖR FAKTURERING OCH FAKTURERINGSINFORMATION GRUNDAD PÅ FAKTISK ANVÄNDNING AV NATURGAS

1. Minimikrav för fakturering

1.1. Fakturering som grundar sig på faktisk användning

För att göra det möjligt för slutkunderna att reglera sin egen energianvändning bör fakturering ske på grundval av faktisk användning minst en gång om året, och faktureringsinformation bör göras tillgänglig åtminstone varje kvartal på begäran eller om slutkunderna har valt att få e-faktura, eller i annat fall två gånger om året. Gas som används enbart för matlagningsändamål får undantas från detta krav.

1.2. Minimikrav på information i fakturan

Medlemsstaterna ska säkerställa att följande information där så är lämpligt görs tillgänglig för slutkunderna i tydliga och begripliga termer i eller tillsammans med deras fakturor, kontrakt, transaktioner och kvitton vid distributionsstationer:

- a) Gällande faktiska priser och faktisk energianvändning.
- b) Jämförelser av slutkundens aktuella energianvändning med användningen för samma period föregående år, helst i grafisk form.
- c) Kontaktinformation (inklusive webbadresser) till användarorganisationer, energimyndigheter eller liknande organ varifrån information kan hämtas om tillgängliga åtgärder för att förbättra energieffektiviteten, jämförbara slutanvändarprofiler och objektiva tekniska specifikationer för utrustning som använder energi.

Därutöver ska medlemsstaterna, när så är möjligt och ändamålsenligt, säkerställa att jämförelser med en genomsnittlig, normaliserad slutkund eller en jämförelseslutkund i samma användarkategori görs tillgängliga för slutkunderna i tydliga och begripliga termer i, tillsammans med eller genom hänvisningar i fakturorna, kontrakten, transaktionerna och kvitton vid distributionsstationer.

1.3. Råd om energieffektivitet som bilaga till fakturor och annan återkoppling till slutkunder

I sina avtal och avtalsändringar samt i fakturorna till kunderna, eller via webbplatser som riktar sig till enskilda kunder, ska energidistributörer, systemansvariga för distributionssystem och företag som säljer energi i detaljistledet på ett tydligt och begripligt sätt till sina kunder lämna kontaktinformation om oberoende användarrådgivning, energimyndigheter eller liknande institutioner, inklusive webbadress, där kunderna kan få råd om tillgängliga energieffektivitetsåtgärder, jämförelseprofiler för deras energianvändning och tekniska specifikationer för apparater som använder energi som kan hjälpa dem att minska apparaternas energianvändning.

BILAGA VIII

MINIMIKRAV FÖR FAKTURERINGS- OCH ANVÄNDNINGSPERIODINFORMATION FÖR VÄRME, KYLA OCH VARMVATTEN FÖR HUSHÅLLSBRUK

1. Fakturering som grundar sig på faktisk användning eller avläsningar av värmekostnadsfördelare

För att göra det möjligt för slutanvändare att reglera sin egen energianvändning ska fakturering ske på grundval av faktisk användning eller avläsningar av värmekostnadsfördelare minst en gång per år.

2. Minsta frekvens för fakturerings- eller användningsinformation

Fram till den 31 december 2021 ska, i de fall där fjärravläsbara mätare eller värmekostnadsfördelare finns installerade, fakturerings- eller användningsinformation grundad på faktisk användning eller avläsningar av värmekostnadsfördelare tillhandahållas slutanvändare åtminstone en gång per kvartal på begäran eller om slutkunder har valt att få e-faktura, eller i annat fall två gånger per år.

Från och med den 1 januari 2022 ska, i de fall där fjärravläsbara mätare eller värmekostnadsfördelare finns installerade, fakturerings- eller användningsinformation grundad på faktisk användning eller avläsningar av värmekostnadsfördelare tillhandahållas slutanvändare minst varje månad. Informationen får också göras tillgänglig via internet och uppdateras så ofta som de använda mätanordningarna och systemen tillåter. Värme och kyla får undantas från detta krav utanför säsongerna för uppvärmning/kylning.

3. Minimikrav på information i fakturan

Medlemsstaterna ska säkerställa att följande information görs tillgänglig för slutanvändarna i tydliga och begripliga termer i eller tillsammans med deras fakturor om de grundas på faktisk användning eller avläsningar av värmekostnadsfördelare:

- a) Gällande faktiska priser och faktisk energianvändning eller total värmekostnad och avläsningar av värmekostnadsfördelare.
- b) Information om den bränslemix som använts och de därmed förknippade årliga växthusgasutsläppen, även för slutanvändare som försörjs med fjärrvärme eller fjärrkyla, och en beskrivning av de olika skatter, avgifter och taxor som tillämpas. Medlemsstaterna får begränsa omfattningen av kravet på att tillhandahålla information om växthusgasutsläpp så att det endast gäller försörjning från fjärrvärmesystem med en total installerad tillförd effekt som överstiger 20 MW.
- c) Jämförelser av slutanvändarnas aktuella energianvändning med användningen för samma period föregående år, i grafisk form, klimatkorrigerade för värme och kyla.
- d) Kontaktinformation (inklusive webbadresser) till organisationer för slutkunder, energimyndigheter eller liknande organ varifrån information om tillgängliga åtgärder för förbättrad energieffektivitet, jämförbara slutanvändarprofiler och objektiva tekniska specifikationer för utrustning som använder energi kan erhållas.
- e) Information om relevanta förfaranden för klagomål, ombudsmanstjänster eller alternativa tvistlösningsmekanismer som är tillämpliga i medlemsstaterna.
- f) Jämförelser med en genomsnittlig, normaliserad slutanvändare eller en jämförelseslut användare i samma användarkategori. Vid e-faktura kan sådana jämförelser i stället tillhandahållas på internet med hänvisning i fakturan.

Fakturor som inte är grundade på faktisk användning eller avläsningar av

värmekostnadsfördelare ska innehålla en tydlig och heltäckande förklaring av hur beloppet i fakturan beräknats och åtminstone den information som avses i leden d och e.

BILAGA IX

POTENTIAL FÖR VÄRME- OCH KYLEFFEKTIVITET

Den heltäckande bedömning av den nationella potentialen för uppvärmning och kylning som avses i artikel 23.1 ska innefatta och vara baserad på nedanstående:

Del I

ÖVERSIKT ÖVER VÄRME OCH KYLA

1. Värme- och kylbehovet i form av en bedömning av nyttiggjord energi¹ och kvantifierad slutlig energianvändning i GWh per år² fördelat på enskilda sektorer:
 - a) Bostäder.
 - b) Tjänster.
 - c) Industri.
 - d) Andra sektorer som ensamma svarar för mer än 5 % av det totala nationella behovet av nyttiggjord värme och kyla.
2. Fastställande eller, i fråga om punkt 2 a i, fastställande eller uppskattning av nuvarande värme- och kylförsörjning:
 - a) Fördelat på teknik, i GWh per år³, inom de sektorer som nämns i punkt 1 och om möjligt fördelat på energi från fossila respektive förnybara källor:
 - i) Intern värme- och kylförsörjning inom tjänste- och bostadssektorn, fördelat på
 - rena hetvattenpannor,
 - högeffektiv kraftvärme,
 - värmepumpar,
 - andra interna tekniker och energikällor.
 - ii) Intern värme- och kylförsörjning inom andra sektorer än tjänste- och bostadssektorn, fördelat på
 - rena hetvattenpannor,
 - högeffektiv kraftvärme,
 - värmepumpar,
 - andra interna tekniker och energikällor.
 - iii) Extern värme- och kylförsörjning, fördelat på
 - högeffektiv kraftvärme,
 - spillvärme,
 - andra externa tekniker och energikällor.
 - b) Identifiering av anläggningar som producerar spillvärme eller spillkyla och deras potentiella värme- eller kylförsörjning, i GWh per år:

¹ Mängd värmeenergi som krävs för att tillgodose slutanvändarnas värme- och kylbehov.

² Senast tillgängliga uppgifter ska användas.

³ Senast tillgängliga uppgifter ska användas.

- i) Anläggningar för termisk kraftproduktion som kan leverera eller utrustas för att leverera spillvärme med en total tillförd värmeeffekt på mer än 50 MW.
 - ii) Kraftvärmeanläggningar som använder den teknik som avses i del II i bilaga II med en total tillförd värmeeffekt på mer än 20 MW.
 - iii) Avfallsförbränningsanläggningar.
 - iv) Anläggningar för förnybar energi med en total tillförd värmeeffekt på mer än 20 MW, utom de anläggningar som anges i punkt 2 b i och ii som producerar värme eller kyla med hjälp av energi från förnybara energikällor.
 - v) Industrianläggningar med en total tillförd värmeeffekt på mer än 20 MW som kan leverera spillvärme.
- c) Rapporterad andel av fjärrvärme- och fjärrkylsektorns slutliga energiförbrukning som kommit från förnybara energikällor, spillvärme eller spillkyla¹ under de senaste fem åren i enlighet med direktiv (EU) 2018/2001.
3. En karta över hela det nationella territoriet som utan att röja kommersiellt känsliga uppgifter visar
- a) efterfrågan på värme och kyla i olika områden med utgångspunkt i analysen i punkt 1, med tillämpning av enhetliga kriterier för att ringa in energitäta områden i kommuner och storstadsområden,
 - b) befintliga leveranspunkter för värme och kyla som fastställts enligt punkt 2 b och anläggningar för fjärrvärmedistribution,
 - c) planerade leveranspunkter för värme och kyla av det slag som beskrivs i punkt 2 b och anläggningar för fjärrvärmedistribution.
4. En prognos över hur efterfrågan på värme och kyla kan utvecklas de närmaste 30 åren, angiven i GWh och med beaktande av särskilda prognoser för de närmaste tio åren, förändring av efterfrågan i byggnader och olika industrisektorer samt effekten av politik och strategier för efterfrågestyrning, t.ex. långsiktiga strategier för renovering av byggnader enligt direktiv (EU) 2018/844.

Del II

MÅL, STRATEGIER OCH POLITISKA ÅTGÄRDER

5. Medlemsstatens planerade bidrag till sina nationella målsättningar, mål och bidrag för energiunionens fem dimensioner i enlighet med artikel 3.2 b i förordning (EU) 2018/1999, vilka ska uppnås genom värme- och kyleffektivitet, i synnerhet när det gäller artikel 4 b.1–4 b.4 och artikel 15.4 b, och med angivande av vad som tillkommit utöver den nationella energi- och klimatplanen.
6. Allmän översikt över nuvarande politik och åtgärder som beskrivs i den senaste rapport som inlämnats i enlighet med artiklarna 3, 20, 21 och 27 a i förordning (EU) 2018/1999.

¹ Identifieringen av ”förnybar kyla” ska, efter det att metoden för beräkning av mängden förnybar energi som används för kyla och fjärrkyla fastställts i enlighet med artikel 35 i direktiv (EU) 2018/2001, göras i enlighet med det direktivet. Fram till dess ska fastställandet göras enligt en lämplig nationell metod.

Del III

ANALYS AV DEN EKONOMISKA POTENTIALEN FÖR VÄRME- OCH KYLEFFEKTIVITET

7. En analys av den ekonomiska potentialen¹ hos olika tekniker för värme och kyla ska göras för hela det nationella territoriet med hjälp av den kostnads-nyttanalys som avses i artikel 23.3 och identifiera alternativa scenarier för mer effektiva tekniker för värme och kyla från förnybara energikällor, i förekommande fall fördelat på energi från fossila respektive förnybara energikällor.

Följande tekniker bör beaktas:

- a) Industriell spillvärme och spillkyla.
 - b) Avfallsförbränning.
 - c) Högeffektiv kraftvärme.
 - d) Förnybara energikällor (t.ex. jordvärme, solenergi och biomassa), utom sådana som används för högeffektiv kraftvärme.
 - e) Värmepumpar.
 - f) Minskning av värme- och kylförluster från befintliga fjärrnät.
8. Denna analys av den ekonomiska potentialen ska inbegripa följande steg och överväganden:
- a) Överväganden:
 - i) Kostnads-nyttanalysen enligt artikel 23.3 ska innehålla en ekonomisk analys som tar hänsyn till socioekonomiska faktorer och miljöfaktorer², samt en finansiell analys som bedömer projekt ur investerarnas synvinkel. Både den ekonomiska och den finansiella analysen ska använda nettonuvärdet som kriterium för bedömningen.
 - ii) Grundscenariot bör tjäna som utgångspunkt och ta hänsyn till nuvarande politik när den heltäckande bedömningen³ sammanställs och vara kopplad till uppgifter som samlas in enligt del I och punkt 6 i del II av denna bilaga.
 - iii) Andra scenarier än grundscenariot ska ta hänsyn till målen avseende energieffektivitet och förnybar energi i förordning (EU) 2018/1999. Varje scenario ska innefatta följande jämfört med grundscenariot:
 - Ekonomisk potential hos de tekniker som undersökts med nettonuvärde som kriterium.
 - Minskningar av växthusgasutsläpp.
 - Primärenergibesparingar i GWh per år.
 - Inverkan på andelen förnybar energi i den nationella energimixen.

¹ Analysen av den ekonomiska potentialen bör ange volymen energi (i GWh) som varje analyserad teknik kan producera per år. Hänsyn bör även tas begränsningar och inbördes kopplingar inom energisystemet. Analysen kan utgå från modeller baserade på antaganden om driften hos vanliga typer av tekniker eller system.

² Inbegripet den bedömning som avses i artikel 15.7 i direktiv (EU) 2018/2001.

³ Brytdatumet för att ta hänsyn till politiska åtgärder i grundscenariot är utgången av det år som föregår det år före vars utgång den heltäckande bedömningen ska göras. Politiska åtgärder som genomförs under de tolv månader som föregår tidsfristen för inlämning av den heltäckande bedömningen behöver alltså inte beaktas.

Scenarier som av tekniska eller finansiella skäl eller på grund av nationell reglering inte är genomförbara får uteslutas i ett tidigt skede av kostnads-nyttanalyserna om detta är berättigat på grundval av noggranna, uttryckliga och väldokumenterade överväganden.

Bedömningen och besluten bör i de analyserade scenarierna beakta kostnader och energibesparingar till följd av den ökade flexibiliteten i energiförsörjningen och en mer optimal drift av elnäten, inbegripet kostnader som undvikits och besparingar från minskade infrastrukturinvesteringar.

b) Kostnader och nytta

De kostnader och den nytta som avses i punkt 8 a ska åtminstone omfatta följande:

i) Nyttan:

- Produktionsvärdet för användaren (värme, kyla och el).
- Extern nytta såsom positiva miljöeffekter, minskade växthusgasutsläpp och positiva hälso- och säkerhetseffekter, om detta är möjligt.
- Arbetsmarknadseffekter, trygg energiförsörjning och konkurrenskraft, om detta är möjligt.

ii) Kostnader:

- Kapitalkostnader för anläggningar och utrustning.
- Kapitalkostnader för de tillhörande energinäten.
- Rörliga och fasta driftskostnader.
- Energikostnader.
- Kostnader för miljö, hälsa och säkerhet, om detta är möjligt.
- Arbetsmarknadskostnader, trygg energiförsörjning och konkurrenskraft, om detta är möjligt.

c) Scenarier som är relevanta i jämförelse med för grundscenariot:

Alla scenarier som är relevanta i jämförelse med grundscenariot ska övervägas, inbegripet rollen för effektiv individuell uppvärmning och kylning.

i) Kostnads-nyttanalyserna kan omfatta antingen en bedömning av ett projekt eller en bredare lokal, regional eller nationell bedömning för en grupp av projekt, för att i planeringssyfte fastställa den mest kostnadseffektiva och gynnsamma värme- eller kylningen för ett visst geografiskt område utifrån ett grundscenario.

d) Gränser och samordnad strategi:

i) Den geografiska gränsen ska omfatta ett lämpligt, väl avgränsat geografiskt område.

ii) Kostnads-nyttanalyserna ska ta hänsyn till alla relevanta centraliserade eller decentraliserade leveransresurser som är tillgängliga inom systemet och den geografiska gränsen, inbegripet tekniker som beaktas enligt punkt 7 i del III i denna bilaga samt uppvärmnings- och kylningsefterfrågans kännetecken och utvecklingstendenser.

- e) Antaganden:
 - i) Medlemsstaterna ska för upprättandet av kostnads-nyttoanalyser göra antaganden om priserna på de viktigaste input- och outputfaktorerna och om diskonteringsräntan.
 - ii) Den diskonteringsränta som används i den ekonomiska analysen för att beräkna nettonuvärdet ska väljas i enlighet med europeiska eller nationella riktlinjer.
 - iii) Medlemsstaterna ska använda nationella, europeiska eller internationella prognoser för utvecklingen av energipriserna om så är tillämpligt i det nationella och/eller regionala/lokala sammanhanget.
 - iv) De priser som används i den ekonomiska analysen ska ta hänsyn till socioekonomisk kostnad och nytta. Externa kostnader, såsom miljö- och hälsoeffekter, bör ingå i den mån det är möjligt, dvs. då ett marknadspris finns eller redan ingår i europeisk eller nationell lagstiftning.
- f) Känslighetsanalys:
 - i) En känslighetsanalys ska ingå för att utvärdera kostnaderna och nyttan med ett projekt eller en grupp av projekt och baseras på variabla faktorer med en betydande inverkan på resultatet av beräkningarna, t.ex. olika energipriser, efterfrågenivåer, diskonteringsräntor och annat.

Del IV

POTENTIELLA NYA STRATEGIER OCH POLITISKA ÅTGÄRDER

- 9. Översikt över nya lagstiftningsåtgärder och andra politiska åtgärder¹ för att infria den ekonomiska potential som fastställts i enlighet med punkterna 7 och 8 samt förutsedda
 - a) Minskningar av växthusgasutsläpp.
 - b) Primärenergibesparingar i GWh per år.
 - c) Inverkan på andelen från högeffektiv kraftvärme.
 - d) Inverkan på andelen från förnybara energikällor i den nationella energimixen och i värme- och kylsektorn.
 - e) Kopplingar till nationell finansiell programplanering och kostnadsbesparingar för offentliga budgetar och marknadsaktörer.
 - f) En uppskattning av eventuella offentliga stödåtgärder, med en årsbudget och identifiering av potentiella stödelement.

¹ Denna översikt ska innefatta finansieringsåtgärder och finansieringsprogram som kan komma att anta under den period som den heltäckande bedömningen omfattar, utan att föregripa separata anmälningar av offentliga stödprogram för en bedömning av statligt stöd.

BILAGA X

KOSTNADS–NYTTOANALYS

Principer för tillämpningen av artikel 24.4 och 24.6

Kostnads–nyttoanalyserna ska tillhandahålla information för åtgärderna i artikel 24.4 och 24.6:

Om en anläggning för endast elproduktion eller en anläggning utan värmeåtervinning planeras, ska det göras en jämförelse mellan den planerade anläggningen eller den planerade uppgraderingen och en likvärdig anläggning som producerar samma mängd el eller värme, men som återvinner spillvärme och levererar värme genom högeffektiv kraftvärme och/eller nät för fjärrvärme och fjärrkyla.

Inom en given geografisk gräns ska bedömningen ta hänsyn till den planerade anläggningen och samtliga lämpliga befintliga eller potentiella efterfrågepunkter för värme eller kyla som kan försörjas från denna, med beaktande av rationella möjligheter (t.ex. teknisk genomförbarhet och avstånd).

Systemgränsen ska omfatta den planerade anläggningen och värme- och kyllasten, såsom byggnad(er) och industriprocesser. Inom denna systemgräns ska den totala kostnaden för tillhandahållande av värme och el fastställas för båda fallen och jämföras.

Värme- eller kyllasten ska inbegripa befintlig värme- eller kyllast, såsom en industrianläggning eller ett befintligt fjärrvärme- eller fjärrkyl system, och även, i stadsområden, den värme- eller kyllast och de kostnader som skulle vara aktuella om en grupp av byggnader eller en del av en stad försågs med och/eller anslöts till ett nytt fjärrvärme- eller fjärrkylnät.

Kostnads-nyttoanalysen ska baseras på en beskrivning av den planerade anläggningen och jämförelseanläggningen (jämförelseanläggningarna), däribland elektrisk och termisk kapacitet, i tillämpliga fall, bränsletyp, planerad användning och antalet planerade driftstimmar per år, plats och efterfrågan på el och värme.

Vid bedömningen av användningen av spillvärme ska aktuell teknik beaktas. Vid bedömningen ska hänsyn tas till direkt användning av spillvärme eller uppgradering av spillvärme till högre temperaturnivåer, eller båda. När det gäller återvinning av spillvärme på plats ska åtminstone användningen av värmeväxlare, värmepumpar och värme-till-kraftteknik bedömas. När det gäller återvinning av spillvärme utanför anläggningen ska åtminstone industrianläggningar, jordbruksanläggningar och fjärrvärmenät bedömas som potentiella efterfrågepunkter.

Vid jämförelsen ska efterfrågan på termisk energi och de typer av uppvärmning och kylning som används av närliggande efterfrågepunkter för värme eller kyla beaktas. Jämförelsen ska omfatta infrastrukturkostnaderna för den planerade anläggningen och jämförelseanläggningen.

Kostnads-nyttoanalyser enligt artikel 24.4 ska inbegripa en ekonomisk analys som omfattar en finansiell analys som återspeglar de verkliga kassaflödestransaktioner som följer av investering i och drift av enskilda anläggningar.

Projekt med positivt kostnads-nyttoreultat är de där summan av de diskonterade fördelarna i den ekonomiska och finansiella analysen överskrider summan av de diskonterade kostnaderna (kostnads-nyttoöverskott).

Medlemsstaterna ska fastställa riktlinjer för metoden, antagandena och tidshorisonten för den ekonomiska analysen.

Medlemsstaterna får kräva att de företag som ansvarar för driften av anläggningar för termisk elproduktion, industriföretag, nät för fjärrvärme och fjärrkyla eller andra parter som påverkas av den fastställda systemgränsen och den geografiska gränsen, bidrar med uppgifter som ska användas vid bedömningen av en enskild anläggningens kostnader och fördelar.

BILAGA XI

URSPRUNGSGARANTI FÖR EL PRODUCERAD FRÅN HÖGEFFEKTIV KRAFTVÄRME

- a) Medlemsstaterna ska vidta åtgärder för att säkerställa att
- i) ursprungsgarantin för el producerad från högeffektiv kraftvärme
 - gör det möjligt för producenter att visa att den el de säljer är producerad från högeffektiv kraftvärme och har utställts för det syftet som svar på en begäran från producenten,
 - är korrekt, tillförlitlig och bedrägerisäker,
 - utställs, överförs och annulleras elektroniskt,
 - ii) en och samma energienhet från högeffektiv kraftvärme endast redovisas en gång.
- b) Ursprungsgarantin som avses i artikel 24.10 ska innehålla åtminstone följande information:
- i) Identitet, placering, typ och kapacitet (termisk och elektrisk) i anläggningen där energin producerades.
 - ii) Datum och produktionsställe.
 - iii) Det lägre värmevärdet för bränslekällan från vilken elen producerades.
 - iv) Mängden och användningen av den värme som producerades tillsammans med elen.
 - v) Mängden el från högeffektiv kraftvärme i enlighet med bilaga III som garantin representerar.
 - vi) Primärenergibesparingarna som beräknades i enlighet med bilaga III baserat på de harmoniserade effektivitetsreferensvärdena i led f i bilaga III.
 - vii) Anläggningens nominella elektriska och termiska effektivitet.
 - viii) Om och i vilken utsträckning anläggningen har fått investeringsstöd.
 - ix) Om och i vilken utsträckning enheten för energi på något annat sätt dragit nytta av nationella stödsystem, och i så fall vilken typ av stödsystem.
 - x) Datum när anläggningen togs i drift.
 - xi) Datum och utfärdandeland samt ett unikt id-nummer.

Ursprungsgarantin ska ha standardstorleken 1 MWh. Den ska avse nettoelproduktionen mätt vid stationsgränsen och exporterad till nätet.

BILAGA XII

ENERGIEFFEKTIVITETSKRITERIER FÖR ENERGINÄTREGLERINGAR OCH ELNÄTTARIFFER

1. Nättarifferna ska vara kostnadsbaserade i förhållande till de kostnadsbesparingar i näten som uppnåtts genom åtgärder på efterfrågesidan och laststyrning och distribuerad produktion, däribland besparingar från sänkta leveranskostnader eller till följd av nätinvesteringar och en mer optimal nät drift.
2. Nätreglering och nättariffer ska inte hindra nätoperatörer eller energiåterförsäljare från att ställa till förfogande systemtjänster för laststyrningsåtgärder, efterfrågestyrning och distribuerad produktion på organiserade elmarknader, i synnerhet
 - a) slutkundernas överföring av last från högtrafik till lågtrafik, med hänsyn tagen till tillgången på förnybar energi, energi från kraftvärme och distribuerad produktion,
 - b) energibesparingar till följd av laststyrning från distribuerade användare genom energiaggregatorer,
 - c) minskad efterfrågan till följd av energieffektivitetsåtgärder som genomförts av energitjänsteleverantörer, däribland energitjänsteföretag,
 - d) anslutning och utleverans från produktionskällor med låga volttal,
 - e) anslutning av produktionskällor från en plats som ligger närmare användningen, och
 - f) lagring av energi.

I samband med denna bestämmelse ska termen ”organiserade elmarknader” inkludera OTC-marknader och elbörser för handel av energi, kapacitet, balanseringstjänster och tilläggstjänster inom alla tidsramar, däribland marknader för terminshandel, dagen före handel och handel under leveransdygnet.
3. Nättariffer eller tariffer i detaljistledet får stödja dynamisk prissättning med koppling till efterfrågan från slutkunder, såsom
 - a) tidsdifferentierade tariffer,
 - b) pris för kritisk högtrafik,
 - c) realtidpris, och
 - d) högtrafikrabatter.

BILAGA XIII

ENERGIEFFEKTIVITETSKRAV FÖR SYSTEMANSVARIGA FÖR ÖVERFÖRINGSSYSTEM OCH SYSTEMANSVARIGA FÖR DISTRIBUTIONSSYSTEM

Systemansvariga för överföringssystem och systemansvariga för distributionssystem ska

- a) fastställa och offentliggöra sina standardregler för fördelningen av kostnader för tekniska anpassningar, till exempel nätanslutningar, nätförstärkningar och ibruktagande av nya nät, förbättrad nätdrift och regler för icke-diskriminerande genomförande av nätkoder, som behövs för att integrera nya producenter som matar in el producerad från högeffektiv kraftvärme i det sammankopplade nätet,
- b) till nya producenter av el producerad från högeffektiv kraftvärme som vill ansluta sig till systemet tillhandahålla heltäckande och nödvändig information, däribland
 - i) en heltäckande och detaljerad uppskattning av kostnaderna för anslutningen,
 - ii) en rimlig och exakt tidtabell för att ta emot och bearbeta begäran om nätanslutning,
 - iii) en rimlig indikativ tidtabell för en föreslagen nätanslutning; anslutningsprocessen bör inte ta längre än 24 månader med beaktande av vad som är praktiskt möjligt och icke-diskriminerande,
- c) tillhandahålla standardiserade och förenklade rutiner för anslutning av producenter av distribuerad högeffektiv kraftvärme som underlättar nätanslutningen.

Standardreglerna som avses i led a ska baseras på objektiva, transparenta och icke-diskriminerande kriterier, som tar särskild hänsyn till alla de kostnader och fördelar som förknippas med anslutningen av producenterna till nätet. De kan omfatta olika typer av anslutning.

BILAGA XIV

PUNKTER SOM MINST MÅSTE INGÅ I AVTAL OM ENERGIPRESTANDA ELLER I DE ÅTFÖLJANDE ANBUDSSPECIFIKATIONERNA

- Resultat/rekommendationer från en analys/revision som genomförts innan avtalet ingicks och som omfattar byggnadens energianvändning i syfte att genomföra åtgärder för förbättrad energieffektivitet.
 - En klar och transparent lista över de effektivitetsåtgärder som ska genomföras eller de effektivitetsresultat som ska uppnås.
 - Garanterade besparingar som ska uppnås genom att åtgärderna i avtalet genomförs.
 - Avtalstiden samt delmål, villkor och uppsägningstid.
 - Klar och transparent lista över avtalsparternas skyldigheter.
 - Referensdatum för att fastställa uppnådda besparingar.
 - En klar och transparent lista över steg som ska utföras för att genomföra en åtgärd eller ett åtgärdspaket och, i tillämpliga fall, tillhörande kostnader.
 - Åtagande att genomföra samtliga åtgärder i avtalet och dokumentera alla ändringar under projektet.
 - Regler som gäller för införande av likvärdiga krav i utläggande på entreprenad till tredje parter.
 - En klar och transparent redogörelse för finansiella effekter av projektet och fördelningen av parternas andelar i de uppnådda ekonomiska besparingarna (dvs. tjänsteleverantörens ersättning).
 - Klara och transparenta bestämmelser om mätning och verifiering av de garanterade besparingar som uppnåtts, kvalitetskontroller och garantier.
 - Bestämmelser som klargör rutinerna för hantering av ändrade ramvillkor som påverkar innehållet i och resultatet av avtalet (dvs. ändrade energipriser, användningsfrekvens för en anläggning).
 - Detaljerad information om respektive avtalsparts skyldigheter och om sanktioner för överträdelser.
-

BILAGA XV

Del A

Upphävt direktiv och en förteckning över ändringar av detta (som det hänvisas till i artikel 36)

Europaparlamentets och rådets direktiv
2012/27/EU (EUT L 315, 14.11.2012, s. 1)

Rådets direktiv 2013/12/EU (EUT L 141,
28.5.2013, s. 28)

Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) endast artikel 2
2018/844 (EUT L 156, 19.6.2018, s. 75)

Europaparlamentets och rådets direktiv (EU)
2018/2002 (EUT L 328, 21.12.2018, s. 210)

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) endast artikel 54
2018/1999 (EUT L 328, 21.12.2018, s. 1)

Europaparlamentets och rådets beslut (EU) endast artikel 1
2019/504 (EUT L 85I, 27.3.2019, s. 66)

kommissionens delegerade förordning (EU)
2019/826 (EUT L 137, 23.5.2019, s. 3)

Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) endast artikel 70
2019/944 (EUT L 158, 14.6.2019, s. 125)

Del B

Tidsfrister för införlivande med nationell rätt (som det hänvisas till i artikel 36)

Direktiv	Tidsfrist för införlivande
2012/27/EU	5 juni 2014
(EU) 2018/844	10 mars 2020
(EU) 2018/2002	25 juni 2020, med undantag av artikel 1.5–1.10 och punkterna 3 och 4 i bilagan 25 oktober 2020 vad gäller artikel 1.5–1.10 och punkterna 3 och 4 i bilagan
(EU) 2019/944	31 december 2019 vad gäller artikel 70.5 a 25 oktober 2020 vad gäller artikel 70.4 31 december 2020 vad gäller artikel 70.1–70.3, 70.5 b och 70.6

BILAGA XVI

JÄMFÖRELSETABELL

Direktiv 2012/27/EU	Detta direktiv
Artikel 1	Artikel 1
Artikel 2, inledningen	Artikel 2, inledningen
Artikel 2.1	Artikel 2.1
-	Artikel 2 punkterna 2 och 3
Artikel 2 punkt 2	Artikel 2 punkt 4
Artikel 2 punkt 3	Artikel 2 punkt 5
Artikel 2 punkt 4	Artikel 2 punkt 6
Artikel 2 punkt 5	Artikel 2 punkt 7
Artikel 2 punkt 6	Artikel 2 punkt 8
Artikel 2 punkt 7	Artikel 2 punkt 9
Artikel 2 punkt 8	Artikel 2 punkt 10
Artikel 2 punkt 9	-
Artikel 2 punkt 10	Artikel 2 punkt 11
-	Artikel 2 punkterna 12 och 13
Artikel 2 punkt 11	Artikel 2 punkt 14
Artikel 2 punkt 12	Artikel 2 punkt 15
Artikel 2 punkt 13	Artikel 2 punkt 16
Artikel 2 punkt 14	Artikel 2 punkt 17
Artikel 2 punkt 15	Artikel 2 punkt 18
Artikel 2 punkt 16	Artikel 2 punkt 19
Artikel 2 punkt 17	Artikel 2 punkt 20
Artikel 2 punkt 18	Artikel 2 punkt 21
Artikel 2 punkt 19	Artikel 2 punkt 22
Artikel 2 punkt 20	Artikel 2 punkt 23

Artikel 2 punkt 21
Artikel 2 punkt 22
Artikel 2 punkt 23
Artikel 2 punkt 24
Artikel 2 punkt 25
Artikel 2 punkt 26
Artikel 2 punkt 27
Artikel 2 punkt 28
Artikel 2 punkt 29
Artikel 2 punkt 30
Artikel 2 punkt 31
Artikel 2 punkt 32
Artikel 2 punkt 33
Artikel 2 punkt 34
Artikel 2 punkt 35
Artikel 2 punkt 36
Artikel 2 punkt 37
Artikel 2 punkt 38
Artikel 2 punkt 39
Artikel 2 punkt 40
Artikel 2 punkt 41
Artikel 2 punkt 42
Artikel 2 punkt 43
-
Artikel 2 punkterna 44 och 45
-
-

Artikel 2 punkt 24
Artikel 2 punkt 25
Artikel 2 punkt 26
Artikel 2 punkt 27
Artikel 2 punkt 28
-
Artikel 2 punkt 29
Artikel 2 punkt 30
Artikel 2 punkt 31
Artikel 2 punkt 32
Artikel 2 punkt 33
Artikel 2 punkt 34
Artikel 2 punkt 35
Artikel 2 punkt 36
Artikel 2 punkt 37
Artikel 2 punkt 38
Artikel 2 punkt 39
Artikel 2 punkt 40
Artikel 2 punkt 41
-
Artikel 2 punkt 42
Artikel 2 punkt 43
Artikel 2 punkt 44
Artikel 2 punkt 45
Artikel 2 punkterna 46 och 47
Artikel 2 punkterna 48, 49 och 50
Artikel 3

-
Artikel 3.1 första stycket
Artikel 3.1 andra stycket, inledningen
Artikel 3.1 andra stycket, leden a och b
Artikel 3.1 andra stycket, led c
Artikel 3.1 andra stycket, led d
Artikel 3.1 tredje stycket, inledningen
-
-
Artikel 3.1 tredje stycket, led a
-
Artikel 3.1 tredje stycket, led b
Artikel 3.1 tredje stycket, led c
Artikel 3.1 tredje stycket, led d
Artikel 3.1 tredje stycket, led e
Artikel 3.2 och 3.3
Artikel 3.4
Artikel 3.5 och 3.6
-
-
-
Artikel 5.1 första stycket
Artikel 5.1 andra stycket
Artikel 5.1 tredje stycket
Artikel 5.1 fjärde och femte styckena
Artikel 5.2 och 5.3
Artikel 5.4

Artikel 4.1
Artikel 4.2 första stycket
Artikel 4.2 andra stycket, inledningen
Artikel 4.2 andra stycket, leden a och b
-
Artikel 4.2 andra stycket, led c
-
Artikel 4.2 andra stycket, led d, inledningen
Artikel 4.2 andra stycket, led d i, d ii och d iii
Artikel 4.2 andra stycket, led d iv
Artikel 4.2 andra stycket, led e, inledningen
Artikel 4.2 andra stycket, led e i
Artikel 4.2 andra stycket, led e ii
Artikel 4.2 andra stycket, led e iii
-
-
Artikel 33.6
-
Artikel 4.3
Artikel 4.4
Artikel 5
Artikel 6.1 första stycket
-
Artikel 6.1 andra stycket
-
-
Artikel 6.2

Artikel 5.5

Artikel 5.6 och 5.7

Artikel 6.1 första stycket

Artikel 6.1 andra stycket

-

Artikel 6.1 tredje stycket

Artikel 6.2, 6.3 och 6.4

-

-

Artikel 7.1 inledningen, leden a och b

-

Artikel 7.1 andra stycket

Artikel 7.1 tredje stycket

Artikel 7.1 fjärde stycket

-

Artikel 7.2

Artikel 7.3

Artikel 7.4

Artikel 7.5

Artikel 7.6

Artikel 7.7

Artikel 7.8

Artikel 7.9

Artikel 7.10

Artikel 7.11

Artikel 7.12

Artikel 6.3

-

Artikel 7.1 första stycket

-

Artikel 7.1 andra stycket

-

Artikel 7.2, 7.3 och 7.4

Artikel 7.5 och 7.6

Artikel 7.7 andra stycket

Artikel 8.1 inledningen, leden a och b

Artikel 8.1, led c

Artikel 8.5

Artikel 8.1 andra stycket

Artikel 8.1 tredje stycket

Artikel 8.2, 8.3 och 8.4

Artikel 8.6

Artikel 8.7

Artikel 8.8

Artikel 8.9

Artikel 8.10

-

-

-

-

-

Artikel 8.11, 8.12 och 8.13

Artikel 8.14

Artikel 7a.1, 7a.2 och 7a.3

-

Artikel 7a.4 och 7a.5

-

Artikel 7a.6 och 7a.7

Artikel 7b.1 och 7b.2

-

-

Artikel 8.1 och 8.2

Artikel 8.3 och 8.4

-

Artikel 8.5

-

Artikel 8.6

Artikel 8.7

-

Artikel 9

Artikel 9a

Artikel 9b

Artikel 9c

Artikel 10

Artikel 10a

Artikel 11

Artikel 11a

-

-

Artikel 12.1

Artikel 9.1, 9.2 och 9.3

Artikel 9.4, 9.5 och 9.6

Artikel 9.7 och 9.8

Artikel 9.9

Artikel 9.10 och 9.11

Artikel 10.1 och 10.2

Artikel 10.3 och 10.4

Artikel 11.1 och 11.2

Artikel 11.3 och 11.4

-

Artikel 11.5

Artikel 11.6

Artikel 11.7

Artikel 11.8

Artikel 11.9

Artikel 11.10

Artikel 12

Artikel 13

Artikel 14

Artikel 15

Artikel 16

Artikel 17

Artikel 18

Artikel 19

Artikel 20

Artikel 21.1

Artikel 21.2

Artikel 12.2, inledningen och led a i–a v

Artikel 12.2 led b

-

Artikel 12.2 led b i och b ii

-

-

-

-

Artikel 13

Artikel 14.1 och 14.2

-

Artikel 14.3

-

Artikel 14.4

-

-

Artikel 14.5, inledningen och led a

Artikel 14.5 leden b, c och d

-

Artikel 14.5 andra och tredje styckena

Artikel 14.6 led a

Artikel 14.6 led b

Artikel 14.6 led c

-

Artikel 14.6 andra och tredje styckena

Artikel 21.2 andra stycket, leden i–v

Artikel 21.2 andra stycket, led vi

Artikel 21.2 tredje stycket

Artikel 21.2 tredje stycket, led i

Artikel 21.2 tredje stycket, leden ii och iii

Artikel 21.2 tredje stycket, led iv

Artikel 21.4

Artikel 21.5 tredje och fjärde styckena

Artikel 22

Artikel 30

-

Artikel 23.1 och 23.2

Artikel 23.3 första stycket

Artikel 23.3 andra stycket

Artikel 23.4

Artikel 23.5 och 23.6

Artikel 24.1, 24.2 och 24.3

Artikel 24.4, inledningen och led a

-

Artikel 24.4 leden b, c och d och andra stycket

Artikel 24.4 tredje och fjärde styckena

Artikel 24.5 led a

-

Artikel 24.5 led b

Artikel 24.5 led c

Artikel 24.5 andra och tredje styckena

Artikel 14.7, 14.8 och 14.9	Artikel 24.6, 24.7 och 24.8
-	Artikel 24.9
Artikel 14.10 och 14.11	Artikel 24.10 och 24.11
Artikel 15.1 andra stycket	Artikel 25.1
Artikel 15.1 andra och tredje styckena	-
-	Artikel 25.2, 25.3 och 25.4
Artikel 15.1 fjärde stycket	Artikel 25.5
Artikel 15.2 och 15.2a	-
Artikel 15.3, 15.4 och 15.5 första stycket	Artikel 25.6, 25.7 och 25.8
Artikel 15.5 andra stycket	-
Artikel 15.6 första stycket	-
Artikel 15.6 andra stycket	Artikel 25.9
Artikel 15.7	Artikel 25.10
Artikel 15.9 första stycket	Artikel 25.11
Artikel 15.9 andra stycket	-
Artikel 16.1 och 16.2	-
-	Artikel 26.1 och 26.2
Artikel 16.3	Artikel 26.3
-	Artikel 26.4
Artikel 17.1 första stycket	-
Artikel 17.1 andra stycket	Artikel 28.3
Artikel 17.2	Artikel 21.3
Artikel 17.3	-
Artikel 17.4	-
Artikel 17.5	Artikel 21.6
Artikel 18.1, inledningen	Artikel 27.1, inledningen
Artikel 18.1 led a i och a ii	Artikel 27.1 leden a och b

-	Artikel 27.1 leden c och d
Artikel 18.1 led b	Artikel 27.2
Artikel 18.1 led c	Artikel 27.3
-	Artikel 27.4
Artikel 18.1 led d i och d ii	Artikel 27.5 leden a och b
-	Artikel 27.5 led c
Artikel 18.2 leden a och b	Artikel 27.6 leden a och b
Artikel 18.2 leden c och d	-
-	Artikel 27.6 led c
-	Artikel 27.7
Artikel 18.3	Artikel 27.8
Artikel 19.1 led a	Artikel 21.5 första stycket
Artikel 19.1 led b	Artikel 7.7 första stycket
Artikel 19.1 andra stycket	Artikel 21.5 andra stycket
Artikel 19.2	-
Artikel 20.1 och 20.2	Artikel 28.1 och 28.2
-	Artikel 28.3
Artikel 20.3, 20.3a, 20.3b och 20.3c	Artikel 28.4, 28.5, 28.6 och 28.7
Artikel 20.3d	Artikel 28.8 första stycket
-	Artikel 28.8 andra stycket
Artikel 20.4, 20.5, 20.6 och 20.7	Artikel 28.9, 28.10, 28.11 och 28.12
Artikel 21	Artikel 29.1
-	Artikel 29.2, 29.3, 29.4, 29.5, 29.6 och 29.7
Artikel 22.1 och 22.2	Artikel 31.1 och 31.2
-	Artikel 31.3
Artikel 23	Artikel 32
Artikel 24.4a 24.5 och 24.6	Artikel 33.1, 33.2 och 33.3

Artikel 24.7, 24.8, 24.9, 24.10 och 24.12	-
Artikel 24.13 och 24.14	Artikel 33.4 och 33.5
Artikel 24.15, inledningen	Artikel 33.7, inledningen
Artikel 24.15 led a	-
Artikel 24.15 led b	Artikel 33.7 led a
	Artikel 33.7 leden b, c, d, e och f
Artikel 24.15 andra stycket	Artikel 33.7 andra stycket
Artikel 25	-
Artikel 26	Artikel 34
Artikel 27 första stycket	Artikel 36 första stycket
Artikel 27 andra stycket	-
Artikel 27 tredje stycket	Artikel 36 andra stycket
Artikel 27.2 och 27.3	-
Artikel 28.1 första stycket	Artikel 35.1 första stycket
Artikel 28.1 andra stycket	-
Artikel 28.1 tredje och fjärde styckena	Artikel 35.1 andra och tredje styckena
Artikel 28.2	Artikel 35.2
Artikel 29	Artikel 37
Artikel 30	Artikel 38
-	Bilaga I
Bilaga I	Bilaga II
Bilaga II	Bilaga III
Bilaga III	Bilaga IV
Bilaga IV	-
Bilaga V	Bilaga V
Bilaga VI	Bilaga VI
Bilaga VII	Bilaga VII

Bilaga VIIa

Bilaga VIII

Bilaga IX

Bilaga X

Bilaga XI

Bilaga XII

Bilaga XIII

Bilaga XV

-

-

Bilaga VIII

Bilaga IX

Bilaga X

Bilaga XI

Bilaga XII

Bilaga XIII

Bilaga XIV

-

Bilaga XV

Bilaga XVI
